TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 24 (1531) 1979 BIRŽELIS - JUNE 14 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Jaunimas ir Lietuva

Okupacinės valdžios propagandistai Lietuvoje išeivius vadina tautos "atplaišomis", pasmerktomis sunykti ir taip galutinai nurimti. Tuo būdu jie išreiškia norą, kad išeivija greičiau ištirptų ir nebebūtų tautos dalimi. O ta išeivija visdėlto pasirodo gaji. Išgyvenusi vieną šimtmetį, ji tebėra lietuvių tautos dalis ir gana viltingai žiūri į ateitį. Tiesa, nubyrėjimo daug, gresiančių pavojų dar daugiau, tačiau atsparusis branduolys, kad ir grumdamasis su grėsmėmis, tebesilaiko. Patirtis rodo, kad sąmoningieji trečios kartos čiagimiai nepraranda ryšio su savo šaknimis — kai pūsteli gaivinantis patriotinis vėjas, ji pajunta savo priklausomybę lietuvių tautai. Tai buvo pastebėta ypač rengiant jaunimo kongresus. Net ir tie, kurie jau nebemoka lietuvių kalbos, bando rasti kelią atgal į savo šaknis, būtent, į savo tautą. Bene ryškiausiai tai buvo matyti Pietų Amerikoje. Galimas dalykas, ir šiame lietuvių jaunimo kongrese Europoje šis bruožas bus pastebimas. **Dėlto reikėtų, kad kongreso rengėjai bandytų prabilti ne tiktai į jame dalyvaujančius, bet ir tas jaunimo mases, kurios laikosi atokiau nuo lietuviškos veiklos.** Kongresas neturėtų užmiršti, kad išeivijoje yra masės lietuvių jaunimo, į kurį reikia prašnekti ne tik lietuvių, bet ir kitomis kalbomis.

NORINT neatitrūkti nuo savo šaknų, išlikti savoje tautoje, reikia išlaikyti gyvas dvasines gijas, jungiančias su tautos kamienu Lietuvoje. Tai esminis šaltinis, kuris gaivina ir fiziškai nuo jo nutolusius, t.y. išeivius, ypač jaunąją kartą. Dėlto girtina yra kiekviena iniciatyva, kuri randa kelius į tą šaltinį, ir peiktina kiekviena kliūtis, kuri blokuoja tuos kelius. **Pagrindinė kliūtis šiuo metu yra sovietinė okupacija, kuri izoliuoja tautą nuo išeivijos.** Ji neleidžia išeiviams laisvai lankytis gimtajame krašte, turistams leidžia pabūti tiktai penkias dienas Vilniaus viešbutyje. Ryšiai paštu suvaržyti cenzūros. Lietuvos žmonės užsienin išleidžiami tik labai retais atvejais. Aišku, tokioje situacijoje daugiausia nukenčia jaunoji karta, kuri jieško savo šaknų gimtajame tėvų krašte. Dėlto savo kongrese ji turėtų protestuoti prieš sovietinę okupaciją, prieš nežmoniškus suvaržymus ir savo protestą nukreipti į Sov. Sąjungą per Jungtines Tautas bei kitas tarptautines institucijas. Proteste turėtų būti pabrėžta kiekvieno teisė į savo kilmės kraštą, kuris tebėra dvasinė mūsų jaunimo tėvynė. **Tai žmogaus teisių dalis, kurios paneigimas yra nusikaltimas prieš paprasčiausią žmoniškumą.** Juk ar galima kalbėti apie žmoniškumą, kai jaunimas negali laisvai lankytis savo tėvų krašte ir tuo būdu iš tolo turi kentėti vergiją?

SOVIETINIAI propagandistai, žinoma, atsakys, jog išeivijos jaunimui dabar sudarytos geriausios sąlygos: gali vykti į lietuvių kalbos kursus, rengti ekskursijas, dalyvauti pijonierių stovyklose... **Bet tai propagandinė apgaulė. Tos tariamos properšos yra padarytos ryšiui palaikyti ne su tauta bei jos kamienu, o su okupaciniu režimu.** Ten nuvažiavusiam jaunimui, šalia lituanistinių kursų, brukami propagandiniai dalykai, rodoma visų pirma tai, kas augština sovietinę santvarką, stengiamasi liaupsinti komunizmo laimėjimus, dirbtinai jieškoma išeivijos jaunuolių pagyrimų sovietams ir t.t. Žodžiu sakant, **sovietinė valdžia ir jos propagandistai neišleidžia besilankančio jaunimo iš savo rankų ir tuo būdu užkerta kelią į tiesioginį ryšį su tauta, su jos žmonėmis.** Vis dar laimė, jei kaikuriem pavyksta pasimatyti su savo giminėmis. Bet tai tokia mažytė prošvaistė, kuri negali atstoti laisvo ryšio su tautiečiais. Būsimajam jaunimo kongresui turėtų rūpėti anoji propagandinė apgaulė ir jos pašalinimas. Jis turėtų prabilti jaunosios kartos vardu ir reikalauti laisvų ryšių su savo tėvų kraštu. O laisvi ryšiai bus įmanomi tik tada, kai laisva bus ir tauta. Gražu, kai kongresinis jaunimas gvildena lietuviškosios veiklos prasmę, savo tapatybės klausimus, bet jie visi pakimba ore, jei neatsiremiama į visą tautą, esančią tiek išeivijoje, tiek tėvynėje Lietuvoje.

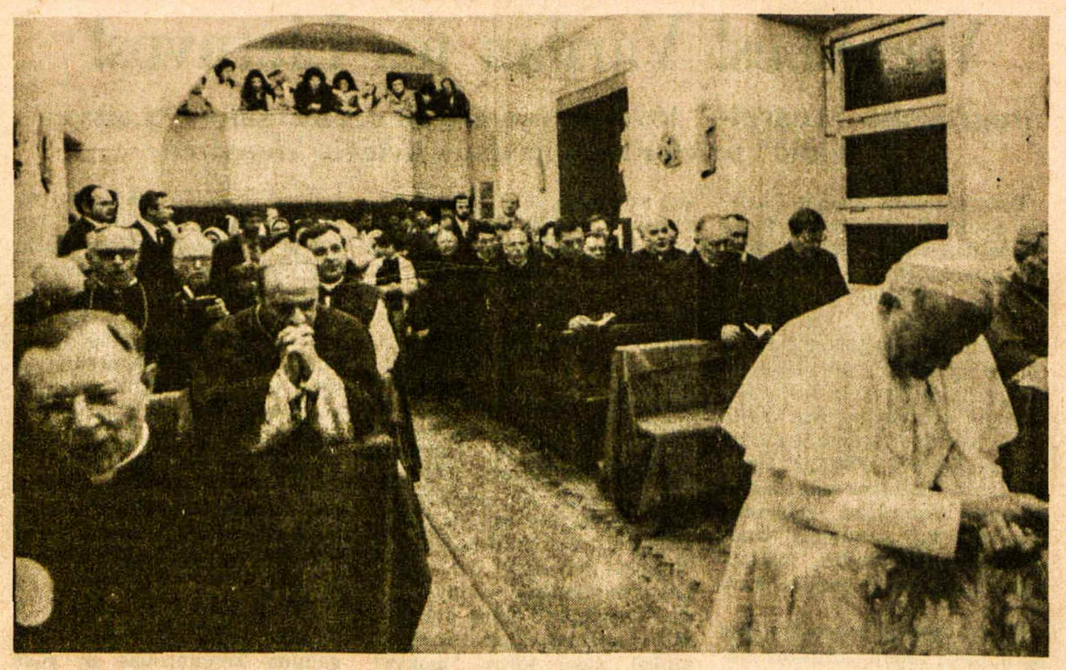

Istorinė diena lietuvių Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje — 1979 metų gegužės 6 dieną lankėsi popiežius JONAS PAULIUS II ir pasakė nuoširdžią kalbą. Nuotr. "L'Osservatore Romano"

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Paskirtas kardinolas Lietuvai?

KL. RAZMINAS

Popiežius Jonas-Paulius II tvirtai paėmė K. Bendrijos vairą į savo rankas. Per trumpą laiką jau spėjo įsigyti visų tikinčiųjų simpatijas ir įvykdyti nemažai svarbių darbų. Jų tarpe ypatingos reikšmės turi jo pirmoji kelionė į Meksiką ir pirmoji enciklika "Redemptor hominis". Dabar visų dėmesį sutelkė pirmoji popiežiaus paskelbtoji konsistorija, kuri įvyks birželio 30 d. ir kurioje 15 ganytojų bus pašaukti į kardinolų kolegiją. Naujųjų kardinolų tarpe yra 6 italai, 2 lenkai ir po vieną iš Airijos, Prancūzijos, Kanados, Meksikos, Japonijos ir Vietnamo. Penkioliktojo kardinolo pavardė nežinoma, nes popiežius pasiliko jį savo širdyje "in pectore" ir paskelbs atitinkamu laiku. Naujųjų kardinolų paskyrimas atkreipė viso pasaulio dėmesį, bet kartu sukėlė ir įvairius spėliojimus, kas bus tas penkioliktasis kardinolas?

Įtakingas Romos dienraštis "Il Tempo", gegužės 27 d. laidoje komentuodamas šį klausimą, rašo:

"Šiuo atveju yra įvairių, net visai "revoliucinių" nuomonių. Įvairių hipotezių tarpe plačiausiai kalbama apie lietuvį kardinolą (nors to oficialūs Vatikano šaltiniai nepatvirtino — pažymi "Il Tempo"). — Yra žinoma, rašo toliau "Il Tempo" korespondentas Luigi Saitta, — veikiausiai remdamasis "LKB Kronikos" nr. 36 pranešimu, kad popiežius Jonas-Paulius II, praslinkus tik keliom dienom po jo išrinkimo į Šv. Petro Sostą, savo kardinolišką kepuraitę (pijusę — zucchetto) pasiuntė Lietuvos katalikams Vilniuje. Iš to daroma išvada, kad naujuoju kardinolu "in pectore" galėtų būti 68-rių metų Lietuvos vyskupas Julijonas Steponavičius, kuris jau tiek metų oficialiame Vatikano metraštyje "Annuario Pontificio" žymimas "impedito" — sukliudytas, t. y. negalįs eiti savo pareigų".

"Lietuvos respublikoje, — pažymi "Il Tempo", — yra daugiau kaip trys milijonai gyventojų, kurių 96% yra katalikai. Visai galimas dalykas, kad š. m. sausio mėnesį, savo kelionės į Meksiką išvakarėse, popiežius Jonas-Paulius II, priimdamas Vatikane sovietų užsienio reikalų ministerį Gromyką ir apie dvi valandas be vertėjo kalbėdamasis rusiškai, palietė ir šį ne tik religinį, bet ir politinį klausimą. . ."

"Kiti mano, kad kardinolu "in pectore" galėtų būti paskirtas kuris nors Čekoslovakijos vyskupas, nes dabartinis Prahos arkivyskupas kardinolas Tomasek kaip tik š. m. birželio 30 d. baigia 80-sius metus".

Netolima ateitis parodys, ar išsipildys lietuvių viltys ir ar Lietuva po tiek amžių susilauks kardinolo.

Apie vysk. Labuko mirtį

Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" gegužės 30 d. laidoje pirmajame puslapyje paskelbė žinią apie vyskupo Juozo Matulaičio-Labuko mirtį Lietuvoje. Dienraštis rašo:

"Mus pasiekė liūdna žinia, kad vakar, pirmadienį, gegužės 28 dieną Kaune, Lietuvoje, užmigo Viešpatyje Jo Ekscelencija titulinis Mopta vyskupas Juozas Matulaitis-Labukas, apaštalinės Kauno arkivyskupijos administratorius".

"Velionis ganytojas buvo gimęs 1894 m. vasario 1 d. Giretonių k. (Gireikonių k., Red.) Kaišiadorių vyskupijoje. Kunigu įšventintas 1918 m. gegužės 26 d. Tituliniu Mopta vyskupu paskirtas 1965 metais lapkričio 24 d. ir tų pačių metų gruodžio 5 d. konsekruotas Romoje. Tuo pat laiku buvo paskirtas "ad nutum Sanctae Sedis" Kauno ir Vilkaviškio apaštaliniu administratorium."

Šalia to trumpo pranešimo apie vysk. J. Matulaičio-Labuko mirtį, "L'Osservatore Romano" paskelbė ir popiežiaus Jono-Pauliaus II užuojautą Lietuvos Katalikų Bendrijai. Vatikano valstybės prosekretorius arkiv. Augustinas Casaroli popiežiaus vardu pasiuntė naujam Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštaliniam administratoriui J. E. vyskupui Liudui Poviloniui užuojautos telegramą lotynų kalba, kurioje sakoma:

"Augščiausiasis Ganytojas, giliai sujaudintas Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinio administratoriaus vysk. Juozo Matulaičio-Labuko mirties, siunčia savo nuoširdžią užuojautą ir taip kilnaus ganytojo vėlę paveda Augščiausiojo malonei. Visiem gi Lietuvos tikintiesiems ir kunigams taip liūdną valandą maloniai teikia apaštalinį palaiminimą kaip paguodos ir dieviškosios globos ženklą." Telegramą pasirašė arkiv. Augustinas Casaroli, Vatikano valstybės prosekretorius.

Ši žinia buvo paskelbta įvairiomis pasaulio kalbomis Vatikano radijo, didžiosios italų spaudos ir net Italijos televizijos programoje. Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje Romoje už mirusio Lietuvos ganytojo vėlę gegužės 29 ir 30 dienomis buvo aukojamos Šv. Mišios ir meldžiamasi už visus Lietuvoje mirusius kunigus.

KANADOS ĮVYKIAI

Nauji veidai vyriausybėje

Naujasis Kanados premjeras J. Clarkas sudarė ministerių kabinetą, kurin yra pakviesti 29 konservatoriai: 5 iš Atlanto provincijų, 4 iš Kvebeko, 12 iš Ontario, 8 iš vakarinių Kanados provincijų. Didžiausią problemą J. Clarkui sudarė Kvebeke išrinktų atstovų trūkumas. Tiekimo ir paslaugų ministeriją jis atidavė vieninteliam prancūzų kilmės atstovui Roche LaSalle. Iš senato į ministerijas buvo pakviesti du Kvebeko atstovai: Jaques Flyn — teisingumo ministeriu, Martial Asselin — ministeriu tarptautinio ekonominio vystymosi agentūrai. Rinkimus Ontario provincijoje pralaimėjęs prancūzų kilmės Robert de Cotret gavo ekonominių reikalų ir prekybos ministeriją. Premjerui J. Clarkui jį teks padaryti senato nariu. Šis paskyrimas spaudoje susilaukė nemažos kritikos: daug kam atrodo, kad rinkėjai atmetė R. de Cotret ir kad dėlto jis nėra vertas būti senatorium. Kvebeko prancūzams yra numatyta daugiau ministerijų, bet lig šiol J. Clarkui nepavyko surasti įtakingų asmenų, kurie per paskyrimą į senatą sutiktų tapti ministeriais.

Ilgame naujų ministerių sąraše minėtini: užsienio reikalų ministerė Flora MacDonald, finansų — John Crosbie, darbo — Lincoln Alexander, krašto apsaugos — Allan McKinnon, žemės ūkio — John Wise, įdarbinimo ir imigracijos — Ron Atkey, sveikatos ir gerovės — buvęs Toronto burmistras David Crombie, transporto — Donald Mazankowski (ukrainietis), pašto — John Fraser, sporto ir daugiakultūrių reikalų — Steve Paproski (ukrainietis), energijos — Roman Hnatyšin (ukrainietis). Iš jų bene didžiausią dėmesį atkreipė Flora MacDonald — pirmoji moteris, tapusi užsienio reikalų ministere, komentatorių sutikta skeptiškai dėl savo šnekų apie nusiginklavimą, kuris praktiškai neįmanomas dėl nuolatinės Sovietų Sąjungos grėsmės laisvajam pasauliui. Naujasis darbo ministeris L. Alexander yra negras iš Hamiltono, parlamentan išrenkamas nuo 1968 m., dalyvavęs lietuvių renginiuose.

(Nukelta į 8 psl.)

"The Toronto Sun" taip vaizduoja popiežiaus Jono-Pauliaus II lankymąsi Lenkijoje — iš komunistinio ženklo dalių padarė kryžių

Pasaulio įvykiai

PO VISĄ PASAULĮ PLAČIAI NUSKAMBĖJO POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II apsilankymas komunistinio režimo valdomoje Lenkijoje. Kristaus vietininku tapusį Lenkijos sūnų matė ir su juo meldėsi milijonai lenkų. Popiežiaus atvykimą Varšuvon bei jo viešnagę sostinėje transliavo visas Lenkijos televizijos tinklas, o apsilankymus kituose miestuose — tik vietinės televizijos stotys. Televizijos ekranuose buvo vengiama rodyti minių masiškumą, kurios savo gausumu užtemdė visus ligšiolinius kompartijos renginius. Jonui Pauliui II nebuvo leista lankytis Augštutinės Silezijos pramonės rajonuose, bet su tos srities gyventojais jis susitiko Čenstakavoje ir jiems atnašavo atskiras Mišias. Įspūdingas buvo popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymas Auschwitzo valdoms priklausiusioje Birkenau koncentracijos stovykloje, kur savo gyvybę už kitą lenką — penkių vaikų tėvą paaukojo katalikų kun. M. Kolbe. Jonas Paulius II aplankė šio kunigo celę, susitiko su jo išgelbėtu F. Gajowniczeku, kuris dabar jau yra 78 metų amžiaus. Savo vizitui popiežius Jonas Paulius II buvo paruošęs net 33 kalbas, bet dažniausiai nesilaikė jų teksto, pasiduodamas momento nuotaikoms. Kalbėdamas Lenkijos vyskupų konferencijos nariams, Jonas Paulius II ragino kovoti už didesnes Katalikų Bendrijos teises, nes jos yra susietos su pagrindinėmis žmogaus teisėmis. Šią mintį jis pabrėžė ir kitose savo kalbose, ją taikydamas visiems katalikams, kurie dabar yra sovietinio komunizmo varžtuose. Cituodamas poetą Adomą Mickevičių, Jonas Paulius II priminė pasauliui: "Civilizacija, kuri yra tikrai vertinga žmonijai, tegali būti krikščioniškoji civilizacija." Giliai sujaudintas milijoninių katalikų minių, jis dažnai savo sodriu baritonu įsijungdavo į lenkiškas giesmes ir netgi dainas. Nors popiežiaus vizitas oficialiai buvo atskirtas nuo Šv. Stanislovo 900-tųjų mirties metinių, šį šventąjį Jonas Paulius II prisiminė Krokuvos katedroje — pabučiavo sidabrinę dėžę, kurioje saugomijo palaikai.

Už Lenkijos ribų

Popiežiaus Jono Pauliaus II triumfas Lenkijoje gali turėti įtakos Katalikų Bendrijai ir kitose sovietinio komunizmo valdomose šalyse, netgi pačioje Sovietų Sąjungoje bei jos okupuotoj Lietuvoj. Ateizmą brukantiems Kremliaus vadams buvo parodyta, kokia iš tikrųjų didelė jėga yra tikėjimas į Dievą ir kokią gaivinančią itaką tikintiesiems turi popiežius. "Newsweek" žurnalo duomenimis, Jono Pauliaus II vizitą dienomis Lenkijon buvo atvykę šimtai katalikų iš Vengrijos, Čekoslovakijos, Latvijos ir Lietuvos. Jų antplūdis būtų buvęs žymiai didesnis, jeigu ne pasienio sargybos, kurios sulaikė ir Čekoslovakijon grąžino 3.500 slovakų. Tenka manyti, panašiai buvo pasielgta ir su kitomis tautybėmis. Rytų Europą apie Jono Pauliaus II vizitą plačiai informavo britų BBC radijo tinklas ir "Laisvosios Europos" radijas. Sovietų Sąjungos televizija savo žinių laidoje parodė tik popiežiaus Jono Pauliaus II susitikimą su lenkų kompartijos vadais. Kitos komunistinės šalys sekė Maskvos pavyzdžiu, išskyrus Jugoslaviją, kuri turi oficialius diplomatinius ryšius su Vatikanu.

Sena problema

Italijos parlamento ir senato rinkimai neišsprendė politinių šios šalies problemų. Premjero G. Andreočio krikščionys demokratai gavo beveik tokį patį balsų nuošimtį, kaip ir 1976 m. E. Berlinguerio vadovaujamų komunistų populiarumas sumažėjo pora nuošimčių. Jie parlamente prarado 26 atstovus, tačiau ir šį kartą liko antrąja partija. Tas prarastas vietas užėmė ne krikščionys demokratai, bet kitos partijos. Savo atstovų skaičių parlamente net trigubai pasididino mažoji radikalų partija, įkėlusi kojį ir į senatą. Iš esmės balansas beveik nepasikeitė. Krikščionių demokratų premjerui G. Andreočiui vėl reikės jieškoti kitų partijų paramos.

Keturios partijos

Egipto parlamento rinkimuose pirmą kartą nuo 1952 m. revoliucijos, pašalinusios karalių Farouką, dalyvavo keturios partijos su beveik tūkstančiu kandidatų. Triuškinančios pergalės susilaukė prez. A. Sadatas ir jo tautinė demokratų partija. Šie rinkimai patvirtino prez. A. Sadato populiarumą, kurį jam atnešė taikos sutartis su Izraeliu. Lankydamasis Ismailijoje, A. Sadatas paskelbė karinės sutarties pasirašymą su komunistine Kinija. Jos dėka Egiptas iš Kinijos gaus 60 sovietinių "MIG-19" naikintuvų, pagamintų Kinijoje. Egipto aviacija turi modernesnių sovietinių "MIGų", bet jiems trūksta dalių. Kiniečių "MIG-19" naikintuvais bent bus galima treniruoti lakūnus. Ginklų bei jų dalių tiekimą Egiptui Sovietų Sąjunga yra sustabdžiusi 1974 m. Egiptas dabar yra priverstas jieškoti kitų tiekėjų. Prez. J. Carteris Egiptui yra pažadėjęs parduoti 50 "F-5E" naikintuvų, kuriuos finansuoti buvo įsipareigojusi Saudi Arabija. Dėl Egipto taikos sutarties su Izraeliu Saudi Arabija nutraukė finansinę paramą prez. A. Sadato vyriausybei. Egiptas iš JAV tikisi gauti oficialiai dar nenustatytą "F-4 Phantom" naikintuvų skaičių.

Šiame numeryje:

Jaunimas ir Lietuva
Didžiausia kliūtis bendrauti su Lietuva — sovietinė okupacija
Paskirtas kardinolas Lietuvai?
Romos dienraščio žinios apie kardinolus ir a.a. vysk. J. Labuką
Vienybės! Vardan tos Lietuvos!
Pogrindžio "Aušrelės" atsakymai į "Laisvės Sauklio" priekaištus
Lietuviai — mažiausiai atsparūs
Pastebėjimai mūsų bendradarbės Pietų Amerikoje
Mokytojų savaitė vasarvietėje
JAV ir Kanados lituanistinių mokyklų mokytojų dienos
Nepaprastos vedybos
Lietuvaitės kelionė į Sibirą pas kalinį Balį Gajauską
Cit, neverk, močiut!
Prof. Antano Musteikio atsakas į "Akiračių" pastabas
"Įkaitę Vilniaus akmenys"
Rašytojo J. Kralikausko romaną gvildena K. Barėnas
Lietuviai kanadiečių žurnalistikoje
Bandymas sudaryti sąrašą, kuris reikalingas papildymo
Esame sovietiniai piliečiai?
Jaunosios kartos atstovė bando aiškintis sov. įstatymą

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $14, pusmetinė — $7.50. Rėmėjo prenumerata $20.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland— Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $14.00 per year, $7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Tautos Fondo suvažiavimo dalyviai — atstovai ir svečiai Brooklyno, N.Y., Kultūros Židinyje. Viduryje — VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, jo dešinėje — gen. Lietuvos konsulas A. Simutis, VLIKo garbės pirm. dr. J. Valiūnas

Vienybės! Vardan tos Lietuvos!

Pogrindžio "Aušrelė" 1978 m. vasario 16 d. nr. atsako į "Laisvės Šauklio" priekaištus ir visus kviečia vienybėn

Džiaugdamiesi sekėme "Laisvės Šauklio" žingsnius. Žavėjomės daugelio straipsnių autorių sąmoningumu, jų dvasine stiprybe, drąsa visa vadinti tikraisiais vardais... Norėdami prisidėti prie šio laikraščio platinimo, nekartą perspausdinome jo straipsnius. Ir šiame leidinėlyje kartojame juos ciklu: kodėl ir kaip okupuota ir nutautinama Lietuva. Kadangi tiesa, juo labiau Lietuvos istorija nuo lietuvių kruopščiai slepiama, manome, kad jaunuolis, šiuos straipsnius perskaitęs, mažiausiai atsimerks ir pradės žvalgytis.

Tačiau ištisus mėnesius dieną ir naktį sopėjo sužeistos mūsų širdys, išgirdusios "Laisvės Šauklio" balsą: "Naujos "Aušros" belaukiant..." ("Laisvės Šauklys", nr. 8). Sunku patikėti, kad redakcija ar šio laikraščio straipsnių autoriai būtų bendraminčiai tų pasauliečių, kurie parašė minėtą kreipimąsi į dvasininkiją. Bet "Laisvės Šauklys" kreipimąsi išspausdino savo laikraščio puslapiuose. Vadinasi, redakcija mano, kad straipsnis "Naujos "Aušros" belaukiant" vertas dėmesio, svarstymo. Todėl mes, tarp kitko, taip pat pasauliečiai, gerbdami redakciją ir padrąsinti tų kilnių uždavinių, apie kuriuos kalba "Laisvės Šauklio" vedamieji, ryžomės atsiliepti. Būtų nusikaltimas leisti klaidinti tautiečius, "pasauliečių" žodžiais namie ir emigracijoje, nes reali politinė padėtis Lietuvoje toli gražu netokia, kokia parodyta minėtame straipsnyje, ir jokiu būdu pasauliečiai, pasirašę šį straipsnį, neatstovauja visiem Lietuvos pasauliečiam. Pasakydami savo nuomonę, prašome "Laisvės Šauklio" redakciją: neleiskite keliems pasauliečiams ardyti lietuvių vienybės, įrodykite jiems, kad Tėvynėje bendrą kalbą rasti būtina, kad visus paslėptus akmenis reikia išmesti bedugnėn.

* * *

Straipsnį "Naujos "Aušros" belaukiant..." pasirašę pasauliečiai prisiminė prieš 80 metų ėjusį "Tėvynės Sargą". Todėl pirmiausia leiskite priminti šiame puikiame laikraštyje atspausdinto visų gerai žinomo Adomo Jakšto eilėraščio "Rauda Lietuvoje" porą posmų:

Varydami darbą išvieno,
Už vieną kovodami tiesą,
Galėtų be ugnies ir plieno
Atgauti sau laisvę ir šviesą...

E, vaikai, vaikučiai jūs mano,
Kas jūsų aptemdino protą?
Atminkite patarlę seną,
Jog nekerta kirvis be koto.

O jeigu mes pagaliau suprastume, kodėl raudojo Lietuva?... Jeigu mes ne tik kitiems siūlytume mokytis istorijos, bet ir patys iš jos pasimokytume, šiandien nereikėtų vėl raudoti dėl vienybės stokos. Nejaugi taip sunku suvokti, kad visame pasaulyje nė vienas istorinis laimėjimas nebuvo pasiektas be vienybės, kad dar mūsų Mindaugas tai žinojo. Gaila, tačiau "pasauliečiai", rašydami straipsnį, apie tai nė nepagalvojo.

Jiems nepatinka — "neturi politinės nuovokos" visi: ir tie, jų žodžiais, "tragiški didvyriai", kurie leidžia "Aušrą", "LKB Kroniką", "Dievą ir Tėvynę", ir tie, kuriuos pavadino "lojaliais" ir "pusiaulojaliais" dvasininkais. Tik kažin ar tie, kuriems visi blogi, turi politinę nuovoką? Ar nevertėtų prisiminti Kristaus žodžius: "Kodėl gi matai krislą brolio akyje, o nepastebi rąsto savojoje? Ir kaip gali sakyti broliui: "Broli, leisk, išimsiu krislą iš tavo akies", — pats nematydamas savo akyje rąsto?! Veidmainy, pirmiau išritink rąstą iš savo akies, o tada matysi, kaip iš brolio akies išimti krislelį" (Lk 6,41-42).

* * *

Pradėsime nuo "pasauliečių" stulbinančios išvados: "Tarp mūsų ir dvasininkų neįmanoma rasti bendros kalbos". Tik įsigilinkime! Baisu! Jei taip, tai Lietuva pasmerkta mirčiai. Neišgelbės jos nei, autorių žodžiais, "tragiški didvyriai", nei "pasauliečių pogrindinis leidinys", kuris "pamokytų" mūsų dvasininkiją". Kol pasauliečiai ir dvasininkai vieni kitus "mokys", okupantai ir dvasininkus, ir pasauliečius padarys ateistais ir nutautins. Juk netolima praeitis jau parodė, kad tokius mokytojus geriausiai "pamoko" Saugumo komitetai — palyginti lengvai priverčia juos mainais į laisvę vergauti, "sustabdyti veiklą" arba išsiginti savo pažiūrų. Ne, ir pasauliečių, ir dvasininkų Tėvynė viena — L i e t u v a. Todėl yra ir viena bendra kalba. Tik tautos išdavikai pavergtoje Tėvynėje lietuviškai nebenori kalbėti.

Giliai neteisinga ir antroji "pasauliečių" išvada: "Dvasininkija neturi politinės nuovokos, praeitis jos nieko nepamokė". Kaip galima kelių dešimčių dvasininkų, tegul ir "didelį autoritetą turinčių kunigų", iš tikrųjų neturinčių politinės nuovokos, pasisakymus ar net veiklą priskirti visai Lietuvos dvasininkijai? Savaime aišku, šiurpas krato ir plaukai stojasi, kai skaitome visokių aničų pagyras "lojaliesiems" vyskupams, kunigams. Tikrai stebina tokių dvasininkų dvasinis skurdumas, silpnas tikėjimas, tautinio sąmoningumo ir politinės nuovokos stoka. Aišku taip pat, kad dar ilgai ateistai girsis "lojaliais" dvasininkais, nes ir šiandien visa eilė jų agentų laukia savo eilės — bent po jų mirties jie bus "atžymėti". Tačiau net aklieji mato, kad tik maža dalelė dvasininkų lojalūs komunizmui (dažnai nesuprasdami, kad vienas iš pagrindinių komunizmo uždavinių ir yra ateistinės pasaulėžiūros formavimas visų be išimties sąmonėje).

Tuo tarpu tokių "lojalių" kur kas didesnis procentas pasauliečių tarpe. Juk beveik visi pasauliečiai-inteligentai, dirbdami atsakingose pareigose, paklusniai vykdo okupanto nurodymus ir kruopščiai žodžiais, darbais ir pavyzdžiu nuodija save ir tautiečius, skleidžia melą per radiją, spaudą, televiziją, universitetuose energingai auklėja jaunąją kartą ateistine bei "internacionalistine" dvasia!

Ar ne lietuviai pasauliečiai verčia vaikus ir jaunimą stoti į pijonierių ir komjaunimo organizacijas? Kiek jų Saugumo, partiniuose komitetuose, tarybinės valdžios įstaigose, įvairiose draugijose, skleidžiančiose komunistinę ideologiją! Kur jų visų politinė nuovoka? Ar jų visų tėvynė, moralė, ateitis ir praeitis nesiriboja trimis žodžiais: duonos ir žaidimų!? Kodėl jų nemato "pasauliečiai"?

Juk 1940 m. birželio 18 d. Lietuvoje tebuvo tik 1800 komunistų ir tų pačių didesnė dalis buvo nelietuviai. Apie kokią nors jų įtaką Lietuvos vimenei nebuvo ir negali būti kalbos. Juk su pasišlykštėjimu stebėdavomės, kai jie savo demonstracijose nešdavo kokį nors komunizmo "tėvų" portretą. O šiandien tokius portretus jau patys kabiname ir jau šimtai tūkstančių pasauliečių dalyvauja tokiose demonstracijose. Šiandien mes patys, kartais rizikuodami laisve, kovojame, kad Lietuvoje veiktų "tobula" tarybinė konstitucija, ir stebimės, jei kas išdrįsta pareikalauti: lauk iš Lietuvos ir supuvusias Lenino idėjas, ir visus okupantus. Taigi, nereikia bijoti tiesos: okupantai jau daugumą pasauliečių-inteligentų lojaliais padarė, jau sujaukė net kovotojų už Lietuvos ir jos Bažnyčios laisvę sąmonę.

* * *

Taip, "lojaliųjų" yra. Tokius gamina komunizmas ir ypač Saugumas. Apie tai, manome, nebereikia nė kalbėti. Taip pat, manome, aiškų, kad Saugumas iki šiol daugiau dėmesio skyrė dvasininkų, negu pasauliečių nužmoginimui. Kun. A. Yliaus biografija tai akivaizdžiausiai parodo: jeigu jis būtų leidęs nors kartą jo vardu pasmerkti partizaninę kovą pokario metais, šiandien ateistinė propaganda minėtų jį ne kaip kunigą-banditą, bet kaip "lojalų" tarybinei santvarkai, turbūt, vyskupą. Todėl reikia tik džiaugtis, kad Lietuvos dvasininkija, lyginant ją su pasauliečiais, neblogai išsilaikė. (Išsilaikė tik todėl, kad jos tikėjimas į Dievą buvo ir tebėra gilesnis, stipresnis).

Negalima taip pat pamiršti, kad Saugumo veiklą nesiriboja žvalgų, rezidentų, agentų, informatorių ar šiaip komunistinės ideologijos skleidėjų, visuomenės nuomonės formuotojų ir pan. telkimu. (...) Taigi visiškai suprantama, jei kartais ir sąžiningas dvasininkas ar pasaulietis tėvynėje ar užsienyje kurį laiką klysta, gražiausiomis idėjomis išpuoštą melą priima kaip tiesą. Nieko nuostabaus, jei ir kan. Rauda "padėjo lygybės ženklą tarp "istrebitelių" ir Lietuvos partizanų — atseit, žudė tiek vieni, tiek kiti!" (Tokį ar net ilgesnį lygybės ženklą padėjo ir dauguma pasauliečių, inteligentų). Juk kanauninkas galėjo ir nežinoti, kad partizanų tarpe buvę Saugumo agentai, kartais jų pakurstyti ar apgauti partizanai, norėdami sukompromituoti pačių partizaninę kovą, tyčia žudė tikrai nekaltus žmones.

Lygiai taip pat ir šiandien kaikurie dvasininkai ir daugelis pasauliečių, matydami apypilnę bažnyčią tikinčiųjų ir neturėdami galimybės įsitikinti, kad tik tie tikintieji laisvai lanko bažnyčią, kurie nedaro jokios įtakos jaunimui, kartais nebemato ateities ir padaro išvadą, jog tikėjimas nepersekiojamas. Jie paprasčiausiai nesupranta, ko siekiama — jei jaunimas apie Dievą nieko nežinos, tai išmirus vyresniesiems, ištuštės bažnyčios ir be "triukšmo" numirs pati religija.

Arba, pavyzdžiui, visi matome, kad paskutinius metus Tėvynėje lyg ir laisviau subangavo tautinės nuotaikos. Išleista keli egzemplioriai lietuviškų knygų, lyg ir atgijo lietuvių kalbos mokslininiai tyrimai, per radiją, televiziją girdime daugiau liaudies dainų, net už Maironio eiles nebesodinama į kalėjimus... (Kaikas jau pradėjo tikėti, kad niekas nesiruošia mūsų nutautinti).

Visa tai "LKB Kronikos" ir kovos už žmogaus teises rezultatas. Tačiau tuo pačiu tai ir žiauri naujoji nutautinimo politika, panašiai kaip buvusi nau-

(Nukelta į 9-tą psl.)

RELIGINIAME GYVENIME

★ **SUVIENYTOJI KANADOS BENDRIJA (United Church) dažnai pasisako už paramą kairiųjų ir net komunistų sąjūdžiam. Vienas pagrindinių jos pareigūnų kun. dr. Clarke MacDonald, vadovaująs misijų skyriui, pareiškė: Suvienytoji Kanados Bendrija nekovoja už žmogaus teises komunistų valdomose Baltijos valstybėse, nes "ten nėra krizės situacijos". Ji esą daug stipriau pasisako P. Amerikos atveju, kur yra krizės situacija. Čilės atveju Suv. Kanados Bendrija pasisako griežtai, nes Kanados imigracijos ministerija nėra linkusi priimti ateivių iš to krašto. Matyt, tas kunigas yra menkai infromuotas apie tikinčiųjų būklę Baltijos kraštuose, kur yra ne tik krizės, bet ir intensyvaus persekiojimo situacija.**

★ **TIKĖJIMO VIENYBĖ TURI BŪTI PAGRINDU KOMUNIJOS VIENYBĖS, — pareiškė Jonas-Paulius II tiems, kurie tikina, jog bendroji visų krikščioniškųjų tikybų Komunija turėtų būti pirmas žingsnis į krikščionybės vienybę. Jis nurodė, kad katalikai tik tada galės jungtis su protestantais krikščionimis Komunijoje, kai Krikščionių Bendrijos vienybė bus atstatyta. Kalbėdamas bendrosios audiencijos metu, kurioje dalyvavo 15 vyskupų iš Antilų, popiežius nurodė, kad visomis jėgomis turime siekti krikščionių vienybės ištikimybėje Kristui. Taigi, pirmiausia kiekvienas turime save toje ištikimybėje ugdyti ir tada nuolankiai šalinti visas užtvaras, kurios skiria nuo kitų, nes krikščioniškoji vienybė yra Dievo meilės dovana. Iš kitos pusės, turime gilinti Krikštu grindžiamą visų krikščionių bendrumą ištikimu Evangelijos liudijimu ir tarnyba žmonijai. Pasak popiežiaus, Eucharistija yra pagrindas ir centras kiekvienos krikščioniškosios bendruomenės, todėl jis skatino vyskupus nuolat priminti tikintiesiems turimąją nepaprastą privilegiją — Mišias. Sekmadienio Mišios turi užimti pirmaujančią vietą krikščioniškajame gyvenime, nes jos palaiko, kilnina ir pašventčia visą mūsų savaitės veiklą.**

★ **PIRMĄJA ATEISTINE VALSTYBE PASAULYJE pasiskelbė Albanija prieš dešimtmetį. Dabar ji tvirtina, kad krašte religija sėkmingai sunaikinta. Albanijos komunistų partijos žurnalas "Rruga e Partise", kuris dabar platinamas JAV-se, aštriai smerkia Sovietų Sąjungos, Kinijos ir Jugoslavijos laikyseną religijos atžvilgiu. Esą tik Albanija ištikimai seka Markso-Lenino ideologiją religijos atžvilgiu. Masiniai veiksmai prieš religiją Albanijoje buvo pradėti 1967 m., kai buvo uždaryta 2,169 šventovės bei vienuolynai. Visi įstatymai, liečią religiją, buvo atšaukti ir tokiu būdu buvo panaikintos betkokios konstitucinės garantijos mahometonams, ortodoksams ir katalikams. Apie 70% gyventojų krašte yra mahometonai, apie 20% — ortodoksai ir apie 10% — katalikai. Dabar, anot albanų komunistinės valdžios, visi yra ateistai. Prometėjas esą pagrobęs iš dangaus ugnį ir atnešęs žmonėms; Albanijos kompartija tos legendos mintis esą pralenkė, nes nulaipino nuo sostų dievus bei angelus, ištuštino šventoves ir išvaikė dvasininkiją revoliucijos vardan.**

★ **PATARIAMOJI PASAULIO ANGLIKONŲ TARYBA metiniame suvažiavime Londone, Ontario, svarstė galimybes vienybės su K. Bendrija ir ką reikia daryti mahometonų ir įvairių naujų sektų plitimo akivaizdoje. Pradinėje sesijoje gener. tarybos sekretorius vysk. John Howe pareiškė, kad po pasaulį paplitusių anglikonų atsiliepimas į tris tarptautinės anglikonų-katalikų teologinės komisijos dokumentus apie Eucharistiją, Kunigystę ir Bendrijos autoritetą yra labai palankus. Jis nurodė, kad sekantis tos komisijos žingsnis turėtų būti svarstymas tų dalykų, kurie anglikonus nuo katalikų skiria. Pasaulio anglikonų primas arkiv. Donald Coggan svarstė krikščionių santykius su mahometonais ir ypatingai palietė Vakarinės Afrikos padėtį, kur krikščionys misijonieriai dažnai nežino ką daryti mahometonų antplūdžio metu. Jis taipgi nurodė, kad naujų sektų plitimas Vakaruose rodo krikščionybės skleidėjų trūkumus. Pasak arkivyskupo, dabartinės sektos sumaišo ir suvedžioja daug jaunimo, nors joms trūksta to vidinio spinduliavimo ir šventumo, kuris žmones stiprina tikėjime. Krikščionybė, kuri tą vidinį šventumą turi, kažkaip nepajėgia jo parodyti jauniems žmonėms. Suvažiavimo metu daugelio dalyvių dėmesys buvo nukreiptas į Ugandą, nes eilės suvažiavime dalyvavusių negrų anglikonų kunigų šeimų nariai ten buvo išžudyti**

★ **MELKITŲ APEIGŲ ARKIV. HILARION CAPUCCI, 57 m. amžiaus, kuris buvo Izraelio nuteistas ir įkalintas už ginklų tiekimą palestiniečiams, o 1977 m. paleistas iš Izraelio kalėjimo su sąlyga, kad daugiau nebegrįš į Viduriniuosius Rytus, dabar Jono-Pauliaus II buvo paaugštintas ir paskirtas Vakarų Europos melkitų apeigų katalikų vizitatoriumi. Izraelis tam paskyrimui pasipriešino ir pareikalavo Vatikaną pasiaiškinimo, nurodydamas, kad arkiv. Capucci pernai atvyko iš P. Amerikos Sirijon ir tuo pažeidė Vatikano su Izraeliu padarytą susitarimą. Popiežius Jonas-Paulius II priėmė arkiv. Capucci audiencijoje paskyrimo proga kartu su melkitų apeigų Antiocho patriarchu Maksimos V Hakimu. Vėliau patriarchas spaudai pareiškė, kad popiežius juos priėmęs labai nuoširdžiai ir visai nesiteiravęs apie arkivyskupo kelionę į Viduriniuosius Rytus. Arkivyskupas Capucci nurodęs popiežiui, kad Jeruzalė turinti būti visų trijų religijų — krikščionių, žydų ir mahometonų — miestas. Popiežius su ta mintimi sutikęs. Jis taipgi sutikęs ir su arkiv. Capucci pareiškimu, kad Viduriniuose Rytuose negali būti taikos, kol nebus išspręstas palestiniečių klausimas. Pats arkiv. Capucci žurnalistams pareiškė, kad Izraelis neturi pagrindo protestuoti jo lankymuisi Sirijoje, nes jis nepažeidęs Vatikano duotojo pažado Izraeliui. Esą buvo pažadėta, kad jis tik Viduriniuosiuose Rytuose negyvens, tačiau jis turįs pilną teisę ten lankytis kaip svečias.**

★ **25,000 ŠV. RAŠTO EGZEMPLIORIŲ buvo oficialiai įsileisti į Sov. Sąjungą. Tai pranešė Vokietijos katalikiškoji žinių agentūra KNA. Tuos Šv. Rašto egzempliorius pasiuntė Belgijos Šv. Rašto Draugijų Sąjunga. Sov. Sąjungos valdžia visdėlto išreikalavo Šv. Rašto Draugijų Sąjungos sutikimą, kad kiekvienas Šv. Rašto pirkėjas turės užsiregistruoti atitinkamose Sov. Sąjungos įstaigose, prieš įsigydamas Šv. Raštą.**

KUN. J. STS.

Mohawk
Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbiamosios mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Šaldytuvai
- ★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamos mašinos
- ★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Padėka

A. a. Jadvygai Eimantienei

iškeliavus amžinybėn, likome didžiame skausme.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie mus užjautė, už velionę meldėsi, šv. Mišias užprašė, gėles prie karsto sudėjo, į kapines palydėjo, Tautos Fondui aukojo.

Ypatinga padėka priklauso kun. J. Staškevičiui, p.p. Dragūnevičiams ir p.p. Daniliūnams.

Vyras ir sūnus su šeima

A†A
ANDRIUI POVILAIČIUI
mirus,

žmonai JIEVAI, sūnums — AUGUSTUI, JURGIUI, VYTUI ir ALGIUI, broliui JONUI, seserims MARTAI TUNIKAITIENEI ir MARTAI JOCIENEI, netekusiems mylimo vyro, tėvo, brolio ir dėdės, jų šeimoms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Zigmas ir Liuda Mockai
A. Kažemėkaitis

A†A
JUOZUI SENKUI
mirus,

mirus, jo sūnų ALGĮ, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

V. Kulnys ir šeima

A†A
JUOZUI SENKUI
mirus,

jo sūnui ALGIUI bei artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —

Birutė Aušrotaitė *Sandra Kazilevičiūtė*
Marius Rusinas *Linas Saplys*

A†A
JUOZUI SENKUI
mirus,

jo sūnų ALGĮ, Toronto Lietuvių Namų valdybos pirmininką, ir jo brolį RIMTAUTĄ su šeima, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Toronto Lietuvių Vyrų
Choras "Aras"

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

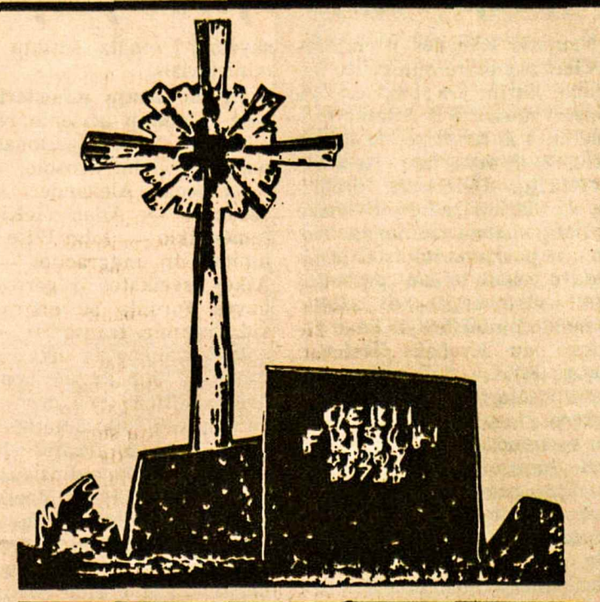

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

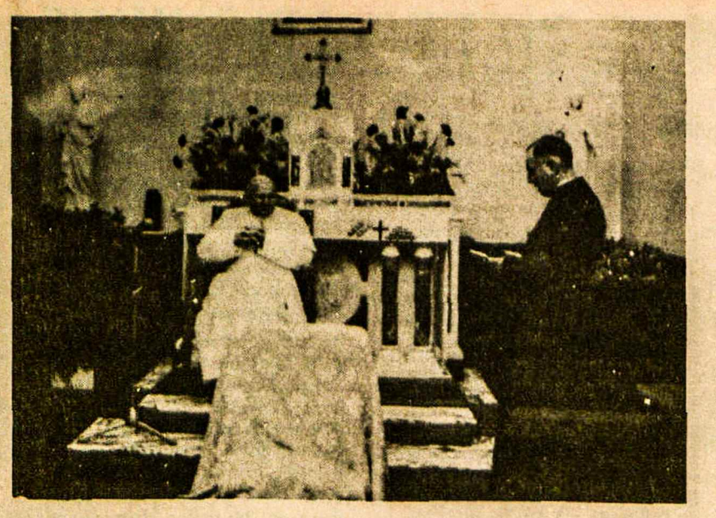

Popiežius JONAS PAULIUS II lietuvių Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje klauso kolegijos rektoriaus prel. L. Tulabos sveikinimo

Vyskupai ir sąjūdžiai

Ontario provincijos vyskupai surengė charizmatinio atsinaujinimo savaitgalį visų Ontario maldos būrelių vadovybėm š. m. gegužės 25-27 d.d. Toronto universiteto Brennan Hall patalpose. Dalyvavo 330 atstovų iš įvairių Ontario provincijos miestų, kur yra charizmatinio sąjūdžio būreliai.

Iniciatyvos tam svaitgaliui organizuoti ėmėsi Pembrooke'o vysk. J. R. Windle, kuris yra vyskupų įgaliotinis charizmatiniam sąjūdžiui Ontario provincijoje. Jokių kitų kalbėtojų, išskyrus vyskupus, nebuvo. Pagrindinis savaitgalio tikslas buvo pabrėžti, kad charizmatinis sąjūdis, prasidėjęs K. Bendrijoje platesniu mastu 1967 m., nėra koks šalia Bendrijos veikiąs sąjūdis, bet jos dalis, vadovaujama hierarchijos.

Suvažiavimo metu kalbėjo šie vyskupai: J. McKinney, kuris yra JAV vyskupų atstovas, vysk. P. McHugh, Otavos vysk. pagalbininkas Gilles Belisle, Kvebeko vyskupų įgaliotinis charizmatiniam sąjūdžiui vysk. Louis Longevin, Kingstono arkiv. J. L. Wilhelm, Pembrooke'o vysk. J. R. Windle, Thunder Bay vysk. J. O'Mara, Hamiltono vysk. McDonald.

Suvažiavimas baigėsi Mišiomis, kurių vyriausias atnašautojas buvo naujasis Toronto kardinolas G. E. Carteris. Tai buvo pirmos jo Mišios po paskelbimo apie jo pakėlimą kardinolu. Naujasis kardinolas šiltai atsiliepė apie charizmatinį atsinaujinimą. Pagal jį, tai esanti didelė Šv. Dvasios dovana visai Bendrijai. E. G. Carteris buvo pirmasis Kanados vyskupas, dar 1969 m. išsiuntinėjęs visiems Londono vyskupijos kunigams laišką, raginantį susidomėti charizmatiniu sąjūdžiu. Kardinolas Carteris pasidžiaugė galįs pirmas Mišias, kaip kardinolų kolegijos narys, atnašauti žmonėms, kuriems K. Bendrija nėra sausa struktūra ir kuriems Jėzus yra gyvas bei realus. Sekančią dieną kardinolo apsilankymą ir keletą jo minčių paskelbė Toronto dienraštis "Globe and Mail". V. K.

Lietuviai - mažiausiai atsparūs

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

Lietuvių spaudoje teko skaityti, kad tarp visų kitų negerovių lietuvių tauta yra labiausiai neatspari nutautimui. Kiekvienam lietuviui, skaitant tokią žinią, skaudu darosi, bet su visu apgailestavimu turime prisipažinti, kad tai yra tiesa.

Galbūt didelėse bendruomenėse tai nejaučiama, bet mažose — labai. Dar vyresniųjų tautiečių grupė, kiek galimybės ir sveikata leidžia, veikia, bet jeigu turėtume tai palikti vien jaunajai kartai, tai ir mes būtume priversti pamiršti savo tautos papročius bei jos praeitį. Mažesnėse Pietų Amerikos vietovėse lituanistinės mokyklos jau nebeegzistuoja. Bendravimas su vyresniąja lietuvių karta šių dienų jaunimo visai nedomina. Jie sako: mes jų nesuprantame, dabar kiti laikai. Bet ar todėl mes jų nesuprantame, kad nešokame John Travoltos ar "Rock and Roll" ritmo šokių? Jei mes fiziškai būtume atsparūs, taip pat šoktume kartu su John Travolta, bet tas šokimas netrukdytų mums kalbėti lietuviškai.

Daug kur pabrėžiame, kad mes, lietuviai, esame pranašesni už kitas tautas, bet kuo? Kad apkalbame vienas kitą, pavydime vienas kitam, iškilusius kurioje nors srityje norime sužlugdyti? Ar tuo, kad mūsų partijos išeivijoje pešasi ir mėnesiais tenka skaityti jų ginčus, visai nepažįstant tų asmenų ir nežinant kur yra tiesa? Ginčijamės užuot dirbę vieningai vienam tikslui — Lietuvos išlaisvinimui ir tautiniam išlikimui.

Nė vienas turbūt negirdėjome ir nematėme, kad vokiečių šeimoje kas nors nemokėtų vokiškai ar kad izraeliečiai nebūtų vieningi ar menki patriotai. Žinoma, jie stiprūs kapitalu, bet be pasiryžimo ir pasiaukojimo jie nepasiektų tokios politinės aukštybės ir nebūtų viso pasaulio dėmesio centre.

Niekuomet neteko skaityti, kad pvz. amerikietis, susidraugavęs su lietuviais, nutauto. Pietų Amerikoje, kur kraštai yra atsilikę, nė vienas gyventojas nesulietuvėjo ir neišmoko lietuvių kalbos, nebent vienas iš kelių tūkstančių, sukūręs mišrią šeimą. Kultūriškai gal kiek yra atsilikę, bet ne tautiškai. Priešingai — mes save turime skirti prie atsilikusių tautiškai, nes nesugebėjome savo vaikų išmokyti tėvų kalbos ir pasiskolinome svetimą ispanų, anglų ar kitas kalbas.

Rašoma, kad anų laikų lietuvybė išsilaikė tiktai kaime, ir tai todėl, kad neturėjo jokio kontakto su svetima aplinka. Netolimos praeities istorija rodo: kai tik lietuviai užmezgė santykius su rusais ir lenkais, greitai inteligentija surusėjo ir sulenkėjo. Ir kunigaikščių laikais anų laikų mūsų tautiečių galvosena nesiskyrė nuo šios dienos nuotaikų, nes ir šiandieną mes darome tas pačias klaidas. Juk ir dabar kaikuriose augšto išsimokslinimo šeimose nekalbama lietuviškai, nes vaikai nemoka savo tėvų kalbos.

Kiekvieną dieną silpnėjame tautiškume. Jei tokiais sparčiais žingsniais žengsime toliau, ilgai neatsilaikysime. Vienintelė mūsų viltis — jaunimas, bet šiandieną visi jau pastebime, kad mūsų jaunimas yra lyg "skanus persikas", kurį nurijus, lieka tik malonus skonis.

Lietuviškos parapijos užsidaro dėl lankytojų stokos, ir jas pasisavina kiti. Tai reiškia, kad kituose patriotiškumas didėja, kad jiems reikalinga šventovė. Tik mūsų patriotiškumas mažėja ir nyksta.

Jei jau po 30 metų gyvenimo svetimuose kraštuose jaunosios kartos dalis neišmoko savo tėvų kalbos, tai kas bus dar po 30 metų? Tada jau tikrų lietuvių visai mažai tepaliks. Bus tik lietuvių kilmės žmonių. Lietuvių kalba pasiliks kaip istorinė vertybė lingvistų programose.

Budėkime, kad tokio liūdno likimo netektų sulaukti, kad neliktume tauta tik istorijos puslapiuose įrašyta, kaip kadaise egzistavusi.

THE PORTRAIT GALLERY
Lietuvis fotografas
Petras Žemaitis,
Specialistas portretų, vestuvinių ir vaikų nuotraukų. Įrėminimai
ADRESAS: 31 King Street, Weston, Ontario (Market Place)
Tel. 249-3177, po 6 valandos vakaro 248-9564

Mokytojų savaitė vasarvietėje

Bus darbo, bet dar daugiau poilsio prie Atlanto

K. MILERIS

XIII JAV ir Kanados mokytojų studijų savaitei JAV švietimo taryba kviečia mus liepos 8-15 d. d. į Kennebunkportą. Prieš trylika metų Dainavos stovyklavietėj pradėta rengti lituanistinių mokyklų dėstytojams pasitobulinimo studijų savaitė šiemet įvyks prie Atlanto, gražioje Tėvų pranciškonų vasarvietėje, Kennebunkporte, Maine.

Nebe Dainavoj ta studijų savaitė įvyko jau ir pernai. Tada JAV švietimo tarybos pirm. Br. Juodelis, pasitaręs su Kanados LB švietimo komisija, studijų savaitę nukėlė į Torontą, į Pasaulio Lietuvių Dienas. Kaip mes po to pamatėm, tai buvo padarytas l a b a i išmintingas sprendimas. Kažin ar bepasitaikys vėl tokia proga, kad į mūsų studijų savaitę suvažiuos lituanistinių mokyklų mokytojai iš viso laisvojo pasaulio?

Netenka abejoti ir šios vasaros studijų savaitės geru vietos ir laiko parinkimu. Kennebunkportas yra pasižymėjęs savo kurortiniais patogumais ir dideliu Tėvų pranciškonų vaišingumu. Kas vasarą ten važiuoja daug JAV ir Kanados lietuvių. Vieta labai patogi ir Atlanto pakraščio lituanistinių mokyklų mokytojams, kuriems Dainava buvo sunkiau pasiekiama. Kanados lit. mokyklų mokytojai irgi parodė susidomėjimą Kennebunkportu.

Šitokioje savaitėje pirmiausia norima sužinoti kas yra naujo lituanistiniame mokyme. Bet ta savaitė taip pat yra atitrūkimas nuo savo darbovietės ir kartu šeimų vasaros atostogos. Tas savo atostogas dabar norime praleisti geriau, patogiau, nesibijodami ir daugiau lėšų išleisti. O mūsų jaunimui, vykstančiam ten, kur svarbu tautiniu požiūriu, pinigų visada surandame.

Šiai studijų savaitei vadovauti yra pakviestas Ant. Masionis, patyręs pedagogas, dirbęs mokytojo darbą amerikiečių mokyklose, o Lietuvoj buvęs gimnazijos mokytoju ir direktorium. Programą koordinuoja pats švietimo tarybos pirm. Br. Juodelis, kurio geras parinkimas ir gavimas paskaitininkų, koordinatorių ir lektorių žada tikrai susidomėjimo vertą studijų savaitę.

Dienotvarkė rodo 8 v. r. kėlimąsi, pusryčiavimą, rytinių sesijų paskaitas, praktiką ir diskusijas. Po to — pietūs ir dvi su puse valandos poilsio. Popietinėje sesijoje mokysimės lietuvių kalbos ir dalyvausime pasitobulinimo seminaruose. 6 v. v. valgysime vakarienę. Kiekvieną vakarą įvyks kokia nors kultūrinė vakaronė. Savaitės programa prasidės sekmadienį, liepos 8, registracija, vakariene ir 8 v. v. iškilmingu studijų savaitės atidarymu.

Pradedant pirmadieniu ir baigiant penktadieniu, kiekvieną dieną programoje matome 4 dienotvarkės dalykus, kurie žada gana darbingą dieną.

Ten nuvažiavęs gali susidaryti savo studijų dienų programą — kur eiti ir ko būtinai nepraleisti. Tačiau studijų savaitės planuotojų taip viskas sutvarkyta, kad nerasi ten daug ko, kas tavęs nedomintų.

Šeštadienis yra skirtas lituanistinių mokyklų vedėjų ir direktorių suvažiavimui. Čia, atrodo, bus kalbama apie mūsų mokyklų administravimo problemas, kurių mes nemažai turime. Šeštadienį į programą yra įtraukti ir mokyklų tėvų komitetų pirmininkai, kurie kalbėsis apie mokyklų išlaikymo reikalus. Išgirsime pranešimus iš visų mokyklų. Savo pranešimus padarys ir JAV švietimo tarybos pirm. Br. Juodelis, ir Kanados švietimo komisijos pirm. V. Stanevičienė, kurie savo kraštuose atlieka tikrai nelengvą lietuviškojo švietimo koordinavimo ir priežiūros darbą. Pernai tokių pranešimų turėjom progos išgirsti dar iš Britanijos, Australijos, Vokietijos ir P. Amerikos kraštų švietimo atstovų.

Studijų savaitės pabaigtuvėse numatomas ilgamečių lit. mokyklų vedėjų, direktorių bei mokytojų pagerbimas ir po to — vaišės. Sekmadienį, liepos 15, po pamaldų numatytas studijų savaitės dalyvių išvykimas.

Neabejoju šios studijų savaitės pasisekimu, neabejoju, kad ir šiemet pakankamai atvažiuos lit. mokyklų mokytojų į studijų savaitę. Bet jų turėtų atvažiuoti daug daugiau. Sako, kad į pirmąsias Dainavos studijų savaites jų privažiuodavo gana daug. Paskui atvykstančiųjų skaičius vis pradėjo mažėti, o dėl paskutinės Dainavos studijų savaitės net buvo suabejota, ar kas beišeis. Beraginant kitus ir besikalbant su kitais Kanados lit. mokyklų mokytojais apie studijų savaites, teko išgirsti nuomonių, kad jos persunkios atostogaujančiam žmogui, perdaug visko. Studijų savaitės organizatorių noras esąs kuo daugiau programos ir varpo skambinimo. Viskas atrodo, kaip kokios rekolekcijos, kur žmogus visą savaitę virkdomas patriotizmu.

Jaunieji mokytojai, kuriems šitokių studijų labiausiai reikia, nebeatvažiuoja. Anksčiau Dainavoj dar turėdavom to gyvo ir miegoti neduodančio jaunimo, bet jie nebuvo mokytojai. Ragindami mokytojai teisinasi, kad turi per vasarą užsidirbti pinigų studijoms. Bet jie kažkaip randa laiko ir nuvažiuoja į jaunimo stovyklas, nes ten yra "fun". Gal pasižiūrėkime ir pasimokykime, k a i p rengiami šiuose kraštuose profesiniai suvažiavimai, vadinami konvencijomis. Kaip visi rengiasi ir nori į jas vykti, nes jie organizuojami taip, kad būtų įdomų, įvairu ir pramoginga. O ten taip pat atliekamas ir studijinis darbas.

Nesiimu čia ko siūlyti, bet jaučiu daugelio į mūsų studijų savaites nevažiavimo priežastį. Atrodo, kažkas jau su šita studijų savaite daroma. Tad reikia manyti, kad į ją privažiuos daugiau mūsų mokytojų, tikėdamiesi praturtinti savo žinias lituanistiniame mokyme, susitikti su kitais ir poilsingai bei įdomiai praleisti savo atostogų savaitę prie Atlanto.

Studijinės mokytojų dienos

Lituanistinių mokyklų mokytojų studijų savaitė bus liepos 8-15 dienomis Tėvų pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte. Studijų savaitės gale, šeštadienį, ten pat šaukiamas ir visų JAV ir Kanados lituanistinių mokyklų vedėjų-direktorių suvažiavimas.

XIII mokytojų studijų savaitė rengiama JAV Atlanto rajone, kad galėtų dalyvauti visi Atlanto rajone veikiančių lituanistinių mokyklų mokytojai, kuriems dėl atstumų sunku buvo dalyvauti studijų savaitėse Dainavoje. Kanados lituanistinių mokyklų mokytojai XII mokytojų studijų savaitėje Toronte pasisakė irgi už Kennebunkportą. Tėvų pranciškonų vasarvietės vadovybė sudarė palankias sąlygas šiai studijų savaitei Kennebunkporte, kur yra sąlygos ne tik vasarojimui su šeimomis, bet ir studijoms. Kartu su mokytojais kviečiami dalyvauti kultūrininkai, bendruomenininkai, visi, kuriems rūpi lituanistinio švietimo išlaikymas išeivijoje.

XIII mokytojų studijų savaitė truks septynias dienas. Savaitės maistas vienam asmeniui — $70, o kambariai po du asmenis savaitei — nuo $105 arba $52.50 savaitė vienam asmeniui. Yra dviem kambariai su privačia prausykla ir vėsinimu po $25 dienai. Todėl savaitė asmeniui kainuos nuo $122.50 arba daugiau ir kelionės išlaidos. Visos lituanistinės mokyklos, jų tėvų komitetai prašomi prisidėti prie šių išlaidų dalinio ar pilno apmokėjimo vykstantiems mokytojams bei vedėjams į XIII mokytojų studijų savaitę Kennebunkporte, Maine, JAV.

Dalyvių registracija ir kambarių užsakymas, įmokant $25, atliekamas tiesiai pas Tėvus pranciškonus Kennebunkporte. Čekiai rašomi: Franciscan Fathers vardu ir su asmens žiniomis siunčiami: Rev. L. Andriekus, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046, USA.

Lietuvių vaikų darželis, vadovaujamas N. Pr. Marijos seserų Toronte, nuoširdžiai dėkoja "Paramai" už $300 auką darželio reikalams

Tragiško liūdesio dienos

Iš okupuotos Lietuvos pogrindžio laikraščio "Aušrelė" 1978 metų vasario 16 dienos

Šių metų birželio 14 dieną sukanka 35 metai, kai lietuvių tautą ištiko skaudi nelaimė. Okupavusi Lietuvą, SSSR 1941 m. birželio 14 d. griebėsi genocido, siekdama fiziškai sunaikinti lietuvių tautą, ypač aktyviąją ir kūrybingąją tautos dalį. Likusieji lietuviai buvo pasmerkti vergavimui.

1941 metą birželio 14-18 dienomis iš Lietuvos buvo išvežta apie 36.000 lietuvių, daugiausia mokytojų, gydytojų, karininkų, pasiturinčių ūkininkų. Vežė tuos, kurie turėjo gerus butus, didelės, gražiai sutvarkytas sodybas, gausias asmenines bibliotekas, meno kūrinių kolekcijas. Vilniaus krašte vežė tuos sąmoningus lietuvius, kurie lenkų okupacijos metais kovojo prieš polonizaciją. Išvežamieji buvo sugrūsti į gyvulinius belangius vagonus ne po 25 žmones, kaip numatė Serovo instrukcija, bet po 75-80 žmonių. Bandančius pabėgti negailestingai šaudė. Daugelis nelaimingųjų, ypač vaikai ir seneliai, palikti be maisto, vandens ir medicininės priežiūros, pakeliui mirė. Atskirtus nuo moterų vyrus uždarė į lagerius. Vidutiniškai jų žuvo apie 90%. Pasiekusieji tremties vietas buvo pasmerkti nežmoniškam darbui ir badui. Daugelio jų kaulai šiandien ilsisi nesvetingoje Sibiro žemėje.

Okupantai numatė išvežti milijoną Lietuvos gyventojų. Baisųjį Maskvos planą įvykdyti sutrukdė karas. 1944 metais Lietuvą vėl okupavo bolševikai. Daugumas manė, kad, pasauliui sužinojus apie 1941 metais įvykdytą genocido aktą, Kremlius bus priverstas atsisakyti tolimesnio jo įgyvendinimo. Deja, tai buvo tik viltys. Ko bolševikai nesuspėjo atlikti 1941 metais, tęsė 1944-52 metų laikotarpyje. Šiuo metu bolševikai deportavo apie 600.000 lietuvių. Jeigu tironas Stalinas būtų pagyvenęs dar kelis metus, manoma, būtų ištremta 70-80% lietuvių tautos. Tada būtų išsipildę 1944 metais bičiulių tarpe pasakyti M. Suslovo žodžiai: "Budet Litva, no bez litovcev!"

Gyvenimo raida įnešė atitinkamų pakitimų. Lietuviai jau nedeportuojami į Sibirą. Tai įvyko ne dėlto, kad būtų pasikeitusi Rusijos politikos esmė, o dėlto, kad surusinimui buvo surastas naujas, patogesnis varijantas — intensyvus kolonizavimas, prisidengus pramonės intensyvinimu ir plėtimu.

Minėdami šią tragišką mūsų tautai sukaktį, pagerbkime tylos minute tuos, kurie mirė tvankiuose vagonuose ir amžiams guli "po stuobriniais kryžiais baltoj kaip Ostija taigoj" vien už tai, kad buvo lietuviai ir mylėjo savo Tėvynę. . .

A.S.

Lietuvos kovotojo politinio kalinio BALIO GAJAUSKO žmona IRENA (Dumbrytė), kuri rūpinasi savo vyro išlaisvinimu

Nepaprastos vedybos

Balio Gajausko sutuoktuvės sovietiniame kalėjime

KĘSTUTIS JOKUBYNAS

Trapūs žmonių tarpusavio santykiai: kartais subyra nuo žodžio, net nuo žvilgsnio. Išnyksta iš akių net brangiausias asmuo ir jo atvaizdas mūsų širdyse neišvengiamai pradeda blėsti.

Išsiskyrimo vėjai labiausiai paliečia tuos, kuriuos likimas nustūmė į gyvenimo užkampius — kalėjimus, tremtį. Kai žmogus pasmerkiamas dešimtmečiams ar net visam gyvenimui, neviltis apima ir stipriausius. Kalinys, beveik neveikiamas išorinio pasaulio, pamažu pripranta prie rūsčios, nesudėtingos buities ir nesunkiai išlaiko artimųjų atminimą.

Kitaip šiapus vielų. Čia viskas verčia užmiršti iš kasdienio gyvenimo išstumtuosius, būtent, tuos, kurie nevykėliškom išdaigom bandė kažką pakeisti po saule ir atsidūrė už grotų. Neretai juos pamiršta arba net jų išsižada draugai, artimieji. Ypatingoje padėtyje atsiduria kalinių žmonos, sužadėtinės. Nekurstoma meilė ima blėsti. O aplink tiek daug vėjų — progų jai visai užgesti. Nedaugelis išlaiko savo santykius kaip žibintą per dešimtmečius laukimo ir nevilties. Nedaug kas išlaiko trapius žmogiškus ryšius nesuteptus, kai visa aplinkui skatina elgtis priešingai, gyventi viena diena.

Jei nedaug žmonų, jau nekalbant apie vyrus, atsižadėjo gyvenimo pilnaties, belaukdamos savo partnerių, tai dar mažiau sužadėtinių ar mylimųjų sutiko laukti grįžtant iš kalėjimų būsimųjų draugų. O jau beveik visai neįsivaizduojama, kad sužadėtinė stengtųsi atlikti santuokos formalumus su žmogumi, kurį valdžia apšaukė nusikaltėliu ir tik ką nuteisė dešimčiai metų.

Todėl su nuostaba ir džiaugsmu tenka išgirsti, kad ir tokių dar yra. Vilčiai išlaikyti net vienos užtenka, o vieną mes žinom: Irena Dumbrytė. Jos sužadėtinį Gajauską ištiko tragiškas likimas. Po dvidešimt penkerių lageriuose išvargtų metų už dalyvavimą partizaniniame pokario sąjūdyje, dar dešimt ir penkeri tremties. Bet Irena nepabūgo nieko. Šiandien ji Sosnovkoje, Mordovijoj, stebina ypatingo lagerio viršininkus ir kalinius. Balta nuotakos suknele apsivilkusi, ji laukia prie spygliuotų vielų tvoros, kol sargybiniai keliom minutėm atves sužadėtinį atlikti santuokos registracijos. Kadangi prieš metus Gajauskas ne dėl savo kaltės neatėjo į registravimo biurą (buvo suimtas), teisiniu požiūriu leidžiama tą formalumą atlikti lageryje.

Jei viskas gerai klosis, po metų Irena galės vėl atvykti į pasimatymą. O kol kas jai tik rūpesčiai dėl ligotos Gajausko motinos ir laukimas bei viltis. Matyt, Dumbrytė ypatinga mergina. Gaila, kad lietuvių kalboje neturim didvyrei ryškesnio žodžio. . .

Santuokos ceremonija lageryje — trumpa ir šykšti. Be maršo, be šampano (ten alkoholiniai gėrimai uždrausti. . .). Bet Gajauskas per 25-rius lagerių odisėjos metus įsigijo nemažai draugų, kurie jį prisimena ir gerbia. Pasklidę po įvairias šalis, jie šiandien pakels taures už Balį Gajauską ir jo šaunią žmonąIreną, nuoširdžiai linkėdami abiem daug laimingų metų.

Mes persikėlėm!
Ontario vyriausybės vertimų biuro daugiakalbės vertimų tarnybos NEBĖRA
MACDONALD BLOCK pastate,
BAY gatvėje.
Dabar ji yra
Welcome House
antrame augšte, 8 YORK St.
965-1458
(žemiau Front gatvės)
Jeigu jums reikia išversti gimimo metrikus, diplomus, liudijimus atsiminkite naująjį adresą.
Ontario
Kultūros ir pramogų ministerija
Hon. Reuben C. Baetz, ministeris

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NAUJAS SEZONAS

Naująjį vasaros sezoną Palanga pradėjo birželio 1 d. Šia proga "Tiesa" 116 nr. paskelbė savo korespondento V. Žeimanto pasikalbėjimą su vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoju V. Kakliu. Šį pavasarį Palangoje teko atsodinti daug praėjusią žiemą iššalusių daugiamečių gėlių. Palangos valdoms dabar priklauso Vanagupė ir Šventosios gyvenvietė. Minima Basanavičiaus gatvės pradžioje pastatyta moderni kavinė "Banga", nauja įvairių skanėstų kepykla, poilsio namai mokslininkams Palangoje, žemdirbiams — Vanagupėje, mėsos ir pieno pramonės darbuotojams — Šventojoje. Žadamas kapitalinis Palangos autobusų stoties remontas. Naujajame rajone tarp Jasinsko gatvės ir Klaipėdos plento jau apsigyveno apie 1.000 žmonių. Ateityje šiame rajone įsikurs 12.000 palangiškių. Mažus vienaaugščius namelius Šventojoje norima pakeisti dideliais pastatais, turinčiais visuomenines valgyklas, buitinių paslaugų paviljonus, parduotuves.

Mažiesiems vasarotojams yra įsigyta modernių pramoginių įrenginių, kurie montuojami būsimame Sveikatos parke, Naglio kalno rajone. Keletas žaidimo aikštelių bus įrengta paplūdimyje. Vienoje jų bus pastatytas tikras žvejybinis laivas, vaikams padovanotas Šventosios žvejų. Neužmiršti ir automobiliais atvykstantys poilsiautojai. Šiam sezonui baigiama įrengti nauja 1.000 vietų aikštelė automobiliams statyti prie Klaipėdos ir Kretingos plentų sankryžos. Į šiaurę nuo Vanagupės bus atidarytas 600 vietų palapinių miestelis. Jame turistai galės statyti nuosavas ar išsinuomotas palapines. Kita 150 vietų aikštelė automobiliams statyti darbą pradės Šventojoje. Čia taipgi bus leista naudotis ir palapinėmis. V. Kaklio teigimu, Palanga dabar turi tiesioginį telefono ryšį su visais Lietuvos rajonais. Su Vilniumi ją jungia 20 linijų, su Kaunu — 15, su Klaipėda — 8. Montuojama papildoma 12 kanalų telefoninė aparatūra. Turėtus telefoniniu pasikalbėjimų nesklandumus pašalino naujoji tarpmiestinių telefono ryšių stotis.

PIRMOSIOS AUKOS

Pranešimą apie pirmąsias vandens aukas šį sezoną "Tiesos" 116 nr. paskelbė Lietuvos skęstančiųjų gelbėjimo draugijos centro komiteto pirm. Vytautas Bražiulis. Gegužės 19-20 savaitgalį temperatūra pasiekė beveik 30 laipsnių. Kaitra išviliojo daug poilsiautojų prie ežerų ir upių. Tą savaitgalį Lietuvos vandenyse gelbėjimo stočių darbuotojai išgelbėjo 19 žmonių, kurių 4 buvo mažamečiai vaikai. Nepaisant jų pastangų, nuskendo 9 žmonės. V. Bražiulis pateikia porą konkrečių atvejų. Vidurnakčio tamsoje Riešės ežere Vilniaus kuro aparatūros gamyklai priklausančiomis valtimis plaukiojo dvi grupės įsilinksminusių jaunuolių. Valtys neturėjo nei gelbėjimosi ratų, nei samtelių vandeniui išpilti. Viena jų netgi buvo kiaura. Kai kita valtis atskubėjo pagalbon, kilo panika, ir abiejų valčių jaunuoliai atsidūrė vandenyje. Keliems pavyko išsigelbėti, o keturi nuskendo. Vilniaus rajono Paberžės miestelio moksleiviai broliai Gieliai maudėsi prie namų esančioje kūdroje, plaukiodami ant automobilio kameros. Šis plaukti nemokančių brolių neatsargumas taipgi baigėsi mirtimi.

VOKIEČIŲ PARODOS

Daug lankytojų Vilniuje susilaukė R. Vokietijos lengvosios chemijos pramonės gaminių paroda, apimanti kosmetiką, buitinę chemiją ir autokosmetiką. Vilniun ji buvo atkelta iš kitų Sovietų Sąjungos miestų. Šia proga Vilniun buvo atvykęs R. Vokietijos ambasadorius Sovietų Sąjungai G. Otto iš Maskvos. Susitikęs su kompartijos bei valdžios pareigūnais, padėjęs gėlių vainiką Antakalnio karių kapinėse, ambasadorius G. Otto užsuko į Vilniaus sporto rūmus susipažinti su parodos rodiniais. Jis taipgi aplankė ir kitą R. Vokietijos staklių parodą, anksčiau atidarytą Vingio parke.

ŽEMĖS DREBĖJIMAI

"Tiesos" redakcija, atsiliepdama į Raseinių rajono gyventojo Antano Andriuškevičiaus klausimą, ar Lietuvai negresia žemės drebėjimai, gegužės 6 d. laidoje leido pasisakyti Stasiui Valiui. Pastarasis, remdamasis geografijos prof. dr. Vytautu Gudeliu, teigia, jog per 700 metų Lietuvoje nebuvo nė vieno griaunamosios jėgos žemės drebėjimo, nebus jų ir ateityje. Lietuvą tik kartais pasiekia kitur vykstančių stiprių žemės drebėjimų sukeltos seism· nės bangos. Paskutinis toks atvejis buvo 1977 m. kovo 4 d., 10.22 val. v., kai žemė drebėjo Rumunijos Karpatuose. Tas drebėjimas buvo matuojamas 9-niais laipsniais Richterio skalėje. O Lietuvą pasiekę virpesiai tebuvo 3-4 laipsnių stiprumo. Pasak S. Valio, jie buvo juntami beveik visoje Lietuvoje, bet labai nevienodai net ir tų pačių miestų įvairiose vietose. Dažnesniu žemės drebėjimų pasitaiko Estijoje: vienas silpnesnis — kas 10 metų, vienas stipresnis — kas 100 metų.

KAUNO AUTOBUSAI

Tarp Kauno ir Talino buvo atidaryta nauja tiesioginio susisiekimo linija greitaisiais "Ikarus-250" tipo autobusais. Jos ilgis — beveik 600 kilometrų. Kiekvieną dieną Kauno parko autobusai keleivius veža 173 maršrutais, nuvažiuodami apie 15.-000 km. Per mėnesį pervežama apie 11 milijonų keleivių. Iš Kauno autobusai kursuoja į beveik visus Lietuvos kampelius, pasiekia Bresta, Gardiną, Lydą, Kaliningardu pavadintą Karaliaučių, Sovetsku paverstą Tilžę ir Latvijos sostinę Rygą.

V. Kst.

Parama jaunimo kongresui Argentinoje

Visuotinis Rosario Lietuvių Bendruomenės narių susirinkimas 1978. XII. 17 paskelbė spaudoje piniginį aukų vajų IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo metu Toronte, Kanadoje, 1978 m. birželio 30 — liepos 4 d.d. buvo sukviestas pasitarimas Argentinos lietuvių jaunimo ir Argentinos organizacijų atstovų. Dalyvavo: G. Juozapavičiūtė — Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė iš Toronto, N. Burbaitė — Argentinos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė, M. Barzdžiūtė — Argentinos Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovė, R. Stalioraitis — ALOST pirmininkas ir Susivienijimo Lietuvių Argentinoje pirmininkas, J. Mičiūdas — Argentinos Lietuvių Centro pirmininkas, J. Papečkys — Rosario Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, V. Bukauskaitė-Persico — "Mindaugo" atstovė iš Berisso, K. Jankūnas — SL Argentinoje Kordobos atstovas. Buvo nutarta prašyti visas Argentinos lietuvių kolonijas paremti lėšomis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą. Rosario Lietuvių Bendruomenės valdyba ėmė prašomą pagalbą jaunimui organizuoti. Jos pirm. J. Papečkys aplankė Rosario mieste gyvenančius tautiečius ir surinko nemažai aukų. Valdyba čia skelbia aukotojų sąrašą ir kartu jiems nuoširdžiai dėkoja.

$100,000 (pezų): Rosario Lietuvių Bendruomenė; **$50,000:** Steponas Zaukas, Jonas Vilutis; **$10,000:** J. Ašmonas, M. Bendinskas, J. Brizgys, J. Papečkys, P. Daugis, K. Kiškis, V. Dūda, J. Liutkevičius, T. T. marijonai, A. Lukošius, V. Makauskas, V. Baublys, N. Švarlytė-Addoumie, kun. A. Švedas, MIC, T. Klimaitė-Routboul, A. Zagreckas, G. Švarlys, A. Liutkevičius, E. Survilaitė-Zėga; **$5,000:** K. Lasauskas, E. Prochle (USA), M. Gruzdis, M. Lukošytė-Camaraso, A. Andrijauskas, A. Švarlys, J. Gudeikienė, E. Matulytė, A. Pundytė-Borsini; **$3,000:** G. Seniūnas, J. Užkurytė-Munoz, A. Zampa; **$2,000:** L. Dūdytė-Parašiukas, B. Pundytė-Ceresoli, P. Kiškis, V. Rakutienė, E. Kalėdienė (Santa Fe), J. Guzas, V. V. Seniūnas, A. Palaikis, L. Kalainytė-Cante, A. Miliauskas; **$1,000:** L. Samauskienė, P. Žakevičius, K. Piselevičius, K. Kriaučiūnienė, O. Tyčionytė, B. Jonaitis, A. Rudis, Ap. Lukošienė; **$900:** J. Petronis, P. Gleiznys; **$500:** A. Latvėnas, M. Dubilevičiūtė, S. Žiemelienė; **$200:** S. Žukienė. Iš viso: $475,500 pezų.

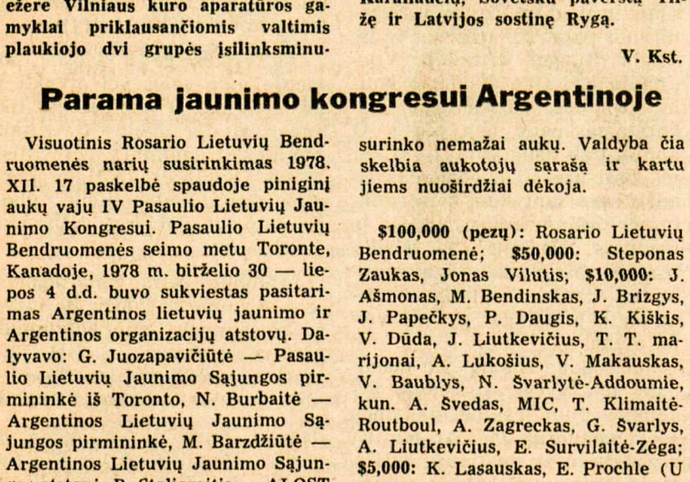

Klevelando lietuvių Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. B. IVANAUSKAS atšventė 40 metų kunigystės sukaktį. Iškilmės metu parapijos komitetas įteikė jam atitinkamą metalinę plokštę su įrašu. Iš kairės: kun. G. Kijauskas, L. Nagevičienė ir K. Civinskas Nuotr. V. Bacevičiaus

Hamiltono "Gyvataras" Vasario 16 programoje. Birželio 23 d. išskrenda į Los Angeles, kur dalyvaus vietinio "Spindulio" 30 metų sukakties šventėje Nuotr. J. Miltenio

HAMILTON, ONT

JONINĖS. DLK Algirdo šaulių kuopa šiemet rengia Jonines liepos 1, sekmadienį, Hamiltono Medžiotojų ir Žūklautojų "Giedraitis" Klubo aikštėje. Pradžia — 12 v. Bus laužas, meninė programa, šaudymas, pagerbimas Jonių ir Jonų, loterija, šokiai ir kitos įdomybės. **P. E.**

PAMALDOS AV ŠVENTOVĖJE sekmadieniais ir šventadieniais laikomos 9 ir 10 v. ryto, prisitaikant prie dalyvių pageidavimo (buvo planuota jas laikyti 9.30 ir 10.30, bet atsisakyta).

RŪTA-ONA ŠIŪLYTĖ, studijuojanti žurnalistiką Otavoje, vasaros atostogų metu dirba vietiniame angliškame savaitraštyje. Ji yra "T2" bendradarbė. **Kor.**

"GYVATARAS" gastrolėmis Los Angeles mieste užbaigs savo šių metų darbo sezoną. Mažieji šokėjai rudenį pradėjo dirbti Aldonos Baltakienės vadovybėje, o nuo š.m. pradžios jiems vadovauja Nijolė Stanaitytė-Otto. Juos matysime birželio 24 d. Gage parke "Your Day" tarptautinėje mugėje. Jaunių grupė, vadovaujama Jolantos Jokubynaitės, sėkmingai atliko programas kariuomenės minėjime, Vasario 16 koncerte kartu su suaugusių grupe, pensininkų vakare, kanadiečių skautų-skaučių suvažiavime ir kitur.

Dalis vyresniųjų grupės (nevisi gali vykti dėl vasaros darbų ir nepatogaus laiko) birželio 23 d. rytą išskrenda į Los Angeles dalyvauti jų ansamblio "Spindulio" 30 metų sukakties minėjime — jaunimo šventėje. Gyvatariečiai išbus Los Angeles visą savaitę O. Razutienės vadovaujamo ansamblio globoje. Numatytas iškilmingas koncertas ir įvairi bei įdomi programa.

Po vasaros atostogų laukia ruoša Kanados Lietuvių Dienai St. Catharines mieste. Šiais metais aukomis "Gyvatarą" parėmė Lietuvių Namų Kultūros Fondas — $150, pensininkai — $50, kredito kooperatyvas "Talka" — $500. "Gyvataras visiems nuoširdžiai dėkoja. **Inf.**

Ruthven, Ont.

A.a. JUOAS KULBOKAS, 81 m., mirė š.m. gegužės 11 d. Leamingtono ligoninėje. Velionis buvo nepriklausomos Lietuvos kūrėjas-savanoris, apdovanotas Vyčio Kryžiumi už pasižymėjimą kovose už Lietuvos laisvę. Jis gimė Kumečių k., Alvito valsč., Vilkaviškio apskr. Tarnavo Lietuvos pasienio policijoje. Atvažiavęs Kanadon, ūkininkavo Ruthven, Ont., iki išėjo pensijon. Paliko liūdinčią žmoną Augustę, dukras — Gerdą, Vandą, Elvirą, žentus ir 9 vaikaičius. **E. M.**

Mount Hope, Ont.

PADĖKA

Ačiū visiems, kurie mane lankėte Šv. Juozapo ligoninėje per 19 dienų. Atnešėte sveikinimų ir dovanų.

Mano gili padėka už parodytą nuoširdumą dukrai, atvykusiai iš Tėvynės, p.p. Šimelaičiams, Sakalams, Didžbaliams, Seniūnams, Jankūnams, Tirkšlevičiams ir Petkūnams iš Čikagos, Hamiltono pensininkams, p.p. Dirsienei ir Samson, lankytojams iš Toronto. Dėkoju dr. O. Valaitienei, širdies specialistui Eydt's ir ligoninės personalui, kurie rūpinosi manimi. Dar kartą ačiū.

Aleksas Žulys

St. Catharines, Ont.

"STANDARD" gegužės 23 d. laidoje laiškų skyriaus pirmoje vietoje išspausdino rašinį apie sovietinę pilietybę. Tai esąs naujas būdas terorizuoti ateivius, kilusius iš Baltijos ir kitų kraštų, carų laikais priklausiusių Rusijai, kad ateiviai niekad netaptų ištikimais naujos tėvynės piliečiais. Nurodyta, kad Baltijos kraštuose, ypač Lietuvoje, pokariniais metais sunkiose kovose prieš sovietų hordas žuvo daug kovotojų, tuo parodydami, kiek jie vertina sovietus ir jų pilietybę.

Tolia rašinyje nurodoma, kad sovietų imperializmą dabar jau žino visas pasaulis ir todėl jungiasi prieš jį. Gale kanadiečiams patariama nekreipti dėmesio į naują sovietų propagandos išpuolį. Primenama, kad sovietai tebesiekia pavergti visus kraštus ir jų piliečiams uždėti ant rankų vergijos pančius. Rašinys pasirašytas "Lithuanian". **Kor.**

Windsor, Ontario

TAUTYBIŲ FESTIVALIS "Karuselė" įvyks birželio 16-17 d.d. Teutonia salėje kartu su vokiečiais ir suomiais. Medžio šaknų skulptorius Pr. Baltuonis iš Montrealio dalyvaus su savo kūrinių paroda. Tautinių šokių grupė "Neris" dalyvaus programoje 3 v.p.p. ir 6 v.v. abiejose dienose. Be to, bus lietuviškų audinių, ginklų ir suvenyrų, atvežtų iš Čikagos. Veiks bufetas, bus kugelio ir pyragų.

Visi Windsoro bei apylinkių tautiečiai kviečiami gausiai atsilankyti mūsų pasirodyme tarp kitų tautų ir lietuvių parodoje, vad. Almos Kraniauskaitės.

TAUTINIŲ DRABUŽIŲ PARODA. Ryšium su "Karusėlės" festivaliu gegužės 30 d. įvyko visų tautybių tautinių grupių paroda. Irena Mistautaitė ir Gintarėlė Barisaitė demonstravo tautinius drabužius, o Alma Naikauskaitė — moderniuosius.

Gegužės 14 d. CBE televizijoje tautinius drabužius modeliavo Vida Dumčiūtė ir Alma Naikauskaitė.

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESUI Windsoro lietuviai surinko per $500. Kaip atstovė važiuos Virginija Kuraitė, kaip dalyvė — Vida Dumčiūtė.

SUTUOKTUVĖS. Birželio 9 d. Edis Tautkevičius susituokė su Loreta Dirsyte Hamiltone. Po vestuvių jaunavedžiai apsigyvena Windsore. Linkime jiems geriausios sėkmės ir laukiame talkos lietuviškoje veikloje.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO skyrius steigiamas ir Windsore, nes norima ir čia puoselėti savąją tautodailę. Suinteresuoti tautiečiai bei tautietės kviečiami tapti nariais. Informacijas teikia M. Dumčienė tel. 948-2378. **M. D.**

Thunder Bay, Ont.

MUS APLANKĖ TORONTO "ATŽALYNAS". Š.m. gegužės 12-13 d.d. įvyko tautybių festivalis, kuriame gražiai pasirodė ir lietuviai. Buvo surengta tautodailės paroda, o sceninėje programoje šauniai pasirodė atžalyniečiai iš Toronto: šokėjai, du akordeonistai, dainininkių trijulė — iš viso 28 jaunuoliai, vadovaujami Silvijos Leparskienė ir tėvų komiteto atstovo Valterio Dauginio. Gausiai kitataučių publikai jie padarė labai gerą įspūdį — visi apsirengę tautiniais drabužiais, drausmingi ir puikiai šoka.

Antrą kartą "Atžalynas" pasirodė "Spring Swing" šokių salėje, kur ištisą pusvalandį jų šokiais gėrėjosi publika ir audringai plojo. Trečią kartą "Atžalynas" pasirodė sekmadienį Fort William Gardens patalpose. Po šio paskutinio spektaklio "Atžalyno" vadovei padėkos ženklan buvo įteikta gėlių, o V. Dauginiui — paveikslas.

Per abi tautybių festivalio dienas plačiai skambėjo lietuvių vardas. Jau po pirmojo atžalyniečių pasirodymo atėjo lenkų choro vedėja, išbučiavo mane ir sveikino lietuvius su dideliu "Atžalyno" pasisekimu. Taip pat sveikino ir lenkų kongreso pirmininkas.

Net ir po dviejų savaičių, susitikdami su kitataučiais, girdėjome labai gražius atsiliepimus apie lietuvių pasirodymus.

Tokie mūsų jaunimo pasirodymai tolimesnėse vietovėse yra finansiškai brangūs, bet kultūriškai labai svarbūs.

Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas festivalio proga atsiuntė gražų sveikinimą tautybių festivalio rengėjams ir miesto burmistrei Mrs. D. Miller. Pastaroji buvo labai patenkinta ir raštu padėkojo Lietuvos konsului.

Vietinis dienraštis "Chronicle Journal" ir savaitraštis "Lakehead Living" įdėjo "Atžalyno" nuotraukas į pirmuosius puslapius, o trečias laikraštis — į kitus puslapius. Televizijos septintasis kanalas turėjo pasikalbėjimą su S. Leparskiene, V. Dauginiu ir keturiais šokėjais bei dainininkėmis.

Nuoširdžiai dėkojame "Atžalyno" vadovei S. Leparskienei, tėvų komiteto atstovui ir visiems šokėjams bei dainininkėms už tokią gražią programą. **Dr. E. Jasevičiūtė**

Ottawa, Ontario

TRIGUBOS IŠKILMĖS: mokyklos pabaigtuvės, Motinos Dienos minėjimas ir O. J. Leverių auksinė vedybų sukaktis.

Gegužės 13, sekmadienį, mūsų bendruomenė turėjo neeilines iškilmes. Tą dieną šeštadieninė Dr. V. Kudirkos mokykla, baigusi mokslo metus, surengė pabaigtuves. Mokyklą lankė 10 mokinių. Buvo dvi klasės: jaunesniųjų 7-12 m., vyresniųjų 12-15 ir trys mokytojai: G. Procuta, R. Danaitytė, Alė Paškevičienė. Mokiniai gavo pažymėjimus ir metinį mokyklos leidinėlį "Trupinėliai", kuris jau išleidžiamas šeštą kartą. Ta proga visa mokykla atliko šiupinio programą, kurioje turėta visko: skaityta sava kūryba, deklamuota ir vaidintas vyresniųjų mokinių sukurtas motinai pagerbti vaizdelis.

Paminėta ir Motinos Diena. Vyr. klasės mokytoja R. Danaitytė tarė pritaikytą žodį.

Kun. dr. V. Skilandžiūno pamokslas per šv. Mišias prasmingai jungė atskiras iškilmių dalis į visumą. Buvo įjungta ir mūsų bendruomenės tautiečių Onos ir Juozo Leverių auksinė vedybinio gyvenimo sukaktis. Juos pagerbė susirinkę vietos ir iš plačių apylinkių tautiečiai.

O. ir J. Leveriai buvo ir tebėra aktyvūs tautiečiai. Jie yra pareigingi, jautrūs artimui, spausdinto lietuviško žodžio mylėtojai bei rėmėjai, visada duosnūs savo išgalių ribose visur ten, kur reikia. Už tai nenuostabu, kad į jų šias iškilmes taip gausiai susirinkta. Rengėjų paprašytas išsamesnį žodį apie sukaktininkus tarė buvęs ilgametis B-nės pirm. A. Paškevičius. Pasveikinęs visų susirinkusiųjų vardu, palinkėjo geros sveikatos, giedros nuotaikos ir ilgo amžiaus. Be to, sveikino juos ir Lietuvių Fondo vardu, kurio nariais yra O. J. Leveriai. KLB Otavos apylinkės vardu sveikino apyl. v-bos pirm. G. Procuta. Rengėjų vardu — Z. Balsevičienė įteikė abiem dovanėles. Prie gražiai papuoštų stalų visi dalyviai jaukiai vaišinosi. Pabaigoje J. Leveris tarė savo ir žmonos vardu padėkos žodį. Sukakties proga O. J. Leveriai per vietos LF įgaliotinį padidino savąjį įnašą L. Fonde iki $300. **Albinas Vilniškis**

Pajieškojimai

Stanislovo Baranausko įpėdiniams. 1978 m. birželio mėn. Brooklyne mirė Stanislovas Baranauskas, Amerikoje žinomas kaip Stanley BARONOSKY, nepalikdamas testamento. Jo tėvai Antanas Baranauskas ir Pranė (Frances) Malinauskaitė jau seniai mirę. Žinoma tik tiek, kad motinos brolis Jonas Malinauskas 1912 m. grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Balbieriškyje. Pretenzijas į palikimą yra pareiškę Amerikoje gimę mirusiojo pusbroliai, kurie apie kitus gimines nieko nežino. Mirusiojo giminės ar apie juos žinantieji malonėkite rašyti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N.Y. 10024, USA.

Dr. A. Saunoris,

bendrosios praktikos gydytojas,

nuo š.m. birželio 1 d. priima pacientus pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais, penktadieniais nuo 10 v.r. iki 17 v.; trečiadieniais — nuo 14 v. iki 19 v.; šeštadieniais ir sekmadieniais kabinetas uždarytas.

KABINETO ADRESAS: 237 Locke Street South, Hamilton, Ontario. **Telefonas 527-1494**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių patornavimas.

Kapitalas — virš $13,000,000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	9½%
term. depozitus 1 m.	10%
term. depozitus 3 m.	9¾%
pensijų fondas	9½%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas	12%
nekiln. turto pask.	11%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

PLB KULTŪRINĖS TALKOS KOMISIJĄ sudarė jos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas. Jon pakviesti Čikagoje gyvenantys visuomenininkai — A. Jarūnas, R. Kučienė, A. Regis, M. Remienė, L. Stončiūtė, J. Šlajus ir R. Vedegys. PLB valdyba šios komisijos sudėtį vienbalsiai patvirtino gegužės 23 d. posėdyje. Naujoji kultūrinės talkos komisija nutarė 1979 m. iš Urugvajaus pasikviesti gastrolių į Š. Ameriką Montevideo tautinių šokių grupę "Ažuolynas", kuri čia jau lankėsi jaunimo kongreso proga, o P. Amerikon bus pasiųstas Klevelando studenčių ansamblis "Nerija". Iš Australijos į Š. Ameriką bus atvežta tenykščių lietuvių dailininkų darbų paroda. Australijon organizuojama žodžio menininkų kelionė.

SIMAS KUDIRKA su "Pasaulio Lietuvio" red. Romu Kasparu gegužės 26 d. iš Niujorko išskrido į P. Ameriką. Mėnesį truksiančioje kelionėje jiedu aplankys lietuvių kolonijas Argentinoje, Brazilijoje, Kolumbijoje, Urugvajuje ir Venecueloje. S. Kudirkos išvyką P. Amerikon suorganizavo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. G. Juozapavičiūtė su vicepirm. V. Naku, o palydovu R. Kasparą paskyrė PLB valdyba.

SAULIŲ SĄJUNGA TREMTYJE savo kuopų atstovų suvažiavimą Čikagoje gegužės 19-20 d. d. sujungė su paminklo R. Kalantai atidengimu bei pašventinimu Šv. Kazimiero kapinėse. Iškilmė pradėta pamaldomis Brightono Parko parapijos šventovėje. Mišias atnašavo kun. F. Kireilis, pamokslą pasakė kun. J. Borevičius, SJ. Ant altoriaus buvo padėta slaptais keliais iš Lietuvos gauta vėliava, priklausiusi Lietuvos šaulių rinktinės partizanams, pokaryje kovojusiems Žemaitijoje. Paminklą pašventino vysk. V. Brizgys. Po jo kalbėjo gen. konsulė J. Daužvardienė. Paminklo autorius — R. Mozoliauskas. Jame matyti liepsnos liežuviai ir vilties reiškiantys penki kryžiai. Įrašas skelbia: "Romas Kalanta — 1979 m." Naujasis paminklas buvo papuoštas gausiomis gėlėmis. Paminklo pašventinimo iškilmėje giedojo "Dainavos" ansamblis. Paminklo sukūrimas, pagaminimas ir pastatymas pareikalavo apie $16.000. Nors tiksli išlaidų bei pajamų suvestinė tebėra nepadaryta, spėjama, kad surinktų auku dar neužteks. Jos renkamos ir toliau. Lietuviai savo aukas prašomi įteikti šaulių kuopoms. Suvažiavime išrinkta nauja SST valdyba trejiem metam: pirm. K. Milkovaitis, I vicepirm. V. Išganaitis, II vicepirm. ir kultūrinių reikalų vadovas J. Jasaitis, ižd. S. Bernatavičius, sekr. J. Mackonis, sveikatos reikalų vadovas dr. K. Pautienius, jūros šaulių — E. Vengianskas, ūkio-tiekimo — A. Ramonis, jaunimo — A. Markauskas, informacijos — K. Tautkus, šaudymo sporto — V. Petrošiūnas, teisinis patarėjas A. Budreckas ir vyr. kapelionas kun. J. Borevičius, SJ. Garbės teismas sudarytas Detroite: pirm. M. Snapštys, nariai — J. Baublys, L. Šulcas, A. Petrauskas.

KUN. JURGIS ŠARAUSKAS iš Evanstono, Ill., nuo rugpjūčio 1 d. darbuosis JAV prezidentūroje — Baltuosiuose Rūmuose. Jis pasinaudojo specialia programa, kuri leidžia rinktiniams jauniems amerikiečiams dirbti Baltuosiuose Rūmuose, susipažinti su prezidentu bei viceprezidentu ir kitais augštaisiais valdžios pareigūnais. Šiuo būdu yra ruošiamas visuomenininkų elitas. Prašymus dalyvauti šioje programoje buvo padavę 1.346 asmenys, o speciali vertintojų komisija pasirinko tik 17. Kun. J. Sarauskas yra pirmasis katalikų kunigas ir pirmasis lietuvis, programos dėka patekęs į Baltuosius Rūmus. Tikėkimės, kad jis ten turės progos iškelti ir Lietuvos reikalus.

Australija

BRISBANĖS LIETUVIAI Motinos Dieną šiemet paminėjo iškilmingiau nei įprasta, nes iš Sydnėjaus buvo atvykęs tautinių šokių ansamblis "Sūkurys", vadovaujamas Marinos Cox. Minėjimą gegužės 5 d. pradėjo ALB Brisbanės apylinkės valdybos pirm. K. Bagdonas trumpu sveikinimo žodžiu motinoms. Dainų ir deklamacijų programėlę atliko mažieji brisbaniečiai. Visus betgi labiausiai žavėjo "Sūkurio" šokiai, kurių buvo atsivežta iš Sydnėjaus net 17. Su 40 sūkuriečių buvo atvykęs ir nemažas būrelis vyresnio amžiaus tautiečių iš Sydnėjaus. Sekmadienį Brisbanės lietuviai ir svečiai bei viešnios iš Sydnėjaus dalyvavo lietuviškose Mišiose, kurias laikė kun. dr. P. Bačinskas.

METINIS MELBURNO LIETUVIŲ SPORTO KLUBO "Varpas" balius įvyko Melburno Lietuvių Klubo salėje. Visus dalyvius sportininkų vardu pasveikino klubo pirm. R. Ragauskas. Lietuviškų dainų padainavo R. Tamošiūnaitės-Mačiulaitienės vadovaujami vietiniai dainininkai — dabartiniai ar buvusieji sportininkai. Visų dalyvių balsavimu 1979 m. "Varpo" baliaus karalaite išrinkta Lina Tamošaitytė. Ją pasveikino praėjusių metu karalaitė B. Szentimrey su klubo pirm. R. Ragausku.

RIMANTAS BALBATA, 1977 m. baigęs Melburno universitetą teisės bakalauro laipsniu, š. m. gegužės 1 d. gavo advokato teises. Dvejus metus trukusią praktiką jis atliko vienoje Melburno advokatų firmoje. Naujasis advokatas yra gimęs 1955 m. Australijoje, baigęs Melburno lietuvių savaitgalio mokyklą, lituanistinius kursus, dalyvavęs tautinių šokių grupėje.

JURGIS DEHN (DIENA) gegužės 22 d. pateko į Australijos sostinėje leidžiamo dienraščio "The Canberra Times" pirmą puslapį, paaukojęs buvusio Australijos premjero Roberto Menzies fondui $1.000. Teigiama, kad tai esanti stambiausia ligšiolinė auka. J. Dehn, 72 metų amžiaus, Australijon atvyko po II D. karo ir 22 metus dirbo Kanberos parkuose bei soduose. Jis esąs dėkingas anuometiniam premjerui Robertui Menzies, kad Australija nebuvo atskirta nuo Britanijos ir padaryta respublika. Pasak dienraščio, visą savo palikimą J. Dehn yra testamentu paskyręs Australijai. Išėjęs pensijon prieš 7 metus, J. Dehn dabar darbuojasi Kanberos Lietuvių Klube sodininku ir bibliotekos vedėju. Apie jo finansinę paramą Australijos lietuviams bei jų institucijoms "The Canberra Times" nerašo nė žodžio. Apie ją taipgi nieko neteko pastebėti nei "Mūsų Pastogėje", nei "Tėviškės Aiduose". Gaila, kad jo visas palikimas nukreipiamas Australijai, kai tokių lėšų laukia Australijos Lietuvių Fondas ir kiti.

Britanija

FILMĄ APIE S. KUDIRKĄ "The Defection of Simas Kudirka" balandžio 22 d. vakarą rodė valstybinės BBC bendrovės pirmasis televizijos kanalas. Su juo būsimuosius žiūrovus supažindino savaitinis radijo ir televizijos žurnalas "Radio Times".

TORONTIEČIŲ MENININKŲ — tenoro Rimo Strimaičio ir pianisto Stasio Gailevičiaus koncertas Londone įvyks liepos 7, šeštadienį, 7 v. v. Jam yra pasirinkta "The Horseshoe Hotel" salė Bedforde, Tottenham Court Rd., šalia "Dominion" kino teatro. Bilietai gaunami Londono Lietuvių Namuose ir Šv. Kazimiero lietuvių parapijos svetainėje.

MOTINOS DIENOS minėjimas Londone pirmąjį gegužės sekmadienį buvo pradėtas klebono kun. dr. J. Sakevičiaus, MIC, atnašautomis Mišiomis Šv. Kazimiero šventovėje. Pamaldų metu giedojo šeštadieninės mokyklos mokinių. Meninę programą parapijos svetainėje taip pat atliko šeštadieninės mokyklos mokiniai, paruošti mokytojų R. Kinkos, G. Domeikaitės.

"EUROPOS LIETUVIO" pranešimu, IV PL Jaunimo Kongrese greičiausiai dalyvaus ir rašytojas Icchokas Meras, išleistas ir sovietų okupuotos Lietuvos ir dabar gyvenantis Izraelyje. Jis yra elektronikos inžinierius, gimęs 1934 m. Kelmėje. Savo romanais pagarsėjęs Lietuvoje, Lietuvių Rašytojų Draugijos pagerbtas premija ir išeivijoje.

Vokietija

SAARO KRAŠTO LIETUVIŲ ŠVENTĖ, tapusi jau tradicine, šiemet buvo surengta gegužės 5 d. Homburgo mieste. Ji pradėta pamaldomis, kurias katalikams laikė kun. Br. Liubinas, evangelikams kun. Fr. Skėrys. Po pamaldų salėje susirinko apie 100 lietuvių. Įvadinį žodį rengėju vardu tarė VLB Saaro krašto apylinkės pirm. Algirdas Palavinskas, apibūdindamas šios šventės, sujungtos su Motinos Diena, reikšmę. Po jo kalbėjo ministerijos pareigūnas dr. Graeff, gerai susipažinęs su Lietuvos istorija bei jos dabartine būkle. Jis džiaugėsi lietuvių ištikimybe gimtajam savo kraštui Lietuvai. Šventėje dalyvavęs VLB krašto valdybos pirm. A. Šmitas visus ragino atvykti į IV PLJ Kongreso renginius Frankfurte. Paskaitėlę "Motina" skaitė penkiolikos metų jaunuolis Danielius Nagelis, o jo motina Sofija Nagelienė kalbėjo apie Lietuvą, cituodama mūsų poetų eilėraščių ištraukas. Tai buvo kolektyvinis trijų asmenų darbas, nes į šių rašinių paruošimą buvo įsijungęs ir apylinkės pirm. A. Palavinskas. Tautinių šokių ir dainų programą atliko Vasario 16 gimnazijos moksleiviai.

"LABDAROS" DRAUGIJA, remianti lietuvių moksleiviją V. Vokietijoje ir Lenkijoje, savo veiklos dešimtmetį paminėjo metiniame susirinkime Stuttgarte gegužės 6 d. Pagrindinį 1978 m. veiklos pranešimą padarė pirm. J. Glemža. Draugijos įstatai buvo pakeisti ta prasme, kad ji galėtų veikti ne tik V. Vokietijoje, bet ir kitose šalyse, kur lietuviai moksleiviai yra reikalingi paramos. Plečiami ryšiai su lietuviais moksleiviais Suvalkų trikmapyje, ruošiamasi užmegzti ryšius su Brazilija. Pernai nario mokesčio surinkta 1.504 DM, aukų šalpai gauta 10.392 DM. J. Glemža padėkojo aukotojams visame laisvajame pasaulyje. Tarp jų buvo pareikšta padėka ir Kanados lietuviams — KLB šalpos skyriui Hamiltone, "Talkos" bankeliui, Toronto lietuviams ir "Paramos" bankeliui. "Labdaros" valdyba, kurią sudaro pirm. J. Glemža, dr. J. Norkaitis ir Ch. Šereikienė, papildyta nauja nare — M. Saulaitytė-Stankuviene. "Labdaros" adresas: Herr J. Glemža, Conventrain 33, 7260 Calw-Hirstau, W. Germany.

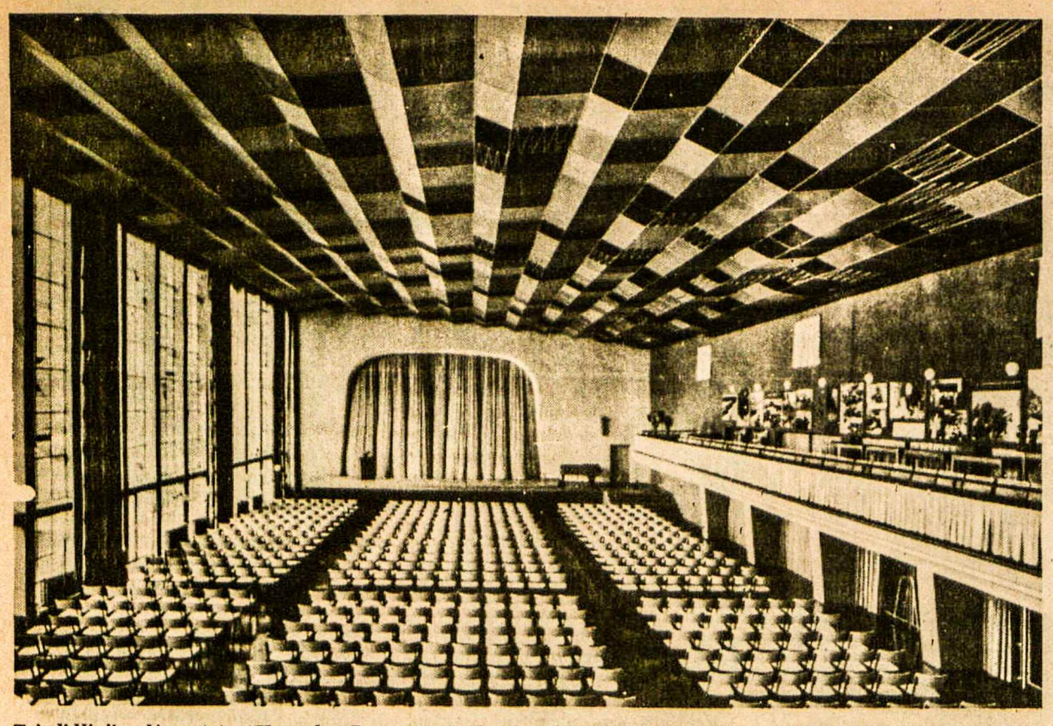

Tai didžioji salė pastato "Haus der Begegnung" Koenigsteine, V. Vokietijoje, kur įvyks jaunųjų kūrėjų vakaras, koncertas ir iškilmingas lietuvių jaunimo kongreso uždarymas

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja — LAIMA BERŽINYTĖ ir DANGUOLĖ JUOZAPAVIČIŪTĖ

Jaunimo kongreso tvarkaraštis

IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas įvyks š.m. liepos 11-29 dienomis Anglijoje ir V. Vokietijoje.

Atidarymas
liepos 11 d. kongreso stovykloje Anglijoje.

Stovyklа
liepos 11-18 d.d. St. Mary's College, Strawberry Hill, Anglijoje. Kolegija yra netoli Londono miesto. Numatyta stovyklautojus supažindinti su įvairiausiomis lietuvių kultūros sritimis. Stovykloje bus duodama patalynė, bet reikia atsivežti savo rankšluosčius. Telefono numeris: (01) 891-2020. Jau užsiregistravo 115 berniukų ir 205 mergaičių (107 tarp 20-23 m. amžiaus ir 79 18-19 m.).

Koncertas
liepos 14 d. Queen Elizabeth salėje, Londono miesto centre.

Balius
liepos 14 d. Londone.

Iškilmingos pamaldos
liepos 15 d., 2 v.p.p., Brompton Oratory.

Kelionė
liepos 18 d. iš Londono į Doverį traukiniais, o paskui laivais per kanalą į Europos žemyną. **Atstovai** iškeliaus iš Londono traukiniu 9 v.v., kuris pasieks Doverį 11.30 v.v. Iš Doverio išplaukiama 1 v. ryto į Belgiją. Ostendę pasieks 5 v. ryto; iš ten — tiesiai į Studijų Dienas. **Turistams bei dalyviams** Petras Bulaitis organizuos autobusus iš Londono į Doverį ir užsakys laivą į Ostendę.

Studijų Dienos
liepos 19-26 d.d. Altenberge, netoli Bonnos, Vakarų Vokietijoje. 120 jaunimo atstovų plačiai nagrinės jaunimo veiklos ateities gaires, sudarys kongreso nutarimus.

Europos Lietuvių Studijų Savaitė
liepos 20-27 d.d. Belgijoje. Kongreso dalyviai bei svečiai turės progą dalyvauti Europos lietuvių studijų savaitėje, kurią rengia Europos lietuvių bendruomenių darbuotojai.

Ekskursijos
liepos 19-27 d.d. Tuo metu, kai kongreso atstovai bus Studijų Dienose, kiti kongreso dalyviai ir svečiai galės rinktis vieną iš trijų ekskursijų po V. Europą. Visos ekskursijos prasidės Calais, Prancuzijoje, ir pasibaigs Koenigsteine, V. Vokietijoje, kur bus kongreso uždarymas.

Jaunųjų kūrėjų vakaras
liepos 27 d., 8 v.v., Koenigsteine, "Haus der Begegnung". Numatyta 12 skirtingų pasirodymų iš Š. Amerikos, Australijos, Brazilijos, Prancūzijos, Vokietijos ir kitų kraštų.

Koncertas
liepos 28 d. Koenigsteine 3 v. p.p. "Haus der Begegnung", didžiojoje salėje.

Šokiai
liepos 28 d., 8 v.v., Frankfurte, Palmengarten restorane. IV PL JK uždarymo metu Koenigsteinas bus papuoštas Lietuvos ir visų kongrese atstovaujamų kraštų vėliavomis.

Pokongresinės ekskursijos
Jaunimo kongresui pasibaigus, atstovam, dalyviam ir svečiam siūlomos dvi ekskursijos po V. Europą. Abidvi prasidės liepos 30 d. Koenigsteine ir baigsis Frankfurte rugpjūčio 5 arba 8 d. Norintiems išskristi iš Frankfurto siūloma pernakvoti Frankfurte ir rezervuoti skrydį sekančios dienos rytą. Viešbučių kainos įvairios. Nuvažiavus patariama kreiptis į "Zimmervermittlung" pagrindinėje Frankfurto stotyje dėl tinkamiausių viešbučių. Bus galima susikalbėti angliškai.

* ATSTOVAM IR DALYVIAM bilietai į renginius lauks vokuose kongreso stovykloje, Anglijoje. Voką asmuo gaus parodęs kvitą, kad už viską yra iš anksto sumokėjęs. Kvitai bus išsiunčiami po įmokėjimų.

* TURISTAI
bilietus į renginius Anglijoje gaus kongreso būstinėje Londone — Lietuvių Namuose. Bilietai į renginius Vokietijoje bus išdalinti ekskursijų metu. Jei asmuo nedalyvauja ekskursijose, bilietus galės įsigyti prie įėjimo.

IV PLJK būstinė Anglijoje:
Lietuvių Namai
2 Ladbroke Gardens
London W11 2PT
England

IV PLJK būstinė V. Vokietijoj:
Jaunimo Kongresas
Romuva
6840 Lampertheim 4
West Germany
(veikia liepos 1 — rugpjūčio 12 d.)

Paruošė
Danguolė Juozapavičiūtė,
KLJS informacijos sekretorė

Anglijos lietuviu jaunimas laukia

Anglijos jaunimo atstovai labai laukia IV PLJ Kongreso, bet dauguma jaunimo čia nelabai juo domisi. Anglija siunčia penkis atstovus į šį kongresą: vieną iš Londono, du iš Nottinghamo ir du iš šiaurinės srities. Galbūt šis kongresas sutrauks nemažai Anglijos jaunimo, nes iki šiol jam trūko noro sueiti. Jaunimo yra gana daug, bet bendravimas labai ribotas.

Jaunimui keliauti į kongresinę stovyklą iškyla keletas kliūčių. Didžiausia jų yra lėšos. Labai retas kuris pajėgia užsidirbti tokioms išvykoms. Kitiems stovykla yra pertoli, pavyzdžiui, iš Skotijos. O tie, kurie studijuoja, dar neturi atostogų — jos ne tuo pačiu metu kaip stovykla. Kaikuriose vietose mokyklos dar nebus baigusios mokslo metų.

Kadangi labai mažas skaičius jaunimo domisi lietuviška veikla, su kongresine talka gali būti sunkumų. Aišku, yra tokių, kurie mielai prisidės, jeigu jau yra pasižadėję. Tikimės, kad ir kiti padės, kai ateis laikas. Atrodo, kad dėl kongreso informacijos stokos mažai jaunimo pasižadėjo ateiti į talką bei atvykti į patį kongresą.

Anglijos jaunimas, ypač atstovai, yra labai dėkingi Aleksui Vilčinskui už jo suruoštus parengimus, suvažiavimus, informaciją ir už visą jo darbą. Jaunimas kartu su vyresniųjų pagalba suorganizavo keletą suvažiavimų. Pvz. Motinos Dienos minėjime dalyvavo jaunimo iš Nottinghamo, Coventry, Derby, Stroud, Gloucester, Wolverhampton ir Kiddiministerio. Nuoširdi padėka vyresniesiems, kurie remia lėšomis, nes be jų mums nebūtų įmanoma tokius renginius suruošti.

Aleksas Vilčinskas Londone dirba su dideliu pasiaukojimu, kad šis jaunimo kongresas būtų sėkmingas. Kiti veikėjai, jauni ir seni, smarkiai dirba savo miestuose, talkindami kongresui.

Pasižiūrėjus į Anglijos jaunimą, reikia pripažinti, kad gal jau pervėlu išjudinti jaunimą visokiais renginiais, net ir masiniu pasaulinio masto kongresu... Jaunimas praeityje neturėjo nei sąlygų, nei progų sueiti su kitais lietuviukais ir užmegzti asmeninius ryšius. Susiradę draugus anglų tarpe, nelabai linksta ieškoti kitų draugų lietuvių tarpe.

Anglijoj yra daug lietuviško jaunimo, kuris mielai norėtų sueiti ir veikti. Trūksta patirties bei iniciatyvos surengti sėkmingus suvažiavimus bei išjudinti Anglijos jaunimą. Tikiuosi, kad IV PLJK Europoje sutrauks labai daug jaunimo, užmegs pažintis ir padės išlaikyti lietuvybę ateities kartose.

Iki pasimatymo pas mus!

Ona Virbickaitė,
IV PLJK atstovė Anglijoje

Liolita Burokaitė

Išėjai tykiai

Pabučiavai mano veidą
švelniai.
Atsisėdai...
Akys tamsios, nuvargę,
Kūnas įkaitęs nuo karštos dienos.
Kalbėjai...
Negirdėjau...
Ašaros garsios.
Pabuvai su manimi,
Priglaudei mane prie krūtinės.
Išbučiavai mano rankas.
Išėjai tykiai, nenorėdamas.

Kanados atstovai kongrese

120 jaunimo atstovų iš trylikos pasaulio kraštų, susirinkę į IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso studijų dienas, svarstys opiausias šių dienų lietuviško jaunimo problemas. Kanada bus atstovaujama 19 atstovų, kurie buvo išrinkti žiemos metu.

Studijų dienų pasisekimui ir Kanados atstovų paruošimui užtikrinti Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga surengė du paruošiamuosius atstovų suvažiavimus. Pirmasis įvyko vasario mėnesio pradžioj Toronte. Dauguma atstovų suvažiavime kartu su suinteresuotais stebėtojais susipažino su viso kongreso darbotvarke bei programa. Trijų studijų dienų sričių — politinės, visuomeninės ir kultūrinės temos buvo labai gerai perduotos Algio Juzukonio, Almio ir Danguolės Kuolų. Kas dar svarbiau — visi suvažiavimo dalyviai gyvai ir nuoširdžiai prisidėjo prie diskusijų. Buvo gyvas nuomonių pasikeitimas atstovų ir dalyvių tarpe.

Antrasis atstovų suvažiavimas įvyko kartu su JAV atstovais į IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą. Jam vadovavo Emilija Sakadolskienė iš Čikagos. Suvažiavime dalyvavo visi Kanados atstovai, išskyrus vieną iš tolimų Kanados vakarų. Programa buvo taip paruošta, kad visi įsigilintų į savo darbo būrelio pasirinktas temas ir galėtų pateikti siūlymus visiems suvažiavimo atstovams. Čia vėl Kanados atstovai pasireiškė savo pasisakymais ir prisidėjo prie nutarimų suformavimo.

Kanados atstovai vyksta kongresan su noru, pasiruošę pilnai dalyvauti ir svarstyti laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo problemas. Lietuviai, gyvenantys Kanadoje, gali tikėtis, kad šie atstovai ne vien gerai Kanados lietuvių jaunimui atstovaus, bet ir daug prisidės prie kongreso pasisekimo. O tiems, kurie abejoja, galiu užtikrinti, kad mes gėdos Kanados lietuviams nedarysime.

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga per savo išrinktus atstovus kongreso metu atliks dar dvi kitas pareigas. Pirmiausia susitikimas su Kanados ambasadoriais Anglijoje ir V. Vokietijoje. Jame ambasadoriams bus paaiškinta jaunimo kongreso reikšmė ir pabrėžtas Kanados lietuvių jaunimo susirūpinimas dabartine Lietuvos byla. Be to, Kanados jaunimo atstovai pasiūlys kongresui rengti V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Kanadoje. Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba teigia, kad jau laikas jaunimo kongresui grįžti į Š. Ameriką ir kad Kanadoje surengtas jaunimo kongresas padės Kanados lietuvių jaunimui, kaip padėjo III-asis jaunimo kongresas Pietų Amerikos jaunimui atsigauti ir vėl prisidėti prie lietuviško gyvenimo bei veiklos išeivijoje.

Kanados lietuvių visuomenės stiprus užnugaris Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungai aiškiai matyti jaunimo kongreso finansų telkimo vajuje. Mūsų atstovai, vykdami kongresan, jaučia visuomenės pasitikėjimą ir yra pasiryžę jos neapvilti.

Nuoširdus bendradarbiavimas tarp vyresniosios išeivijos lietuvių kartos ir jaunimo teikia drąsos mūsų jaunimo atstovams priminti Lietuvos bylą Kanados ambasadoriams Europoje, dalyvauti studijų savaitėje kongreso metu ir planuoti V PLJ Kongresą Kanadoje.

Paulius Kuras,
KLJS pirmininkas

Jaunimo kongreso žinios

IV PLJK ruošos komiteto pirm. Andrius Šmitas susirinkusiems pranešė apie viešnagę Anglijoje ir ten įvykusius posėdžius su IV PLJK pagalbiniu komitetu bei kitomis Anglijos organizacijomis.

Vincas Bartuševičius, studijinės programos komisijos pirmininkas, painformavo kad visi šeši kongreso studijų dienų paskaitininkai sutiko dalyvauti. Dar nevisi simpoziumų dalyviai atsiliepė. V. Bartusevičius tikisi, visi atstovai greitai gaus kongreso vadovą ir pasirinks būrelius, kuriuose dalyvaus studijų dienų metu.

Algis Stankus-Saulaitis, kultūrinės programos komisijos pirmininkas, paaiškino, kad visi kongreso metu pasirodantieji menininkai bei ansambliai sutiko dalyvauti.

Jaunųjų kūrėjų vakarui gauta 21 pasiūlymas, bet tiktai 12 iš jų pasirodys liepos 27 d. Koenigsteine. Kongreso uždarymo proga bus jaunųjų menininkų (foto, grafikos, karikatūros, tapybos) paroda.

IV PLJK ruošos komiteto ižd. Antanas Šiugždinis ir registracijos vadovė Jūratė Jurkšaitė pranešė, kad ligšiol į IV PLJK užsiregistravo 280 dalyvių ir 92 atstovai. Dar neatsiliepė: Argentina, Švedija, Venecuela, Kolumbija ir dalis Brazilijos.

Informacijos komisijos pirm. Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė painformavo, kad Vokietijos lietuviam išsiuntinėti kvietimai į kongreso leidinys redaguoja-Taip pat išsiuntinėti ir kitiems Europos kraštams. Šiuo metu kongreso leidinys redaguojamas ir netrukus bus atiduotas spausdinimui.

Techninės komisijos pirm. Vingaudas Damijonaitis pranešė, kad užsakyti šeši autobusai ekskursijom po Europą. Trys autobusai kelionei A, du autobusai kelionei D ir vienas autobusas kelionei E.

Jaunųjų kūrėjų vakaras ir paroda

IV PLJK kultūrinių renginių komisija yra lig šiol pakvietusi 21 jauną menininką jaunųjų kūrėjų vakarui liepos 27 d. Dauguma menininkų yra iš Š. Amerikos, bet taip pat yra kandidatų iš Australijos, Brazilijos, Prancūzijos ir Vokietijos.

Numatyta 12 skirtingų pasirodymų tame vakare. Kiekvienas pasirodymas užtruks maždaug 10 minučių.

Taip pat rengiama paroda. Kadangi kiekvienas parodos dalyvis turi savo darbus atsivežti arba pasiųsti, priimami tik 2-3 darbai vieno menininko. Dabar yra 10 kviestų, trys iš jų jau sutiko dalyvauti. Bus grafikų, tapytojų, fotomenininkų ir net karikatūristų. Parodos tikslas — supažindinti kongreso dalyvius su jaunais lietuviais menininkais. Kaip ir per jaunųjų kūrėjų vakarą, nebus premijų ir vertintojų komisijų.

Dainininkai prisiunčia įrekorduotą juostelę. Judesio kūrėjai nininkai prisiunčia darbų varnininkai prisiučia darbų vardus, dydžius ir pasako ar reikės juos įrėminti.

Pačius darbus pristato bent savaitę prieš kongreso uždarymą (atstovai gali atsivežti į studijų dienas). Visi prisiunčia trumpą savo biografiją, ypač liečiant pasirodymus savo meno srityje, ir nuotrauką.

Ona-Rūta Šiūlytė

Toronto ateitininkų šventėje stud. ateitininkai duoda įžodį R. Vingelytės

Kongresiniai Kanados lietuvių jaunimo atstovai

AUDRONĖ JONELYTĖ, montrealietė, baigusi šeštadieninę mokyklą ir lituanistinius kursus, "Neringos" tunto draugininkė, "Gintaro" ansamblio narė, KL Bendruomenės veikėja, KLJS tarybos narė, anglų kalbos mokytoja gimnazijoje

VIRGINIJA KURAITĖ, windsorietė, gimnazijos mokinė, tautinių šokių grupės "Neris" šokėja, Detroito mergaičių choro narė, KLJS tarybos narė, ateitininkė

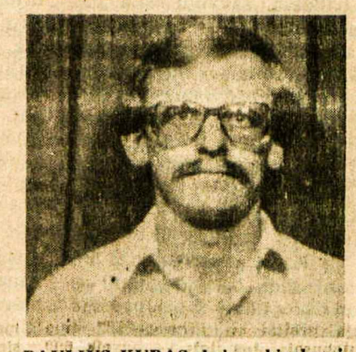

PAULIUS KURAS, baigęs biochemiją Guelpho universitete, studijuoja farmaciją Toronto universitete; KL JS pirm. nuo 1977 m., KLJS tarybos narys, KLB krašto valdybos narys, ateitininkas, Detroito "Šilainės" šokėjas

RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ, montrealietė, baigusi sociologiją, dirba mergaičių pataisos namuose; yra baigusi šeštadieninę mokyklą ir lituanistinius kursus, tautinių šokių ir dainavimo mokytoja, "Gintaro" ansamblio vadovė, KLJS tarybos narė, buvusi "Jaunimo žiburių" ir "Laiškų Lietuviams" jaunimo skyriaus redaktorė, dirbusi su Argentinos lietuvių jaunimu 3 mėnesius

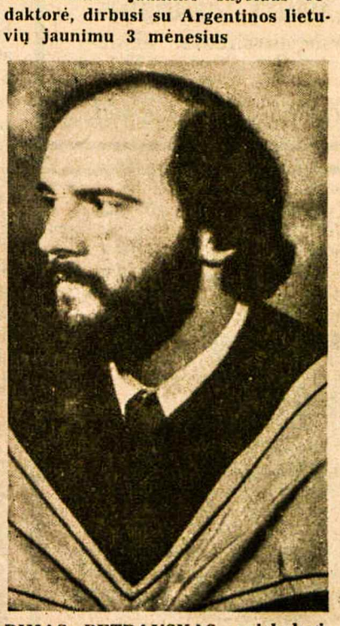

RIMAS PETRAUSKAS, psichologijos daktaras, neuropsichologas vaikų ligoninėje Toronte; reiškėsi "Aušros" sporto klube, ateitininkuose, dirbo su lietuvių jaunimu P. Amerikoje, PLJS valdybos pakviestas

RITA PAREŠTYTĖ, baigusi Western universitetą Londone bakalaurės laipsniu; yra buvusi "Aido" choro narė, mokytojavusi šeštadieninėje mokykloje, IV PLJK kanadiečių registracijos komisijos pirmininkė

RITA RUDAITYTĖ, baigusi gimnaziją; šį rudenį pradės studijas Toronto universitete; yra baigusi šeštadieninę Maironio mokyklą ir lituanistinius kursus; ateitininkė, redagavusi moksleivių laikraštėlį "Pirmyn, Jaunime" dvejus metus ir gimnazijos laikraštėlį anglų kalba, "Ažalyno" šokėja, kanklininkė ir pianistė

Mokiausi lietuviškoje gimnazijoje

Kai prisimenu laiką, kurį praleidau lietuvių Vasario 16 gimnazijoje, sunku man tikėti, kad tai buvo jau prieš trejus metus. Atrodo, tik vakar buvau Vokietijoje. Daug kas mane klausė, kodėl iš viso važiavau į gimnaziją — juk taip toli ir ištisi metai joje yra ilgas laikas. Atsakymas man dabar aiškus — vieneri metai jaunuoliui yra nedaug. Man tada atrodė, kaip šimtmetis, bet vos apsisukau ir štai vėl namie.

Tie metai buvo labai vertingi man. Visų pirma išmokau lietuvių kalbą. Be to, išmokau savarankiškumo ir kaip būti atsakingu žmogumi. Ten būdama, išmokau daug apie save. Jaunuoliui labai svarbu išmokti save pažinti.

Jaunuolis, kuris svarsto ar važiuoti į gimnaziją, turėtų atsiminti, kad gimnazija ne tiktai sudaro galimybę lietuvių kalbą išmokti, bet ir daugelio kitų dalykų. Gyvendamas bendrabučiuose ir susipažindamas su kitais, jis išmoksta kitų svarbių gyvenimo dalykų.

Ten suvažiuoja lietuviškas jaunimas iš viso pasaulio. Aš žinau, kad gimnazijoje teko man susipažinti su žmonėmis, kurie dabar yra ir bus man visą gyvenimą draugai.

Aš patariu jaunimui važiuoti į Vasario 16 gimnaziją. Bet kiekvienas turėtų žinoti, kad ten reikia ir dirbti. Kitaip gali prarasti metus. Gimnazija yra mokykla, kurioje yra dėstoma ne tiktai lietuvių kalba, bet ir matematika, biologija ir t. t.

Taip norisi grįžti į gimnaziją. Kartais man tikrai gaila, kad antriems metams negrįžau. Ir dabar tebegyvenu gražiais atsiminimais. Tie metai pasidarė labai svarbia gyvenimo dalimi, kurios niekad nepamiršiu.

Asta Šernaitė, Torontas

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
Naujas adresas:
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Lietuvių Opera išeivijoje šiais metais pastatė Donizetti operą "Lucia di Lammermoor", kurios spektakliai įvyko balandžio 21, 22 ir 28 dienomis Čikagoje. Opera praėjo su nepaprastu pasisekimu. Ypač kanadietė solistė GINA ČAPKAUSKIENĖ, kuri atliko pagrindinį Liucijos vaidmenį, susilaukė milžiniškų ovacijų. Pastatymas buvo labai gerai įvertintas ir amerikiečių spaudoje. Nuotraukoje matome sceną iš pagrindinio tos operos veiksmo. Tai momentas iš pamišimo scenos, kurioje Liucija, nužudžiusi savo vyrą, kliedi, visur matydama savo mylimąjį sužadėtinį Edgardo. Vidury — Gina Čapkauskienė — Liucija su durklus rankoje. Už jos — operos choras, vaizduojąs pilies dvariškius
Nuotr. Jono Kuprio

Cit, neverk, močiut!

Antanas Musteikis

Atsiliepiant į "Akiračių" priekaištus

Mane ir vėl "pagarbino" buldogu pasivertę "Akiračių" redaktoriai (žr. "Žvaigždės enciklopedijoje", "Akiračiai", 1979 m. kovo mėn.). Ir savo tradicijų jie nesulaužė: straipsnį parėmė įprastom insinuacijom, iškraipytais faktais ir kitom vulgarybėm, tinkančiom vadinamai bulvarinei (geltonajai) spaudai.

Šį kartą redaktoriai surado mano paruoštą Merkio upės aprašymą *bostoniškėj lituanistikos* enciklopedijoj anglų kalba. Tai buvo atspausdinta prieš šešetą metų, bet tik dabar redaktoriai nusprendė, kad tai nuplagijuota iš Mažosios Lietuviškos Tarybinės Enciklopedijos, nes ir mano, ir tarybinių redaktorių apibūdinime dvi Merkio baseino *savybės yra tapačios ir ta pačia* seka išreikštos, būtent: "smėlingas, pelkėtas". Tuo, manding, gali patikėti tik prisiekę "Akiračių" skaitytojai: tie susipelno tokių redaktorių, kokius jie toleruoja. Kiti skaitytojai, pažindami akiratininkų triukus, gali pasitikrinti mano aprašą ir pamatyti, kad jo pabaigoje aš pateikiau du šaltinius. Jais aš ir pasinaudojau. Žinoma, jeigu "Akiračių" redaktoriai nebūtų nuslėpę tų šaltinių, net ir jų pačių *skaitytojai būtų pastebėję*, kad propagandinė geležėlė, išrandant tariamą plagiatą, surūdijusi. Šia proga aplamai tenka priminti, kad betkokios upės baseinui apibūdinti yra tik kelios elementarios savybės. Aš, kaip *ir tarybiniai redaktoriai, panaudojau* tris: smėlingumą, pelkingumą ir miškingumą. Dar galima buvo užsiminti akmeningumą, bet Merkio baseinas tuo nepasižymi. Gal dar galima kalbėti apie plokštumą ar kalvotumą. Man rodos, kad daugiau elementarių savybių nė nėra. Štai *(ribotas savybių skaičius)* taip pat gali paaiškinti tapatybes ar panašybes, atrastas koncentruotuose geografiniuose aprašymuose (ypač naudojant tuos pačius šaltinius). Bet tokias mintis "Akiračių" redaktoriai veja lauk. Jos, matote, netinka jų užduočiai: sunku ką nors niekinti be geležėlės . . .

Vulgarus stilius? Taip. Štai jis: "Ir ko tik neišsigalvoja mūsų tautiečiai, besistengdami savo enciklopedinį svorį padidinti papildomu visuomeninių taukų sluoksniu". Tokių "visuomeninių taukų" pavyzdį keturių pusskilčių straipsny pateikia tik vieną — mane. Ir insinuoja, jog šeštajame tome papildymas apie mane yra pasipildymas ("kuriems galams reikėjo tokių pasipildymų?"). Tai netiesa. *Tai ne mano redaguotas pasipildymas.*

Užkliūva redaktoriams ir tai, kad jie randa mano įnašą tik trečiajame angliškosios (lituanistinės) enciklopedijos tome, bet patogiai "pamiršta", kad aš, *kaip ir nemaža kitų, esu bendradarbiavęs* ir buvęs redaktorium ne visuose ir ne tik angliškosios, bet ir lietuviškosios enciklopedijos tomuose. Tačiau už tai pravardžiuoja "inteligentu bedarbiu" tik mane vieną ir tik už angliškąją enciklopediją. Į trečiojo angliškosios enciklopedijos *tomo redakcinį kolektyvą* aš nesisiūliau, o buvau pakviestas. Pakvietimą galima priimti, galima ir atmesti. Žmonės gali dirbti ar nedirbti enciklopedijoj, bet nelogiška pagal tai juos rūšiuoti į inteligentus bedarbius ar nebedarbius. Iš tikrųjų aš galėčiau priešingai pareikšti: apsiėmęs įeiti į trečiojo tomo redakcijos kolektyvą, aš atsisakiau papildomo vakarinio kurso, tad praradau kokį tūkstantį dolerių uždarbio. Būtų logiškiau kaip tik tuo metu mane pavadinti daliniu bedarbiu. Tad ir čia "Akiračių" logika atvirkštinė.

Nežinau, kaip paaiškinti "Akiračių" redaktorių dažnoką manęs puldinėjimą: aš vengiau juos tiesiogiai liesti ne tiek iš baimės, kiek dėl kvapo. Tik užpultas *gyniausi nuo jų. Nemanau*, kad tai paslaptingos "Klevo" organizacijos išdava. Ta šutvė, kiek teko girdėti, turi uždavinį šmeižti žymius nepatinkamos srovės žmones. Aš prie tų nepriklausau: nekanditavau (niekas manęs, ačiū Dievui, nepasiūlė) nei į VLIKo, nei į ALTos, nei į Bendruomenės augštas vietas, net nesu redaktorius. O gerai atsimenu, kaip prieš keletą metų akiratininkai užsipuolė niekuo nedėtą kalbininką. Man atrodo, jog tai ir buvo pagrindinė priežastis, kad pastarasis nebuvo išrinktas į Bendruomenės tarybą. Tada aš ir parašiau, kad nusikaltimas apsimoka. Ar dabar aš už tai gaunu atplidą? (Tarp kitko, nors ir neišrinktas, tas kalbininkas paliko gerą įnašą ne tik *mokslinėje*, bet ir Bendruomenės veikloje. Vargiai kuris akiratininkas galėtų su juo susilyginti).

O gal aš nesu pakankamas liberalas, kad mane puola, nors atsakingą laisvę mėgstu? Tos atsakomybės, kaip socialiniai mokslai rodo, stokoja tose grupėse, kur pareigos neaiškiai apibrėžtos, arba, sociologiniu žargonu tariant, kur situacijos nesaistomos sąrangos (unstructured). Kas gi žino, kuris iš gero pustuzinio "Akiračių" redaktorių ir už ką atsakingas? Tada atsakomybė tampa anonimine, kitais žodžiais tariant, niekine. Kraštutiniais atvejais tokia anoniminė atsakomybė pateisina ir linčo teismą . . .

Man rodos, kad galima turėti liberalias, konservatyvias ar kitokias pažiūras bei ideologijas su lygiu moksliniu pagrindimu, kuris yra nulinis. Tai ne mokslų, o *įsitikinimų, pasaulėžiūrų*, filosofijos sritis. Bet argi būtina "netinkamos" srovės žmogų apšaukti plagiatorium, kai tam nėra duomenų? Ar tik čia nebus ypatingų moralės dėsnių išdava?

Prieš gerą dešimtmetį prof. Rafaelis Sealey, palikęs gražų *įnašą mūsų bendruomenėje bei* lituanistikoje, pastebėjo tą pačią problemą tuose pačiuose "Akiračiuose", tad pasiuntė jiems skaitytojo laišką, kuris tame mėnraštyje ir buvo atspausdintas. Jo pagrindinis rūpestis buvo šis: kadagi liberalai išmoks laikytis moralės dėsnių? *Redaktoriai atsakė į tą laišką* taip, lyg moralės problemos ten nebūtų. Tikro atsakymo gali tekt palaukti dar nevieną dešimtmetį. Kita vertus, aš nežinau, ar šia proga būvo verta kreipti mielų skaitytojų dėmesį į tokią "Akiračių" išmonę. Gal kas iš pačių skaitytojų atsiliep*tų ir nuspręstų: ar galime* reikalauti iš tų, kurie sakosi turį "šunišką uoslę", kurie pasivertę buldogu stovi kažkokioje drausmės sargyboje, — ar galima reikalauti iš jų, kad jie vadovautųsi nebuldogiška morale?

Tos enciklopedinės "Žvaigždės" rodo tiek daug pagiežos man, kad darosi graudu. Menka paguoda, kad tame mėnraštyje užtinki ir tokių straipsnių, kur nieko neiškreipta, kur ir komentarai žmoniški. Net nustembi. Įsivaizduodamas, kad visose redakcijose visdėlto dirba žmonės, nepažįstami, pažįstami, gal net atkritę draugai, nuliūsti, išgirdęs ne žmogaus balsą. Tikiuosi, kad žmonės jo balsą persveria. Tad būtų gera atsiduoti raminančios melodijos priedainiui:

Cit, never, močiut,
Nesupus linai, —
Kraitelio pilnos skrynios.
O tokių draugų,
Nuostabių draugų,
Daugiau jau nebmatysim.

St. Petersburg, Fla.

LIETUVIŠKOJI RADIJO VALANDĖLĖ St. Petersburge progresuoja, darbo apimtis didėja, lėšų rinkimas aktualėja. Tam tikslui gegužės 7 d. įvyko valandėlės komiteto ir organizacijų atstovų posėdis, o gegužės 18 d. lietuvių klube įvyko viešas valandėlės rėmėjų ir suinteresuotų valandėlės veikimu susirinkimas. Septynios organizacijos jau duoda atstovus į valandėlės komitetą. Rėmėjai nutarė susiorganizuoti, didinti skaičių ir išrinko komisiją iš dr. I. Mačionienės ir A. Grabausko. Visos organizacijos prašomos įsijungti ir asmenys būti komiteto nariais, o kiti kviečiami įstoti į rėmėjus. Valandėlės stotis WTIS, banga AM 1110. Transliacija — šeštadieniais 5.30 val. po pietų.

Mielą kolegą, ilgametį Londono lituanistinės *mokyklos mokytoją ir vedėją* LEONĄ EIMANTĄ,

mirus jo brangiai ir
MYLIMAI ŽMONAI,

nuoširdžiai užjaučiame ir kartu su juo liūdime —

KLB švietimo komisija ir
Kanados lituanistinių mokyklų mokytojai

MYLIMAM TĖVELIUI
A†A
APOLINARUI VIENOŽINSKUI

Lietuvoje mirus, jo dukterį BIRUTĘ VIENOŽINSKAITĘ-NIUNEVIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Valda ir Juozas Rupniak

Mūsų mielus

ZITĄ ir JULIŲ ŠIRKAS,

išlydėjus Namo savo brangią

MOTULĘ,

nuoširdžiai užjaučiame —

O. Indrelienė	*E. A. Šelmiai*
E. S. Kėkštai	*A. H. Stepaičiai*
I. A. ir N. Patašiai	*B. J. Tamulioniai*
M. A. Seliokai	*L. Valiukas*

MYLIMAM TĖVELIUI
Lietuvoje mirus,

reiškiame gilią užuojautą dukrai KAZIMIERAI ir jos vyrui JONUI BARTKUI. Taip pat užjaučiame vaikaičius ELENĄ ir JURGĮ su šeimomis —

A. S. Dronsatavičiai
E. Keršienė
A. Paulius

Esame sovietiniai piliečiai?

Visi Kanados gyventojai vienaip ar kitaip švęs liepos 1 d. Kanados konfederacijos sukaktį. Deja, šiais metais mums, lietuviams-kanadiečiams, susidaro *ironiška padėtis*. Tą dieną Sovietų Sąjunga mus apdovanos savo pilietybe — nauju pilietybės įstatymu. Sovietai mums nepripažins nei Kanados, nei kitos valstybės pilietybės.

a. Nuo 1979 m. liepos 1 d. lietuvių jaunimo ir senimo laisvas keliavimas bus ribotas, nes sovietai galės pasisavinti išeivijos "piliečius", keliaujančius į Lietuvą.

b. To įstatymo pabauginti keliaujantys į Lietuvą turės atsargiau elgtis tenai ir varžytis čia lietuviškoje veikloje.

c. Sovietų Sąjungoj lietuvis-*kanadietis, suimtas dėl kokių* nors priežasčių, daugiau nukentėtų nei kaimynas anglas-kanadietis, tenai nuvažiavęs.

Tam klausimui aiškintis Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga sudarė specialų komitetą. Gegužės 30 d. įvyko informacinis susirinkimas. Andrei Bandera (ukrainietis), Algis Juzukonis ir Laima Beržinytė, kaip simpoziumo nariai, vadovaujant Dainorai Juozapavičiūtei, aiškino *gausiai susirinkusiam* jaunimui esamą padėtį.

1978 m. gruodžio 1 d. rusų laikraštyje "Pravda" pasirodė *naujojo sovietų pilietybės* įstatymo tekstas, kuris iš esmės liečia beveik visą išeivijos jaunimą. Kadangi tikslus sovietų pilietybės aptarimas yra beveik neįmanomas gauti, sovietų įstatymų specialistai mano, kad naujasis įstatymas liečia tuos baltiečius, kurie 1921 m. gruodžio mėnesį dar buvo tuose kraštuose, dabar sudarančiuose Sovietų Sąjungą. Nors Lietuva jau buvo iškovojusi savo nepriklausomybę, sovietai išsisuko iš šio fakto, sakydami, kad Lietuva 1940 m. "vėl prisijungė" prie Sov. Sąjungos.

Pagal aną įstatymą išeina: jei mes sovietų piliečiai, tai ir mūsų vaikai, ir vaikų vaikai bus sovietų piliečiai.

Gal bandykime atsisakyti šios *nenorėtos "privilegijos"*. Pagal įstatymą, turime teisę tai padaryti, bet sovietai reikalauja, kad Augščiausiojo sovieto prezidiumas sutiktų su šiuo atsisakymu. Bet atsisakydami šios "garbės", pripažįstame, kad buvome priėmę šią pilietybę!

Ko siekiama tokiu įstatymu? Pvz. jaunuolis veikėjas, į Lietuvą nuvažiavęs, gali būti apkaltintas kaip sovietų pilietis (nes jie nepripažįsta kitos pilietybės) už veiklą prieš Sovietų Sąjungą. Be to, tuo įstatymu jie bando varžyti Lietuvos gyventojų kontaktą su Vakarų pasaulio lietuviais, kurie tenai nuvažiavę atvirai kalba apie sovietinę vergiją. Taip pat norima, kad išeivijos turistai, nuvažiavę į olimpiados žaidynes, nesielgtų perdaug laisvai. Atrodo, kad šio įstatymo tikslas yra bauginimas. Šiam bauginimui neturėtume pasiduoti. Turėtume dar daugiau dalyvauti visuomeninėje ir politinėje veikloje, demonstracijose ir t.t. Reikia sovietams parodyti, kad toks bauginimas yra bereikšmis.

Kai informacija apie šį įstatymą pasirodė Toronto spaudoje, nei Kanados, nei JAV lietuviai, nebuvo girdėję apie jį, nors abiejų kraštų vyriausybės jau 6 mėnesius žinojo apie jį, bet nekreipė dėmesio. JAV lietuviai apie tai sužinojo, kai Kanados jaunimo kongreso atstovai padarė pranešimą Klevelande per atstovų suvažiavimą.

Kanados spaudoje sovietai ginasi, sakydami, kad įstatymas esąs iškraipytas "profesionalų antisovietų". Kanados užsienio reikalų ministerija kol kas labai silpnai reaguoja į šį klausimą. JAV užsienio reikalų ministerija tiria šio įstatymo implikacijas. Kanada sako, kad iš esmės "niekas nepasikeis", nes yra sudaryta konsulinė sutartis, kad sovietai nesulaikys Kanados piliečių vien dėlto, kad pilietybės klausimas kitaip suprantamas. Tačiau kad Kanados piliečiai, tenai nuvažiavę automatiškai laikomi sovietų piliečiais, ji nieko nesako. Ta konsulinė sutartis labai neaiški ir, reikalui esant, neatrodo, kad mus apsaugotų. Reikėtų reikalauti daug stipresnės apsaugos kaip Kanados piliečiams. Kanados lietuviai, ypač jaunimas, turėtų protestuoti, kreiptis į visuomenę, spaudą, parlamento narius ir t.t.

Laima Beržinytė

Klevelando lietuvių jaunimo atstovai, pasiruošę vykti į pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Europoje. Iš kairės: Kristina Rociūnaitė, Saulius Čyvas, Nijolė Lenkauskaitė
Nuotr. V. Bacevičiaus

Klevelando jaunimo atstovai

Klevelando jaunimas, išrinkęs tris atstovus, yra santūrus, kuklus, bet su patirtimi ir idėjomis. Šios eilutės yra skiriamos kitų kraštų jaunimui su jais susipažinti.

Kristina Rociūnaitė, Kento valstybinio universiteto trečiojo kurso medicinos seserų mokslo studentė, baigusi 12 metų Vysk. Valančiaus mokyklą, Čiurlionio ansamblio dalyvė, veikli ateitininkė ir "Žaibo" sporto klubo narė, jaunimo vasaros stovyklų "veteranė". Ji į kongreso tikslą taip žiūri: "Tai didžiausias lietuvių jaunimo susibūrimas, kurio tikslas yra dirbti lietuvių išeivijai ir lietuvių tautos ateičiai". Iš kongreso ji tikisi daug ko pasimokyti ir taip pat jam turi savo pasiūlymų ir sumanymų.

Nijolė Lenkauskaitė, šį pavasarį baigusi psichologijos mokslų studijas John Carrol universitete, Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos absolventė, lit. pedagoginių kursų klausytoja, turinti lituanistikos mokytojos pažymėjimą, LB valdybos narė, buvusi "Grandinėlės" šokėja ir "Nerijos" studenčių vokalinio ansamblio narė. Į kongresą vežasi nemenką visuomeninės veiklos krovinį. "Kongrese . . . svarbu bus patirti, kaip *toli nuėjome per tris tarpkongresinius metus* . . . užmegzti naujas pažintis, įsigyti naujų žinių, pažinti kitų veiklos sąlygas . . . ir sustiprinti ryžtą ištesėti." Jos manymu, pagrindinis kongreso uždavinys yra "naujai pagrįsti ir įprasminti jaunimo dalyvavimą išeivijos veikloje". Ji jaučia turinti stiprų ryšį su kitų kraštų lietuvišku jaunimu lietuvių kalbos ir tradicijų dėka.

Saulius Čyvas, šiuo metu valstybiniame Klevelando universitete siekiantis magistro laipsnio prekybinėje administracijoje, "Žaibo" sporto klubo krepšinio ir tinklinio komandų žaidėjas, aktyvus ateitininkas, Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos absolventas, veiklus universiteto organizacijų narys, išrinktas į įtakingą "Who is Who" Amerikos universitetuose. Savo dalyvavimu kongrese jis tikisi "pagyvinti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos veikimą . . . rasti progą suvienodinti jaunimo veikimo metodus, kad kartu galėtume siekti tų pačių tikslų". Į kongresą Saulius vežasi nemenką patyrimą, įgytą amerikiečių ir lietuvių jaunimo veikloje. Įdomu pastebėti, kad mėgstamiausias jo laisvalaikio užsiėmimas yra dalyvavimas jaunimo vasaros stovyklose.

Visi trys Klevelando jaunimo atstovai yra pilni jaunatviško optimizmo ir energijos. Tai pozityvūs jauni žmonės, į kuriuos galime žvelgti su pasididžiavimu ir pasitikėjimu.

Lietuviškasis jaunime, susipažinkite! Jūs esate vienos Lietuvos motinos vaikai. Kiekvienas jūsų darbas jos naudai padės nušluostyti nevieną ašarą ir taps kertiniais akmenimis didžiosios mūsų kovos už laisvę ir nepriklausomybę.

Aurelija Balašaitienė

JAUNIMO ŽIBURIAI

Delhi, Ontario, lietuvaičių kvartetas, atlikęs Motinos Dienos minėjimo programos dalį. Iš kairės: Audra Beržinytė, Rita Rudokaitė, Ramona Jauneikaitė, Nijolė Vytaitė
Nuotr. J. Jauneikos

Pavasaris gyvenant ūkyje

Pavasaris jau beveik praėjo. Jo trumpas, bet ugningas gyvenimas pasiekė augščiausią savo viršūnę. Jo atėjimas prikėlė snūduriuojantį pasaulį naujam gyvenimui, sutirpydamas sniegą ir sušildydamas žemę. Jis padrąsino gėles išleisti žalius daigus ir išauginti pirmuosius žiedus.

Vyšnių ir obelų paradai suspindėjo savo baltu, ružavu grožiu. Alyvos pilname žydėjime. *Jų kvepėjimas — brangiausieji* pavasario kvepalai.

Pažadinti vabzdžiai sujudo ir skuba į savo darbus, nesibaigiantį maisto jieškojimą.

Paukščiai, pavilioti malonaus, šilto oro, grįžo pulkais, kad galėtų vėl sukti lizdus ir auginti savo prieauglį.

Nuo ankstaus ryto iki vėlyvo vakaro girdisi visur linksmos paukščių giesmės. Net ir vėjas, atrodo, sušvelnėjo, paveiktas malonios pavasario nuotaikos. Jo dvelkimas — lyg laisvės atodūsis išsivadavusio iš žiemos vergijos.

Šiltos pavasario spalvos pakeičia *baltą žiemos monotoniją* ir papuošia visą gamtą gražiausiais naujais drabužiais. Staiga atėjęs, trumpai viešėjęs jis užleidžia savo takus vasarai taip, kad net sunku susigaudyti, kada baigiasi pavasaris ir kada prasideda vasara.

Pavasaris — kaip vaivorykštė, simbolizuojanti naują viltį, naują gyvenimą. Pavasaris, kaip žmogaus jaunystė — trumpas, ugningas ir žavus!

Nijolė Vytaitė

"Įkaitę Vilniaus akmenys"

K. BARĖNAS

Nė vienas lietuvis rašytojas, rodos, nėra prirašęs tiek istorinių romanų, kiek Juozas Kralikauskas. Net keliais kūriniais susidorojęs su mindaugine epocha, dabar nukreipė dėmesį į vėlesnius amžius, kuo nors reikšmingus lietuvių tautai. Davęs romaną apie pirmosios lietuviškos knygos autorių Martyną Mažvydą, dabar naujame kūrinyje "Įkaitę Vilniaus akmenys" pasistengė atkurti kiek vėlesnį laikotarpį, kai Lietuvos katalikų vadai sujudo gyvu ir spausdintu žodžiu pristabdyti besiplečiantį protestantizmą. Katalikybė į Lietuvą atėjo iš Lenkijos ir buvo skelbiama daugiausia lenkų kalba. O tai buvo nemaža kliūtis pasiekti tos kalbos nemokančią liaudį. Norėdamas įsistiprinti, protestantizmas pasistengė pradėti į liaudį nešti religines tiesas gimtosiomis tautų kalbomis. Mažvydo "Katekizmas" kaip tik ir yra tų protestantizmo pastangų vaisius. Vysk. Merkelis Giedraitis netrukus susirūpino, kad ir katalikybė nebeatsiliktų — rūpinosi paruošti lietuvių kalbą mokančių kunigų ir ta kalba religinių raštų, jeigu dar ne liaudžiai, tai nors kunigams. Jo skatinamas, Mikalojus Daukša išvertė Ledesmos katekizmą ir Wuyko "Postilę", pirmąsias, nors ir neoriginalias, katalikiškas knygas lietuvių kalba. Truputį vėliau, jau XVII š. (I dalis išleista 1629 m., II — 1644 m.), jėzuitas Konstantinas Sirvydas parašė pirmąją originalią pamokslų knygą, pavadintą "Punktai sakymų", šiandien tokį pat rimtą šaltinį lietuvių kalbos tyrinėtojams, kaip ir Mažvydo ar Daukšos raštai.

J. Kralikausko dabar išleistame ir "Draugo" konkurse premiją laimėjusiame romane "Įkaitę Vilniaus akmenys" kaip tik ir vaizduojami Sirvydo veiklos laikai iki 1610 m. Vilniaus gaisro. To gaisro metu susapnavęs pasikalbėjimą su Egipto faraonu Amenhotepu Ketvirtuoju, jis pasiryžta rašyti "Punktus sakymų", kurie "gelbės Lietuvą, medaus ir vaško šalį".

Žiaurių tada būta laikų, kurių nuotaiką rašytojas yra gerai perdavęs. Triukšmingų seimų, didikų tarpusavio kovų, visokiausių religinių sektų maišaties laikai. Iš vienos pusės tiesiog visiška vergija, kurią palaikė didikai, o iš kitos, sakytume, net perdaug laisvės, ypač Vilniuje. Šitame riaušių, kovų ir muštynių fone rašytojas ir vaizduoja du savo herojus — jėzuitą kunigą Konstantiną Sirvydą ir jo sesers sūnų jaunuolį Joną Jaknavičių, kuris dėl galimo religinio persekiojimo iš savo gimtųjų Senųjų Vosyliškių (Lydos pavieto) pabėga į Vilnių pas dėdę ir pradeda mokytis.

Sritis su jo tėviške priklausė karingam kalvinistui kunigaikščiui Jonušui Radvilai, kuriam tarnavo ir už kurį kovodamas žuvo Jaknavičiaus tėvas. Radvila laukė ir tikėjosi, kad ir sūnus, motinos katalikiškai išauklėtas, taip pat nueis tėvo pėdomis; už tai davė jam apleistą palivarką; būtų ir apvesdinęs su tokia moterim, kokią kunigaikštis pats parinks, bet "būsi ištikimas man evangelikas reformatas", o kol kas esi "degučius, popiežininkės motinos ištepteas degutu nuo ausų iki kulnų". Mylėjęs dabar jau mirusią motiną, tikėjęs tuo, ko ji mokė, dar pasitaręs su vikaru Domininku Yla, Jaknavičius nebelaukia, kol atvažiuos kunigaikščio žmonės pasiimti ar nubausti, kad nepaklausė ir nepasidarė "Kalvino tikėjimo teisusis", ir išsiruošė tolimon kelionėn į Vilnių. Taip prieš mirdama ir motina buvo pasakiusi. Tiems svarstymams, ką daryti, ir nuotaikingai jo kelionei paskirtas daugiau kaip trečdalis viso romano (7-81 puslapiai iš 186). Nors jie gal ir nėra esminiai aniems laikams pavaizduoti, tie puslapiai visdėlto gal labiausiai parodo, ką gali rašytojas Juozas Kralikauskas. Tie puslapiai būdingiausi jo stiliui. Toliau jau gabalais iškyla pažįstamas, įprastas J. Kralikauskas, o gabalais toks, kuris, sakytume, jam gero rašytojo vardą gadina.

Jaknavičiaus kelionė nėra ypač tiršta įvykiais. Lėtai jis žygiuoja pėstute, čia pakeliui gaudamas kur pavalgyti, čia sutiktą žmogų pasiklausdamas, kaip upės vardas, čia pasvarstydamas, kaip gelbėtųsi, jei jį iš tiesų palaikytų bėgliu ir suimtų, kol užsuka į Krampės karčiamą. Ta karčiama — plėšikų lizdas, ir vargšui keleiviui vos tik pasiseka išnešti sveiką galvą. Įsilipęs medin ir taip pernakvojęs girioje, Vilnių pasiekia pilnas baimės, visu keliu jau nuolat graižiodamasis pasižiūrėti, ar neatsiveja galvažudžiai.

J. Kralikauskui būdinga neskubėti. Jo romanų veikėjai, šiuo atveju J. Jaknavičius, mėgsta lėtai pasvarstyti, ką mato, girdi, prisimena ar išgyvena. Kol pasiekia tą lemtingąją Krampės karčiamą, Jaknavičius sudaro įspūdį ne tik jautraus žmogaus, bet ir poeto gal net su šiokia tokia sentimentalumo doze. Kaipgi kitaip aptarsi žmogų, kuris pvz. šitaip galvoja ir jaučia dairydamasis: "Oi, čiulbėjo ulbėjo aukštajame šilelyje tai argi ne strazdelis! Nejau ir jam skaudėjo širdelę? Ir tu, varne, kur skrendi, juodasparni, viršum kalnelių, saulėtų laukelių? Ar tu žinai, kaip man graudu iš tėviškės išeinant. . ." Tokių poetiškai jautrių jo įspūdžių nemaža romane. Daugiausia jų tame pradžios trečdalyje, bet netrūksta ir toliau. Tik karčiamoje jis prisistato jau ir su kita savo charakterio puse — kaip kirstukas, kai reikia bendrauti su suktu karčiamininku.

Ta kirstukiška jo pusė iškyla ir Vilniuje. Čia jis net nebe žodžiais jau kertasi, bet kumščiais sutvarko tris jam su Sirvidu kelią pastojusius užpuolikus, nes tėvo buvo lavintas kariu. K. Sirvydo įtaisytas Vilniuje, jis mokosi, nuolat bendrauja su tuo savo dėde, daug ką iš jo sužino ir, kaip sakyta, kartą net paleidžia į darbą kumščius savo mylimajam ir branginamajam apginti.

Jaknavičiui toje 81-uoju puslapiu prasidedančioje romano istorijoje tenka kartą muštis, išgyventi užpuolimą, kai visas jėzuitų institucijas apstoja plūdimaisi ir šmeižtais kovojantieji kalvinistai, arijonai, socionai, anabaptistai ir dar dievai žino kokie istai, ir patiria miestą apnaikinusio gaisro baisumą. Toje dalyje daug visokiausios informacijos, vis puslapis šen, kitas ten. Iš tų enciklopedinių pastraipų skaitytojas sužino, kas buvo Ignotas Lojola, kokias ir kur mokyklas turėjo kalvinistai, stačiatikiai, kas tas sektas globojo, kas tie prancūziškieji hugenotai ir kaip buvo suorganizuotos Baltramiejaus nakties skerdynės. Visi tie pasakojimai nesulydyti į romano veiksmą.

Savo forma pats įdomiausias enciklopedinių duomenų katalogas pateikiamas 122-140 puslapiuose. Čia Sirvydas savo seserėnui pasakoja, kas Lietuvoje eina kurias pareigas — apie didįjį kunigaikštį, didįjį etmoną ir kitus valstybės pareigūnus, apie vyskupus ir jų darbus ir kaikuriuos žymesniuosius kunigus. Kad tos ištisai pateikiamos žinios skaitytojui nenusibostų, rašytojas leidžia Jaknavičiui vis pertraukti pasakojantį savo dėdą tokiais ir panašiais klausimais ar šūktelėjimais: "Jau numiręs, ar ne?", "Nugi pats vyskupas lietuviškai?", "Dar gyvas?", "O-o, nežinojau", "Eija, didysis etmonas" ir kt. Leidimas jaunam klausytojui šitaip įsiterpti į pasakojimą, kas buvo Leonas Sapiega, Jonas Karolis Katkevičius, Mikalojus Daukša, Merkelis Giedraitis, Mikalojus Pacas, Radvilos, Petras Skarga ar Borisas Godunovas, pagyvina pateikiamąją informaciją, o pačios tos žinios, sakyčiau, turi pažintinės, šviečiamosios reikšmės. Kam niekada nebus tekę nei istorijos vadovėliuose, nei enciklopedijoje pasiskaityti bent šiek tiek apie šiuos žymius žmones, tie bus dėkingi rašytojui, kad nors trumpai supažindino su jais. Bet ne romanisto uždavinys kamšyti savo kūrinio puslapius tokios informacijos nuotrupomis. Taigi arba tiems asmenims turėjo būti leista romane veikti, arba iš viso pasitenkinta be jų. Jeigu rašytojas būtų pasistengęs duoti romane pasireikšti visiems tiems asmenims, be abejonės, kūrinys nebūtų sutilpęs į 180 puslapių — jis būtų buvęs gal dvigubai trigubai didesnis. Tačiau būtume sulaukę kūrinio, kuriuo daug labiau didžiuotumės. Pasirodo, konkursai kartais paskatina slidžiais keliais nusukti ir gerus rašytojus. J. Kralikauskas juk turi savą stilių, poetišką gyslelę, moka pasakoti, naudotis savitu dialogu, atkurti laikotarpį, tai konkurse su nemokšomis jam nesunku rungtis net ir su neišbaigtu kūriniu.

Dar vienu atveju šis Juozo Kralikausko romanas yra labai ypatingas. Jį perskaitęs, pradedi sau kelti klausimą, kas gi iš tikro yra romanas, nes šis jo kūrinys nelabai linkęs įtilpti į įprastinius to žanro rėmus. Pasidairę tegu ir vien tik savo literatūroje, nelabai tesurasime tokį romaną, kuriame nebūtų bent vieno ryškesnio pagrindinio veikėjo. "Įkaitusiuose Vilniaus akmenyse" tokio nėra. Yra žymus istorinis asmuo — Konstantinas Sirvydas ir mažiau žymus, tada dar net visai nežymus Jonas Jaknavičius. Sirvydas tada dar nebuvo net parašęs savo garsiosios knygos, ir jį romane ne kažin kiek kartų susitinkame. Šiek tiek apie jį žinių pateikia Jaknavičius — kaip jis atrodė, kaip pamokslus sakydavo. Kad jis buvo išmintingas žmogus ir daug žinojo, liudija ir tie pasakojimai, kuriais jis švietė dar pakankamai žalią savo seserėną. Bet mes nematome jokios ryškesnės jo veiklos.

Pirmoje knygos dalyje Sirvydo nė nepamatome. Jį tik nuolat prisimena vien iš motinos pasakojimų tą garsųjį vyrą pažįstąs Jaknavičius. O visas veiksmas sukasi apie tą jauną berneli Jaknavičių, abejojantį, ką daryti, ar bėgti, ar Radvilos malonę priimti ir virsti kalvinistu. Per jėgą reikėtų įrodinėti, kad jis gali būti pagrindiniu romano veikėju.

Norint išsiaiškinti, kad "Įkaitę Vilniaus akmenys" visdėlto yra romanas, turbūt reikėtų atidėti į šalį visus veikėjus, tegu ir garsius vardus nešiojančius, ir pradėti galvoti, kad šį kartą ne kuris nors žmogus yra centrinė kūrinio figūra, bet vaizduojamoji epocha su visomis neigiamybėmis ir teigiamybėmis — baudžiava, valdančiųjų savivalė ir tarpusavio kovos, religinių sektų karingumas, o taip pat jėzuitų ordino pastangos prisiauklėti švietėjų ir siekti katalikybės atgimimo, skelbiant ir palaikant tikėjimą žmonių gimtąją lietuvių kalba. Ar toks sprendimas būtų priimtinas? Jeigu ir nebūtų priimtinas, tai ką gi darysi, kad kitokias išvadas pasidaryti gana sunku.

Vienas iš Lietuvių Enciklopedijos redaktorių dr. JUOZAS GIRNIUS kalba LE pabaigtuvėse Bostone. Šiuo metu rašo monografiją apie prof. J. Brazaitį

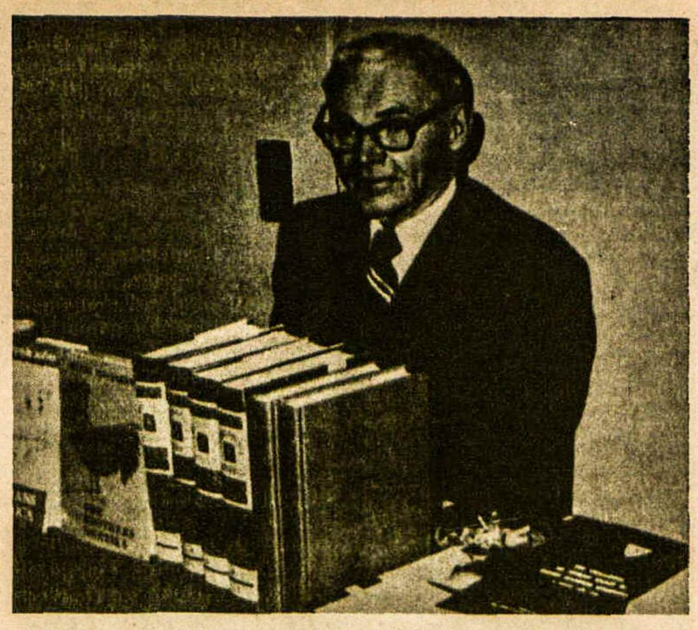

JUOZAS KAPOČIUS, "Lietuvių Enciklopedijos" ir "Encyclopedia Lituanica" leidėjas, prie savo išleistų knygų

Lietuviai kanadiečių žurnalistikoje

Kanadiečių žurnalistikoje dirba visa eilė lietuvių, bet iki šiol lietuvių visuomenei nevisi yra žinomi. Žymiausias žurnalistas, augštai iškilęs Kvebeko provincijoje, yra **Alaine Stanke** — Stankevičius. Jis yra plačiai reiškęsis prancūziškoje spaudoje, televizijoje, radijuje, parašęs knygų. Pastaruoju metu Montrealyje įsteigė savo leidyklą "Editions Internationales Alain Stanke". — Gana plačiai žinoma **Patricia Young**, gyvenanti Vankuveryje. Gimusi Anglijos Londone. Motina buvo Marcelė Naujokaitė. — **J. K. Strimas** yra redaktorius metropolinio Toronto verslo žurnalo "The Metropolitan Toronto Business Journal". — **Rūta Paulaitis** dirba "McLeans" žurnalo redakcijoje Toronte (senior copy editor). — **Stasys Didžbalis** dirba kaip reporteris "The Daily Times" dienraštyje Bramptone, Ont. — **Betty Žyvatkauskas** (Žyvatkauskaitė) dirba "The Globe a. Mail" dienraštyje kaip kelionių reporterė, taip pat rašo televizijos programų vadove "TV Guide". — **Rimas Miečius** reiškiasi "The Globe a. Mail" sporto skyriuje. Jis yra atvykęs iš Čikagos. Studijas baigė Toronte. — **Irena Stanionytė-McIntosh** ir jos vyras kanadietis dirba kanadiečių spaudoje Woodstocke ir Ingersollyje, Ont. — **Rūta-Ona Šiūlytė** studijuoja žurnalistiką Otavoje ir baigs ją 1980 m. Praktikos darbus atlieka visose komunikacijos priemonėse. — **Algis Rimkus** iš Hamiltono yra baigęs žurnalistiką Carletono un-te Otavoje; dirba "Talkos" bankelyje Hamiltone. — **Ramona Pyragiūtė** iš Hamiltono dirba radijo srityje; yra daug keliavusi — Australijoje ir kitur. **Eugenijus Valaitis** iš Toronto yra CFRA radijo stoties pranešėjas Otavoje. — **Rita Lapaitė-Cary** yra baigusi žurnalistiką Toronto un-te ir kurį laiką dirbusi "Canadian Press" agentūroje; ištekėjo už amerikiečio ir apsigyveno JAV-se; dirba "San Antonio News" dienraštyje. — **Vytas Kiaupa** (Vic James) kurį laiką dirbo pranešėju radijo stotyje Thunder Bay, Ont., vėliau Toronto CHIN stotyje, Londono, Ont., CFPL, ir vėl Toronto CHIN stotyje (news director). — **E. Bakienė** yra baigusi žurnalistikos kursą Toronto un-te ir dirba CBC televizijos administracinėje srityje. — **Gailė Misiūnaitė**, baigusi Toronto unte humanitarinius mokslus, dirba kaip laisva žurnalistė-bendradarbė įvairiuose leidiniuose ir Simpsono b-vės skelbimų skyriuje. — **Giliaras Urbonas**, šalia savo tarnybinio darbo (nežurnalistinio), reiškiasi kaip mėnraščio "Speak-Up" leidėjas ir redaktorius.

Tiek informacijų iki šiol pavyko surankioti. Būsime dėkingi už jų papildymą bei patikslinimą. **P. G.**

Literatūrinė tiesa

R. DAGILIS

Žmonių įvairumas visais atžvilgiais yra begalinis. Rašytojas bando įžvalgiai atvaizduoti gyvenimą tik tam tikrų žmonių bei situacijų, kur jis pats dažniausiai yra ką nors panašaus išgyvenęs ar patyręs. Skaitytojui patinka tai, kur jis gali atpažinti dalį savo atskleistos būties, meniškai ir įtikimai aprašytos.

Rašytojai dažniausiai nepajėgia būti objektyviais vertintojais kitų rašytojų kūrybos. Jiem turi būti rašoma lygiai taip, kaip jie rašo — pavaizduoti tokius žmones, kokius jie jaučia. Sprogdinančių aistrų rašytojas jaus, kad tikrasis žmogus yra blaškomas nesuvaldomų aistrų, impulsų, įgeidžių, kerštо, kad reikia literatūroje parodyti šią "nemeluotą tiesą". Kitokios pasaulėjautos rašytojui ir skaitytojui tai atrodys kaip vienas iš kraštutiniųjų atvejų, nebūdingas daugumai ir jam neįdomus.

Pats vaizdavimo būdas vienų rašytojų yra rafinuotai estetiškas, intymiąsias situacijas eufemistiškai pridengiąs. Kiti gi nori būti realistais ligi smulkmenų ir būtinai išsakyti "nemeluotą tiesą", nudengti net paskutinį fygos lapelį. Nevisiems lengva pakęsti viešą, grubų nepadorumą, ypatingai kada iš grožinio kūrinio kiekvienas tikisi ko nors gražaus. Čia ne tiek moralės klausimas, kiek estetikos ir kultūringumo.

Žymusis literatūros kritikas Adomas Jakštas stebėjosi iš vieno autoriaus, kad jo romano veikėjai elgiasi kaip nesąmoningi vaikai: pasikėlę marškinėlius, žmonėms matant, atlieka viešai viską, kas tik jiems reikia . . .

Ne moralistas buvo ir anas mokomosios kuopos vadas septintojo pulko, kuris savo paskaitose nuolat kalbėdavo apie kultūringumą ir apie erotinę kultūrą, kad nebūtų gėdos Lietuvos kariuomenei.

Erotinė kultūra yra labai plačios skalės, artimai susijusi su bendruoju kultūringumu. Visa mūsų liaudies kūryba yra gražiai padori, nors pačią liaudį kartais rašytojai bando pavaizduoti vulgariai. Mūsų tautos gyvenime "nepraustaburniai" ir "šaltaputriai" būdavo visada greitai pasmerkiami. V. Krėvė, Vaižgantas ir kiti mūsų didieji klasikai kūrė tikrai grožinę literatūrą, neišjudindami viešai žemųjų erotikos sluogsnių, kurie ir literatūriškai yra nelengva apvaldyti.

Neseniai dr. Jonas Grinius yra teisingai pabrėžęs, kad grožinės literatūros kūriniai turi būti vertinami ne tik estetiniu ir formaliniu atžvilgiu, bet ir idėjiniu. Ypatingai tai atmintina idėjinėms leidykloms, kurios turi savo idėjinį veidą. Vertintojai turėtų būti kompetentingi literatūros kritikai, tačiau ir leidyklos bei mecenatai neturėtų iš savo rankų paleisti vadeles. Kaip daug kartų jau diskutuota ir prieita išvados, menas nėra pats sau tikslas, bet tarnauja kilnesnei paskirčiai.

Savo laiku "Naujoji Romuva" ir kiti žurnalai Lietuvoje kovojo su menkos vertės pramogine literatūra, "dulitiniais" romanais, su gana intriguojančiu turiniu, kurių nemažai net rusų kalba buvo įvežama iš Rygos. Kaip pramoginės muzikos niekas nelygina su rimtais muzikos kūriniais, taip ir pramoginės literatūros nevertėtų drauge su pilnai grožinės literatūros kūriniais vertinti.

Atsiųsta paminėti

CRONICA DA IGREJA CATOLICA NA LITUANIA N. 32. Tai "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 32 nr. vertimas. Įžanga — S. Paulo vyskupo Dom Luciano Mendes de Almeida, SJ. Išleista Brazilijos Lietuvių Kunigų Vienybės kaip savaitraščio "Mūsų Lietuva" priedas. Ant viršelio — Lietuvos kankiniai — arkiv. M. Reinys ir vysk. V. Borisevičius.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

IŠKILIU KONCERTU ČIKAGOJE savo 70 metų veiklos sukaktį gegužės 20 d. paminėjo Tėvų marijonų leidžiamas dienraštis "Draugas". Programos atlikti buvo pakviesti keturi žymieji išeivijos menininkai — sopranas G. Čapkauskienė, bosas A. Voketaitis, pianistai A. Kuprevičius ir R. Apeikytė. Dalyvių buvo susilaukta apie 1.000. Koncertą G. Donizetti "Meilės eliksyro" arija pradėjo A. Voketaitis ir užbaigė tos pačios operos duetu su G. Čapkauskiene. Jų programoje vyravo W. A. Mozarto, G. Verdi operų arijos. Iš jų išsiskyrė A. Voketaičio atlikta dabartinio kompoz. C. Floydo operos "Zuzana" religinio atsinaujinimo scena, G. Čapkauskienės įterptos dvi Vl. Jakubėno dainos ir J. Strausso valsas "Pavasario balsai". Naujove tenka laikyti fortepijoninį pianistų Andriaus Kuprevičiaus ir Raimondos Apeikytės duetą, pasirinkusį J. S. Bacho, A. Arenskio, A. Rimskio-Korsakovo, C. Saint-Saenso, D. Milhaudo kompozicijas, prie kurių buvo prijungta ir A. Račiūno "Legenda". Jie pasikeisdami akompanavo solistams, o baigminį "Meilės eliksyro" duetą palydėjo dviem fortepijonais. Virš programos, plojimams nenutrūkstant, G. Čapkauskienė ir A. Voketaitis padainavo duetą iš W. A. Mozarto "Don Žuano".

VILNIAUS UNIVERSITETO 400 metų sukaktis gegužės 2 d. paminėta Kalifornijos universitete, Los Angeles mieste. Vykdomąjį rengėjų komitetą sudarė: pirm. dr. M. Gimbutienė, administratorius dr. A. Avižienis, leidinio red. T. Venclova, parodos rengėjai architektai Jonas ir Rimas Mulokai, inž. E. Jarašiūnas, LB atstovai J. Činga, V. Šimoliūnas, inž. V. Vidugiris ir M. Lembertienė. Minėjimo pradžioje buvo aplankyta šiam universitetui padovanota vilniečio skulptoriaus V. Vildžiūno sukurta skulptūra, susipažinta su architektų J. ir R. Mulokų suorganizuota paroda, kurią daugiausia sudarė dailės kūriniai, susieti su Vilniaus universitetu bei Lietuvos istorija. Apie 150 skaidrių apie Vilniaus architektūrą rodė ir aiškino J. Mulokas. Tris pranešimus padarė: dr. M. Gimbutienė — apie Vilniaus universiteto istorinius duomenis ir atliktus darbus, Berkeley universiteto prof. dr. G. Milosz — apie universitetą lenkų laikais, daugiausia liesdamas lenku santykius su lietuviais, T. Venclova — apie universiteto veiklą sovietinėje okupacijoje. Anglų kalba atliktai programai vadovavo dr. A. Avižienis. Specialų Vilniaus universiteto sukakties minėjimą tik Los Angeles bei apylinkių lietuviams planuojama suruošti vasaros pabaigoje.

JAV LB KULTŪROS TARYBOS 1978 m. muzikos premija paskirta vis platesnio pripažinimo susilaukiančiam jaunajam pianistui Vytautui Smetonai Klevelande, Ohio valstijoje. Tūkstantį dolerių šiai premijai parūpino jos mecenatas JAV Lietuvių Fondas. Sprendimą padarė Čikagoje sudaryta vertintojų komisija — sol. Stasys Baras, muz. Aleksandras Kučiūnas ir muzikos kritikas Algis Šimkus. V. Smetona yra išleisdinęs savo koncertinę plokštelę su jon įrašytais F. Chopino, F. Liszto, S. Rachmaninovo kūriniais. Gražų šios plokštelės įvertinimą paskelbė amerikiečių muzikos žurnalas "Audio" birželio laidoje.

LB KULTŪROS KLUBAS BOSTONE, vadovaujamas inž. A. Girniaus, Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį paminėjo Simo Sužiedėlio paskaita "Vilniaus universiteto istoriniai bruožai".

ČIKAGIETIS KOMPOZ. DARIUS LAPINSKAS sukūrė naują penkių veiksmų operą "Amadar", kuriai libretą parašė Kazys Bradūnas, pasinaudodamas Oskaro Milašiaus "Migueliu Manara". Pastarajame veikale visas veiksmas vyko Ispanijoje, o operoje šokinėjama nuo vieno šimtmečio į kitą, keičiamos veiksmo vietovės net tūkstančių kilometrų nuotoliais. Pagrindiniu veikėju betgi lieka moteris viliojantis donžuanas Miguelis. Opera pradedama puota su visomis šėtoniškomis išdaigomis. Antrajame veiksme Miguelis sutinka taurią merginą Girolamą prie šventovės, trečiame jis matomas prie Girolamos karsto. Ketvirtasis veiksmas skirtas Užgavėnių karnavalui Sevilijoje. Miguelis įstoja į vienuolyną ir penktajame veiksme ruošiasi mirti vienuolyno sode. Operą užbaigia Miguelio ir Girolamos susitikimas danguje. Operos idėja kilo ruošiantis ateitininkų kongresui. Tada D. Lapinskas ir buvo paprašytas ją sukurti. Prie šio sumanymo daug prisidėjo JAV Lietuvių Fondas, per JAV LB kultūros tarybą paskyręs D. Lapinskui $3.000 stipendiją. Čekis jam buvo įteiktas gegužės 4 d. Jaunimo Centre įvykusioje vakaronėje, čikagiečius supažindinusioje su naujosios operos turiniu ir muzika. D. Lapinskas ją laiko simboliniu renesansišku kūriniu, turinčiu daug veikėjų, apimančiu daug šimtmečių ir net paliečiančiu dabartį. Vakaronei vadovavo sol. St. Baras. Apie operos "Amadar" muziką kalbėjo muz. A. Kučiūnas, apie jos libretą — K. Bradūnas. Muzikinių ištraukų fortepijonu pateikė pats autorius D. Lapinskas su sol. L. Rastenyte-Lapinskiene, mezzo-sopranu.

ŠIMTĄJĮ SOLINĮ KONCERTĄ Vilniaus filharmonijos salėje surengė Vilniaus operos mezzo-sopranas Nijolė Ambrazaitytė. Pirmoje dalyje ji atliko lietuvių liaudies dainas bei originalius lietuvių kompozitorių kūrinius. Akompanavo liaudies instrumentų kvartetas — R. Apanavičius, Z. Jakavičienė, J. Mikiškaitė, A. Žemaitis. Visus žavėjo J. Gruodžio harmonizuota daina "Oi, ant kalno", to paties kompozitoriaus K. Binkio tekstu sukurtos "Aguonėlės", B. Dvarionio ir poeto Justino Marcinkevičiaus daina "Oi, užkilokit vartelius". Antroji dalis, atlikta su pianisto Roberto Bekionio palyda, buvo skirta lietuviškoms operoms. N. Ambrazaitytė dainavo arijas: Danutės iš A. Račiūno "Marytės", Mirtos iš V. Klovos "Pilėnų", Birutės iš to paties pavadinimo M. Petrausko operos. Arijas papildė vokalinis kompoz. A. Bražinsko ir poeto M. Martinaičio ciklas "Keturios raudos ir aukojimas". Koncertą N. Ambrazaitytė užbaigė Aldonos arija iš XIX š. italų kompoz. A. Ponchiellio operos "Lietuviai". Vilniaus operoje N. Ambrazaitytė debiutavo kaip Vilniaus konservatorijos IV kurso studentė ir dabar yra pirmaeilis šios teatro mezzo-sopranas.

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS savo gastroles Kaune pradėjo Balio Sruogos istorinės kronikos "Kazimieras Sapiega" premjera. Spektaklio kūrėjai — vyr. rež. H. Vancevičius, dail. V. Idzelytė ir kompoz. V. Barkauskas. Pagrindinį K. Sapiegos vaidmenį paruošė du aktoriai — L. Noreika ir J. Rygertas. Vilniaus teatras kauniečiams taipgi nuvežė moldavo I. Drucės pjesę "Žemės ir Saulės vardu", italų klasiko C. Goldonio komediją "Juokingas nuotykis", S. Kymantaitės - Čiurlionienės pasaką "Dvylika brolių, juodvarniais lakščiusių", P. Cvirkos romano "Meisteris ir sūnūs" inscenizaciją, prancūzų dramaturgo J. Anouilh "Antigonę", dokumentinę M. Jackevičiaus ir J. Skliutausko kroniką "Girdžiu muziką . . ." Šis veikalas atskleidžia tragišką vokiečių kompoz. E. Geisto mirtį Kauno IX forte nacių okupacijos metais. Gastrolėse bus suvaidinta 60 spektaklių.

PAVASARINIS LIAUDIŠKOS MUZIKOS FESTIVALIS "Skamba, skamba kankliai" gegužės pabaigoje įvyko Vilniuje. Ankstesniais metais jis buvo surengtas Kalnų parke ir Vilniaus sporto rūmuose, o šiemet persikėlė į senamiesčio aikštes, gatveles ir kiemus. Dalyvavo keliolika saviveiklinių ansamblių. Tarp jų buvo etnografinis Vilniaus universiteto ansamblis ir dzūkiškas melodijas atvežęs Varėnos rajono Krivilių kultūros namų etnografinis ansamblis. Augštaitiškas sutartines dainavo Vilniaus elektrografijos instituto ansamblis "Sadauja".

VILNIAUS OPEROS TEATRE Ch. Gounod operoje "Faustas" debiutavo du Vilniaus konservatorijos diplomantai — A. Kisielienės auklėtinė L. Kvasaitė, sopranas, ir Z. Paulausko auklėtinis V. Prudnikovas, bosas. Jiedu atliko Margaritos ir Mefistofelio vaidmenis. Spektaklyje taipgi dainavo du ketvirto kurso studentai: baritonas O. Gircijonas — sol. V. Noreikos mokinys ir bosas G. Gordonas — sol. V. Daunoro mokinys.

SVĖDASŲ KULTŪROS RŪMUOSE viešėjo rašytojas Juozas Baltušis, švenčiantis savo amžiaus septyniasdešimtmetį. Svėdasiškiams buvo parodytas rež. R. Šilinio ir kompoz. J. Širvinsko filmas "Juozas Baltušis". Jo kūrinius skaitė aktorius R. Karvelis, ištrauką iš "Parduotų vasarų" — dramos veteranė M. Mironaitė, ją papildydama V. Mykolaičio-Putino ir J. Strielkūno eilėraščiais. Amžiaus sukakties proga J. Baltušiui įteiktas suvenyrinis medalis su ištrauka "Laimės žiburiu".

MASKVOS P. ČAIKOVSKIO KONSERVATORIJOS dėstytojas Michailas Voskresenskis, pasaulinio garso pianistas, koncertavo Vilniuje. Savo koncerto išvakarėse jis talkino simfoniniam Latvijos filharmonijos orkestrui. Sekančios dienos fortepijono rečitaliui buvo pasirinkęs F. Schuberto "Sonatą B-dur", fantaziją "Klajūnas" ir keletą kitų kompozicijų.

VILNIAUS BALETO TEATRE buvo surengtas M. K. Čiurlionio vidurinės meno mokyklos choreografijos skyriaus diplomantų koncertas. Mokyklą šiemet baigė šešios balerinos — A. Januškaitė, V. Jasūnaitė, J. Marcinkevičiūtė, J. Naujokaitė, M. Šileikytė ir V. Urbonavičiūtė. Koncerte joms talkino ir kitų klasių moksleiviai bei Vilniaus baleto teatro solistai J. Melnikovas, A. Filipavičius, ankstesnių M. K. Čiurlionio mokyklos laidų absolventai V. Chlebinskas, P. Skirmantas, J. Smoryginas. Pirmiausia buvo atlikti šokiai pagal M. K. Čiurlionio, J. Pakalnio, F. Schuberto, L. Minkaus, P. Čaikovskio muziką. Po to parodyti du vienaveiksmiai baletai: "Chopiniana" pagal F. Chopino muziką (choreografija M. Fokino, pastatymas O. Klimovič) ir "Archegono žemė" pagal J. Juzeliūno simfoninę siuitą "Afrikietiški eskizai" (choreografija ir pastatymas A. Kondratavičiaus, dailininkė L. Čarneckaitė).

V. Kst.

CHOLKAN

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

RUNNYMEDE-BLOOR. Prašoma kaina tik $47,900. Atskiras mūrinis namas. Vandeniu-alyva šildomas. Garažas su šoniniu įvažiavimu.
ROYAL YORK-BLOOR, 6 kambarių vienaaugštis, pilnai užbaigtas rūsys. Garažas su privačiu įvažiavimu. Apie $25,000 įmokėti. Viena atvira skola.

WINDERMERE-BLOOR rajone 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, elektrinis šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas kambarys rūsyje, garažas, didžiulis kiemas; apie $10.000 įmokėti; netoli Bloor.

INDIAN RD.-BLOOR, namas perdirbtas į 5 nuomojimo vienetus; 5 modernios prausyklos, 5 virtuvės, vandens-alyvos šildymas, garažai; gauna per $12.000 metinių pajamų; prašoma kaina $89.900.
SWANSEA, apie $25.000 įmokėti; puikus vos poros metų senumo 12 kambarių dvibutis; atskiras šildymas, užbaigtas rūsys, garažai, netoli Bloor.
SOUTH KINGSWAY-WINDERMERE, trijų miegamųjų (condominium) butas, 2 prausyklos, gražus vaizdas iš balkono; prašoma kaina $46.900 su nedideliu įmokėjimu.

Skubiai reikalingi namai pardavimui.
Nemokamas įkainojimas.
18 įstaigų jūsų patarnavimui Toronte ir Ontario provincijoj.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 **namų 239-5923**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 16 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	10%
Antradieniais	10 - 3	term. indėlius 2-3 metų	9¾%
Trečiadieniais uždaryta		pensijų ir namų s-tas	9¼%
Ketvirtadieniais	10 - 8	taupomąsias s-tas	9%
Penktadieniais	10 - 8	depozitų-čekių s-tas	6%
Šeštadieniais	9 - 1	DUODA PASKOLAS:	
Sekmadieniais	9.30 - 1	asmenines	10½%
		nekiln. turto	10¼%
		investacines	10½%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai ★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F ★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

***Simon's* TELEVISION**
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus.

Lietuviška maisto krautuvė **EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN**
2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 *NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI*

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

IV PLJK technikinės komisijos nariai. Iš kairės: Jūratė Jurkšaitė, Aurelija Lipšytė, Ramona Damijonaitienė ir Romas Žaliukas

SPORTAS

Leidinys apie sportinę išeivijos veiklą

1978 m. PLS Žaidynių organizacinis komitetas, norėdamas šį didįjį sportinį įvykį užfiksuoti ateičiai, buvo numatęs išleisti specialų leidinį, apimantį lietuvių išeivijos sportmedžiagos stokos pasidarė neįmanoma šį sumanymą tinkamai įvykdyti, o silpnesnės kokybės paskubomis paruošto leidinio buvo atsisakyta.

Žaidynėms praėjus, organizacinis komitetas šios idėjos neatsisakė. ŠALFASS centro valdyba pasiūlė imtis didesnio darbo — išleisti leidinį, apimantį ileturių išeivijos sportinę veiklą, ypač nuo II D. karo pabaigos iki šiol, t.y. 1945-80 m. laikotarpį.

Leidinio turinį sudarytų 4 pagrindiniai skyriai: a. organizacinė ir varžybinė lietuvių išeivijos sportinė veikla įvairiuose kraštuose, b. sportinės išvykos, c. pavienių iškiliųjų lietuvių sportininkų ir vienetų laimėjimai paskirų kraštų sportiniame gyvenime ir tarptautinėje sporto arenoje, d. 1978 m. PLSŽ Toronte.

Sėkmingesniam šio užmojo įvykdymui ŠALFASS centro valdyba pakvietė Sigitą Krašauską įeiti į centro valdybą vicepirmininku ir rūpintis šiuo leidiniu bei aplamai lietuviško spausdinto sportinio žodžio reikalais. S. Krašauskas šį kvietimą priėmė ir sutiko imtis iniciatyvos sutelkti pradinį bendradarbių branduolį bei nustatyti pirmines šio darbo gaires.

Tolimesnes informacijas šiuo reikalu gausite tiesiai iš S. Krašausko. Centro valdyba prašo visas lietuviškas sporto organizacijas išeivijoje, sporto vienetus, sporto darbuotojus bei veteranus ir visus, kurie gali, nuoširdžiai prisidėti prie šio darbo.

Sigitas Krašauskas turi didelę patirtį lietuviško sporto administraciniame darbe ir sportinėje spaudoje. Nuo 1965 iki 1971 m. buvo ŠALFASS centro valdybos pirmininku; redagavo platų Toronto LSK Vytis 25-mečio leidinį; aktyviai reiškiasi sportinėmis temomis lietuviškoje spaudoje. Jo adresas: Sigitas Krašauskas, 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ont. M6S 4R5, Canada. Tel. (416) 766-5367.

ŠALFASS centro valdyba

SPORTAS LIETUVOJE

Lietuvos moterų krepšinio pirmenybės, surengtos jau 35-tą kartą, užbaigtos Kaune. Stipriausios buvo Vilniaus komandos, laimėjusios tris pirmąsias vietas. Aukso medalis įteiktas "Mokslo" komandai, treniruojamai L. Gedminienės. Lietuvos krepšinio čempijone ši komanda tapo jau šeštą kartą. Buvo sužaista po 13 rungtynių, kurias visas be pralaimėjimo užbaigė "Mokslo" atstovės. Šią komandą sudaro: I. Miškinytė, D. Šabonaitė, I. Andrejeva, D. Lagunavičiūtė, J. Turauskaitė, D. Valainytė, Z. Navagreckytė, V. Lukauskaitė, G. Briedytė, V. Beselienė ir D. Puodžiūnienė. Sidabro medalį išsikovojo "Dovanos" krepšininkės, pralaimėjusios dvejas rungtynes, o bronzos medalis teko "Šviesos" komandai, patyrusiai tris pralaimėjimus. Pirmenybėse dalyvavo 14 komandų.

Sovietų Sąjungos taurės zoninės lengvosios atletikos varžybos įvyko Vilniaus "Žalgirio" stadijone. Labiausiai pasižymėjo Vilniaus pedagoginio instituto II kurso geografijos-fizinio auklėjimo specialybės studentas Remigijus Valiulis, 400 m nubėgęs per 46,1 sek. Tai naujas Lietuvos rekordas ir kartu geriausia šio sezono pasekmė Sovietų Sąjungoje. Senasis rekordas, pasiektas pernai gegužės 6 d. Kaune, taip pat priklausė R. Valiuliui. Naujuoju rekordu jis šio nuotolio bėgimo laiką sutrumpino ištisa sekunde. Treneris Antanas Krasaitis pranašauja, kad R. Valiulis šį sezoną 400 m turėtų įveikti per 45,8 sek. ir tapti tautų spartakiados prizininku. Varžybose neblogų rezultatų pasiekė ir kiti sportininkai: vilnietė G. Murašova diską nusviedė 61,24 m, vilnietė A. Kasteckaja 400 m nubėgo per 54 sek., kaunietis A. Stanionis — 110 m su barjerais per 13,9 se., kaunietė M. Butkienė 100 m bėgime pasiekė 11,7 sek. Minėtinas ir šaulietės L. Ropytės šuolis į augštį — 1 m. 75 cm.

VYČIO ŽINIOS

Glorija Nešukaitytė sėkmingai dalyvavo Kanados jaunių stalo teniso pirmenybėse. Atsisveikindama su mergaičių klase, jauniausioji Nešukaitytė laimėjo visas savo klasės varžybas — mergaičių vienetą, mergaičių dvejetą ir mišrų dvejetą. Ji dar žaidė Ontario mergaičių komandoje, kuri irgi laimėjo I v. Pirmenybės įvyko birželio pradžioje Etobicoke Olympium patalpose. Jos buvo labai gausios, užtruko tris dienas ir sutraukė geriausius jaun. stalo tenisininkus iš visos Kanados. Pirmenybės buvo augšto lygio — šešiolikametė Glorija Nešukaitytė ir penkiolikametis Joe Eng yra atstovavę Kanadai š. m. pasaulio pirmenybėse suaugusių klasėse. Sekančiais Glorijai sueina 17 metų, ir ji galės žaisti tik suaugusių klasėje.

Jonas Karpis, iškilus Vyčio jaunių B klasės krepšininkas, šią vasarą dirbs Toronto žaidimo aikštelių krepšinio instruktorium. Po to žada vykti pasitobulinimui į Niagara Falls krepšinio stovyklą.

Taida Supronaitė, buvusi Vyčio krepšininkė ir lengvaatletė, dalyvavo Toronto zoologijos sode įvykusiame 20 km bėgime, kurį atliko per 1 val. 59 min. 45 sek. **A. S.**

GOLFO ŽINIOS

Birželio 3 d., Glen Eagles golfo aikštyne turnyras buvo labai gausus. Dalyvavo net 68 žaidėjai-jos ir buvo pasiekta pasigėrėtinų rezultatų: 76 — A. Siminkevičius, 79 — P. Paukštys, 80 — Al. Simonavičius, 83 — Aug. Simanavičius, 84 — R. Šimkus ir V. Kaknevičius.

Su išlyginamaisiais smūgiais (low net): V. Kaknevičius 66(84), Aug. Simanavičius 69(83), A. Pacevičius 69(103), V. Dementavičius 70(93), Z. Pacevičienė 70(105).

Moterys: E. Kėkštienė 100, Pacevičienė 105, I. Kymantienė 121, J. Paukštienė 127.

Dviejų minusų tarpusavio turnyras jau įpusėjo: lentelė A — Aug. Simanavičius, B — S. Rukša, C — H. Paukštys, D — S. Kryževičius ir V. Vaitkevičius. Yra keletas gerokai atsilikusių, todėl raginame nedelsiant sužaisti jiems priklausomas rungtis iki nurodytų datų, kad išvengtų diskvalifikacijų. Šias rungtis, susitarus su savo oponentu, galima sužaisti betkur, nebūtinai mūsų turnyruose, ir rezultatus pranešti A. Baneliui tel. 241-9632.

Kanados sporto apygardos turnyras rugpjūčio 18 d. Hornby Towers atšaukiamas. Tą dieną jokio turnyro nebus. Kanados sporto apygardos turnyras įvyks liepos 28 d., 12 v., Glen Eagles aikštyne. Klubo narius prašome atitinkamai pataisyti turnyrų tvarkaraštį, skelbtą biuletenio 3 nr. **S. K.**

Skautų veikla

• Birželio 13 d., 7.30 v.v., skautų būklė šaukiamas "Šatrijos" tunto drauginininkų posėdis.

• Toronto skautininkų-kių ramovė rugsėjo 30 d. rengia Lietuvos prezidentų minėjimą-koncertą. Apie prezidentus sutiko kalbėti dr. J. Čuplinskienė, B. Spudienė ir dr. fil. ps. A. Dailydė. Meninės dalies programoje savo kūrybą skaitys poetas dr. Henrikas Nagys, dainuos "Volungė". Tą pačią dieną nepr. Lietuvos prezidentai bus prisiminti Mišiose Lietuvos Kankinių šventovėje, organizuotai dalyvaujant Toronto skautijai.

• XVII Romuvos stovykla — rugpjūčio 4-18 d.d. Registracija — iki liepos 1 d. Ją vykdo "Šatrijos" tunt. ps. S. Kazilevičiūtė, P.O. Box 120, Concord, Ont., L4K 1B2. Tel. (416) 669-1838. Visas informacijas žodžiu ar raštu teikia tuntininkai.

• Mindaugo dr-vės iškyla — birželio 23-24 d.d. Egzaminus išlaikiusiems kandidatams iškyloje bus įžodis. Nespėjusiems — sekanti proga stovykloje. **Č. S.**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Naujasis Kanados parlamentas posėdžius pradės rudenį, kai ministeriai bus susipažinę su savo ministerijomis. Finansų min. J. Crosbie ligi to laiko tikisi paruošti naująjį biudžetą, kurin bus įtrauktas namų savininkų už mortgičius mokamų palūkanų dalinis atleidimas nuo pajamų mokesčio. Kalbama ir apie pajamų mokesčio sumažinimą, kovojant su nedarbu, bet šio žingsnio gali tekti atsisakyti dėl perdidelio deficito, kuris dabartiniame biudžete siekia beveik $12 bilijonų. Premjeras J. Clarkas taipgi žada parduoti valstybinę naftos bendrovę "PetroCanada", nors dėl jos šiaušiasi visa opozicija. Parlamento sušaukimą gali paankstinti Britų Kolumbijoje prasidėjęs uostų darbininkų streikas, nutraukęs kviečių, žaliavų, pramonės gaminių išvežimą užsienin. Dėl šio streiko kenčia vakarinių Kanados provincijų ūkininkai, o jų balsas yra svarbus iš Albertos kilusiam premjerui J. Clarkui. Streiką tikisi užbaigti darbo min. L. Alexander tiesioginiu įsikišimu.

Užsienio reikalų ministerė F. MacDonald įsipareigojo įgyvendinti rinkiminį J. Clarko pažadą — perkelti Kanados ambasadą Izraelyje iš Tel Avivo į Jeruzalę. Už šį Kanados žydų balsus žvejojusį pažadą premjerą J. Clarką pagyrė Izraelio premjeras M. Beginas, reikšdamas viltį, kad ir kitos šalys paseks Kanados pavyzdžiu. Priešinga yra arabų reakcija. Palestiniečių PLO organizacija tokį žingsnį pavadino agresiniu veiksmu. Kanados Arabų Federacija, turinti 150.000 narių, paskelbė viešą kovą premjerui J. Clarkui ir žada siekti jo pralaimėjimo. Arabų Lygos atstovas Otavoje taip pat perspėjo J. Clarką, kad šios organizacijos 22 valstybės gali pradėti ekonominį Kanados boikotą. Šiuo grasinimu yra susirūpinę Kanados užsienio reikalų ministerijos pareigūnai. Jie žino, kad Kanada kasdien iš Artimųjų Rytų įsiveža beveik 250.000 statinių naftos, kuri per metus kainuoja $1,6 bilijono. Naftos tiekimo sustabdymas būtų skaudi problema. Kanada arabų šalims kasmet parduoda savo gaminių beveik už pusę bilijono dolerių. Dėl šios eksporto rinkos uždarymo 55.000 kanadiečių prarastų darbus. Negalima užmiršti ir kitos grėsmės — palestiniečių organizacijos gali pradėti teroro veiksmus prieš Kanados ambasadas arabų valstybėse. Pažadą JAV ambasadą perkelti Jeruzalėn rinkiminiame vajuje buvo padaręs ir prez. J. Carteris, bet jo lig šiol nėra įgyvendinęs ir turbūt neįgyvendins. Arabų šalių ambasadoriai Otavoje sudarė specialų komitetą, kuris darys spaudimą J. Clarkui, kad būtų atsisakyta ambasados perkėlimo.

Nikelio INCO bendrovės darbininkai Sudburyje pagaliau užbaigė 1978 m. rugsėjo 15 d. pradėtą streiką, naują sutartį patvirtindami 68% balsų. Unijos derybininkų priimtą pirmąją sutartį jie buvo atmetę gegužės 12 d. Priimtoji sutartis nuo atmestosios skiriasi tik 39 centų augštesniu valandiniu atlyginimu. Už jį yra svarbesnis susitarimas, darbininkams leisiantis išeiti pensijon po 30 darbo metų ir gauti į mėnesį po $600. Valandinis atlyginimas su visais priedais per trejus metus pakils $4.07 iki $10.48. Streiko metu darbininkai prarado $100 milijonų, kuriuos būtų parsinešę į namus. Kiekvienas jų turėjo maždaug po $10.000 nuostolio, įklimpo į skolas, už kurias dabar turės atsilyginti bankams bei finansinėms bendrovėms. Tai nebus lengva, ypač tiems, kurie dėl streiko atsiliko su turėtų skolų mokėjimu. Teigiama, kad dėl streiko prarastas pajamas tebus galima atgauti po 10 metų darbo iš išsikovoto atlyginimų padidinimo. Streiką kurstė žemieji unijos pareigūnai, nors jis buvo žalingas ne tik darbininkams, bet ir visam Sudburio miestui.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė RŪTA KRIAUČIŪNAITĖ,
Kanados lietuvaitė, kviečia tautiečius atsilankyti. Motelis gražiai įrengtas, vėsinami kambariai ir butai, kilimai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

DVIBUTIS (DUPLEX). Trečias butas, pusė, Lakeshore rajone; iš viso 13 kambarių; platus ir gilus sklypas; įmokėti apie $20.000; viena skola.

MARGARETTA G-VĖ. 9 kambariai, arti Bloor gatvės, atskiras namas su privačiu įvažiavimu, sumodernintas; atvira skola; įmokėti apie $15.000.

ROYAL YORK-WESTWAY. — Beveik naujas 3 miegamųjų vienaaugštis; pilnai užbaigtas rūsys, lygus išėjimas į daržą; daug vaismedžių; 2 židiniai, modernios prausyklos ir virtuvė; gražus vaizdas, už sklypo — upelis (neužstatytas namais), graži, rami gatvelė, visi augštesnės kainos namai. Prašoma kaina — $125.000. Viena skola.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:		IMA:
10%	už 1 m. term. indėlius	
9½%	už 3 m. term. indėlius	10½% už asm. paskolas
9¼%	už pensijų ir namų planą	
9¼%	speciali taup. sąsk.	10¼% už mortgičius
8¾%	už taupymo s-tas	
6%	už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 22 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: **532-8723** ir **532-1149** M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 **Tel. 533-5454**

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburge, Floridoje
ANGELĖ E. KARNIENĖ Broker • Realtor • Notary Public
REALTOR®
Rezidencijos - motelial - sklypai Daugiabučiai (kondominiumai) Nuomojimo patarnavimas
3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West. •
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario **Telefonas 535-1258**
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers
2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5 | 769-4488
Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų fotografinių darbų

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 *FILTSOS BROS*
Telefonai 533-8451, 533-8452

TORONTO ONT

Lietuviška televizijos programa. Š.m. rugsėjo 3 d. Toronte pradės veikti nauja televizijos stotis, perimanti IV Buffalo kanalą. Tai bus nauja daugiakalbė televizijos stotis, kurios apimtis bus pietinė Ontario provincijos dalis. Numatyta transliuoti programas 40 kalbų. Programos turės atspindėti tų grupių bendruomeninį gyvenimą. Laiko skiriama ir lietuviams — po pusvalandį kas savaitę. Lietuviai priklauso Baltijos skyriui, kuriam vadovauja estas Peter Kiviloo. Jo savo darbą pradėjo gegužės mėn. pradžioje ir šiuo metu telkia savo talkininkus — "associate producers". Bus ir lietuvių skyriaus pagalbinis direktorius. Ieškomas asmuo, kuris tokiu darbu domisi, norėtų įgyti daugiau patirties masinės komunikacijos bei televizijos srityje. Jis turi mokėti lietuvių kalbą. Amžiaus riba nenustatyta. Programa bus transliuojama vakare 8-11 v. Programa susidės iš trijų dalių: lietuvių bendruomenei svarbių žinių, pokalbių ir meninės-kultūrinės dalies. Norintys daugiau informacijų gali kreiptis į Peter Kiviloo, Multilingua, 545 Lakeshore Ave. West, Toronto, tel. 362-5331.

Daugiakultūriam Torontui reikia daugiakultūrės policijos — rašo "The Toronto Star" 1979. V. 22. Straipsnio autorius Chai Kalevar yra rasinių santykių komisijos pirmininkas. Pasak jo, vienas iš dviejų torontiečių yra neanglas, kalbantis ir kita kalba, tačiau savivaldybėje tėra vos keletas neanglų pareigūnų. Mažiausia jų esą policijoje. Metropolinis Torontas iš metinio savo biudžeto — $632 milijonų 30% skiria 5000 policijos tarnautojų. Tačiau pastarųjų eilėse esą vos keletas kitakalbių. Straipsnio autorius siūlo neanglų policininkų skaičių padidinti, vietoje nešiojamo numerio įvesti pavardinius ženklus, kad žmonės matytų ir galėtų pasinaudoti jų paslaugomis. Šis pasiūlymas buvęs priimtas Toronto miesto tarybos ir perduotas policijos komisijai, kuri net ir po kelių mėnesių nieko nedaranti. Esą ji nori sutaupyti $30,000, nors tai sudaro tik metinę vieno policijos tarnautojo algą (daugelis jų tiek gauna). Daugiakalbių policininkų atlyginimai esą turėtų būti didesni už vienakalbių. — Minėtasis straipsnio autorius iškėlė seną problemą, kuri vis dar neranda patenkinamo sprendimo, nors per eilę metų kitataučių policininkų skaičius buvo šiek tiek padidintas. Jų tarpe yra ir keletas lietuvių.

Išlaisvinto ukrainiečių veikėjo Valentino Morozo sutiktuvių proga įvyko milžiniška demonstracija, kurioje dalyvavo apie 15.000 ukrainiečių, ypač daug jaunimo. Demonstracija baigta Nathan Phillips Square prie rotušės. Iškiliųjų kalbėtojų eilėje buvo J. Diefenbakeris, min. D. Crombie, dr. S. Smith ir kiti. Labai įspūdingą žodį ukrainiečių kalba tarė pats V. Morozas, kviesdamas ukrainiečius sudaryti vieningą frontą Ukrainai išlaisvinti. Garbės svečių tribūnoje buvo ir KLB pirm. J. R. Simanavičius, kuris turėjo progos privačiai pasikalbėti su V. Morozu. Šis pasveikino lietuvių atstovą, sakydamas lietuviškai "laba diena" ir išreiškė pasigerėjimą lietuviais kovotojais. Lietuvių rezistencija esanti stipresnė net už ukrainiečių.

Draminis veikalas "Fabijolė", paruoštas kun. B. Pacevičiaus ir jo bendradarbių, buvo sėkmingai suvaidintas birželio 10 d. Prisikėlimo par. vaidybos sambūrio tos parapijos salėje. Dalyvavo apie 350 žiūrovų.

Sovietinės pilietybės klausimu didžiojoj spaudoj vis dar pasirodo atsiliepimų. "The Toronto Sun" V. 30 išspausdino Danguolės Juozapavičiūtės laišką, kuriame išreiškiamas nusivylimas pasyvia Kanados vyriausybės laikysena. Redakcija pridėjo pastabą: "Sovietai tvirtina, kad jų įstatymas buvo klaidingai suprastas".

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjoms, kurios įdėjo tiek daug darbo ir paaukojo tiek daug laiko ruošdamos man tokį puikų mergvakarį.

Taip pat ačiū viešnioms, atsilankiusioms ir negalėjusioms atsilankyti, už jų prisidėjimą prie šios man atmintinos popietės.

Brangios Jūsų dovanos liks man neužmirštamos visam gyvenimui.

Dar kartą nuoširdžiausias ačiū —

Neris Žulytė

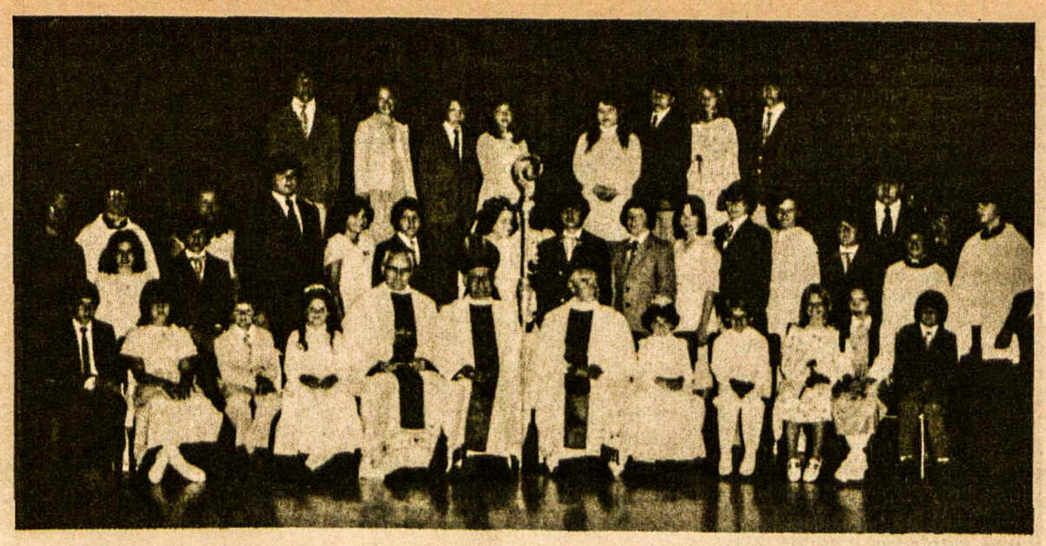

Pirmosios Komunijos ir Sutvirtinimo sakramento iškilmės Montrealyje. Viduryje — vysk. V. Brizgys, jo dešinėje — jėzuitų provincijolas kun. L. Zaremba, kairėje — Aušros Vartų par. klebonas kun. J. Kubilius, SJ. Vaikus paruošė seselė Teresė ir Kristina Mališkaitė

Nuotr. Tony Laurinaičio

BRANGIAM TĖVELIUI

A†A

JUOZUI SENKUI

mirus, sūnų ALGĮ ir jo brolį RIMTAUTĄ su šeima bei visus artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Vaclovas ir Marytė Vaitkai
Gintaras ir Aušra Dalindos

A†A

APOLINARUI VIENOŽINSKUI

Kaune mirus, mylimo tėvelio netekusią dukrą BIRUTĘ NIUNEVIENĘ ir visą jos šeimą giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

Marija ir Antanas Basalykai

Paskutiniam nepriklausomos Lietuvos žemės ūkio ministeriui

A†A

APOLINARUI VIENOŽINSKUI

mirus Lietuvoje, reiškiame užuojautą dukrai BIRUTEI VIENOŽINSKAITEI-NIUNEVIENEI ir šeimai, sūnui TOLIUI ir jo šeimai Lietuvoje —

Danutė ir Antanas Barkauskai

A†A

JONUI ŠUKIUI

Lietuvoje mirus,

jo broliui PETRUI bei jo artimiesiems reiškiame nuoširdžiausią užuojautą —

F. S. Janušoniai
A. J. Dainora
B. P. Balsai
M. A. Gverzdžiai
O. P. Meškauskai
M. S. Šetkai

Iš Miami lietuvių padangės

Praėjusį žiemos sezoną Miami lietuviai turėjo progos pasidžiaugti įvairių menininkų pasirodymais Lietuvių Amerikos Piliečių klubo salėje. Vasario 1 d. dail. Antanas Petrikonis turėjo tapybos parodą — 26 paveikslus, kurių nemažas skaičius buvo parduotas. — Vasario 4 d. meninkas Vitalis Gaidelis parodė savo darbo kūrinius — lietuviškų ornamentų drožinius (lėkštes, kryžius, padėklus, dėžutes ir t.t.). Jie buvo greit išpirkti. Be to, V. Gaidelis gavo naujų užsakymų. — Kovo 11 d. buvo moterų rankdarbių paroda; tarp įvairių rankdarbių buvo smulkiai siuvinėti nedideli gobelenai, kriauklių dirbiniai, megztos skaros, megztukai, staltiesės. Atskirą stalą užėmė įdomūs dail. Petravičienės keramikos rodiniai. — Balandžio 1 d. Olgos Brauklienės parodoje margavo įvairiausi kriauklių dirbiniai, kurie nebuvo parduodami. — Buvo atskridęs aktorius Juozas Kaributas. Lietuvių klubo scenoje jis vaizdžiai deklamavo įvairių mūsų autorių eilėraščius, o antroje programos dalyje inscenizavo Kazio Binkio neužmirštamą "Tamošių Bekepurį".

Vasario 1 d. solistė Gina Čapkauskienė gražiai pasirodė su nauja, plačia programa savo rečitalyje. Publikos prisirinko pilna salė. Solistės pasisekimas buvo didelis. — Neseniai susiorganizavusi šaulių kuopa "Aušra" surengė didelę gegužinę p. Stongvilų sode su kultūringa programa. Įvyko tos apylinkės šaulių susirinkimas, vėliau Marijos statulos (tame sode pastatytos) aplankymas, loterija. V. Saladžius leido paklausyti arkivyskupo McCarthy įrekorduotos kalbos, kuri buvo per Vatikano radiją transliuojama į Lietuvą. Pasibaigus gegužės mėnesiui, pasibaigė ir kurortinis gyvenimas: turistai išvažinėjo į šiaurę, kai ten jau atšilo oras. Ištuštėjo Miami Beach sala, restoranai, krautuvės. Sumažėjo ir automobilių judėjimas gatvėse. Mažai kas maudosi vandenyne, nors vanduo labai šiltas. Nuolatiniai gyventojai lietuviai taip pat dairosi į šiaurę, kai prasideda karštos dienos tropikiniame Miami . . .

J. Narūnė

VIENYBĖS! ...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

joji ekonominė politika (žinoma, jos ateitis didele dalimi ir mūsų rankose). Juk su dviguba energija kiekvienoje įstaigoje individualiai "auklėjami" žmonės, ypač padaugėjo įvairiausių pasitarimų, seminarų, plenumų, suvažiavimų ideologinio darbo gerinimo klausimai, pasipylė "idėjiški" straipsniai, kino filmai, radijo, televizijos laidos, paskaitos, vakarai, pagyvėjo "saviveikla"; mokyklose, institutuose ir kitose mokslo bei mokymo įstaigose dėl ateistinio ir ideologinio darbo tiesiog iš proto einama, ištisai "valomi" kadrai, gudriausiais būdais skatinamas kolonistų antplūdis, "internacionalistinė" draugystė, santuokos su kitataučiais ir t.t.

Be to, tam pačiam tikslui tarnauja jų vadinama kova su girtavimu, nusikalstamumu, kova už augštą pragyvenimo lygį, dorovę ir pan. Taigi netaip jau lengva viską iš karto teisingai įvertinti. Mūsų nuomone, reikėtų vienas kitam padėti suprasti tikrovę ir kantriai siekti tos bendros kalbos. Juk mes ne komunistai, kad dėl kokios nors prosenelio ar praeities klaidos visiškai "pagrįstai" visiems laikams pasmerktume vienas kitą.

* * *

(Bus daugiau)

SKAITYTOJAI PASISAKO

PERTOLI EINAMA?

Š.m. gegužės 17 d. "TŽ" buvo išspausdintas "Žurnalistų garbės teismo pareiškimas". Po šiuo pareiškimu yra trijų asmenų pavardės: pirmininkas J. Dagys, nariai — J. Vaičeliūnas ir J. Karka. Iš turinio ir pavardžių nesimato kokiai organizacijai šis garbės teismas atstovauja.

Turimomis žiniomis, yra Lietuvių Žurnalistų S-ga ir turi garbės teismą. Paprastai garbės teismai sprendžia savo organizacijos vidaus reikalus, bet ne bendrus visiems lietuviams. Santykiams su okupuota Lietuva tvarkyti turime bendrines organizacijas. Atskirų organizacijų vadovybės ar kitos institucijos, jų tarpe ir garbės teismai, nėra kompetentingi spręsti bendrus lietuvių reikalus.

Turime daug lietuvių organizacijų su savo garbės teismais bei kitomis institucijomis ir, jei kiekviena jų darytų pareiškimus visiems lietuviams, o ne vien savo nariams, tai kur nueitumėm ir ką pasiektumėm?

Lietuvių Žurnalistų S-gai priklauso tik dalis spaudos bendradarbių, tai ir garbės teismo sprendimai turėtų būti privalomi tik tiems nariams, o ne visiems žurnalistams ir laikraščių redaktoriams.

Šis trijų asmenų pareiškimas keistokai suredaguotas ir viešai paskelbtas. Gerai, kad smerkia anoniminius rašėjus, bet ir patys nepaskelbia, kas juos prašė šį pareiškimą padaryti.

Jeigu jau šie trys vyrai prisiima "garbės teismo" funkcijas ir ryžtasi viešai kažką ginti ir kaiką smerkti, tai reikia aiškiau ir tiksliau formuluoti, o ne skelbti bendrybes.

"LŽS nariui užklausus, garbės teismas rado reikalą padaryti šį pareiškimą". Visam pareiškime nėra išvardintas pavadinimas organizacijos, kurios vardu garbės teismas daro pareiškimą. Tas tris raides LŽS galima visaip aiškinti.

Reiktų įvykius ir žmones žymėti tikrais vardais, o ne kalbėti bendrybėmis. Ir šiame pareiškime paminėti bendru vardu laikraščiai, leidėjai, redaktoriai, bet nepažymėta, kuriais visuomenė piktinasi, kuriais džiaugiasi. Pati visuomenė yra irgi labai įvairi ir skirtinga savo pažiūromis. Kas vienus piktina, kitus gal džiugina.

Iš viso toks anų trijų vyrų pareiškimas neįnešė į visuomenę nei aiškumo, nei tikslumo. Jeigu jau negalima reikalo konkretizuoti, tai geriau tylėti.

A. Juodvalkis

DAUGIAU VEIKLUMO!

Ilgą eilę metų balsas tų, kurie priešinosi masinėms išeivių kelionėms į pavergtą Lietuvą, kurie kovojo prieš bendradarbiavimą, buvo sutiktas kaikurių asmenų su pašaipa. "Tai žemaičiūriškumas, nematymas realybės... Tai atsižadėjimas padėti kenčiantiems mūsų broliams ir sesėms". Retai tebuvo atkreiptas dėmesys į tai, kad tos pažiūros asmenys skatino kiek galint stipriau materialiai ir moraliai remti gimines, kalinius, tremtinius, bet vengti kontakto su okupantu, kuris tiek per "dolerines" krautuves, tiek įvairiausiomis kitomis priemonėmis traukė mūsų naiviuosius "turistus" į šantažo pinkles. Ir nenuginčijama tiesa yra ta, kad didelė dauguma, grįžę iš kelionės į Lietuvą, apie ją kalbėti vengia.

Naujasis Sov. Sąjungos įstatymas, paverčiąs milijonus Kanados, JAV ir kitų valstybių piliečių savo kalėjimo piliečiais, tik patvirtina tuos tyruose šaukiančių perspėjimus...

Savaime suprantama, sumažės "ekskursijos" į Lietuvą... Bet ar tuo viskas baigsis? Ar neprasidės politinis šantažas, reikalaujantis nutildyti laisvą mūsų spaudą ir tuos, kurie joje aštriai ir atvirai prieš komunistinį terorą pasisako? Tiek Kanados, tiek JAV ir kitų laisvo pasaulio kraštų vyriausybėms reikia duoti pajusti etninių mažumų jėgą, panaudojant visas demokratinėje santvarkoje esamas galimybes, ypač rinkimuose. Jei teroro negalime sustabdyti už geležinės uždangos, tai neleiskime jam plėstis ten, kur dar vertinama individo laisvė, kur dar gyvenimas remiasi asmens teise gyventi asmeninio apsisprendimo ribose, melstis ar šokti, kurti ar mokytis, svajoti ar dirbti.

Dalyvaukime visi demonstracijose, susirinkimuose, rašykime protesto laiškus ir siųskime telegramas visiems įtakingiems asmenims, nepalikdami tos atsakomybės organizacijoms. Demokratijoje kiekvienas asmuo yra svarbus ir kiekvienas balsas yra skaičiuojamas. Tai ne tik mūsų pilietinė privilegija, bet ir mūsų pareiga laisvėje gyvenančių asmenų, nenustojusių moralinės atsakomybės ir nenumalšinusių savo sąžinės balso patogaus gyvenimo dovanomis. Jei būsime vieningi, mūsų protesto balsas turės atgarsį į mūsų kraštų vyriausybių elgesį. Tik nuo mūsų veiksmingumo priklausys pasekmės. Ne prievarta išsikovojome demokratinių kraštų pilietybę. Ir už ją turime kovoti tol, kol ne tik mūsų pilietybė bus apsaugota tarptautinėje plotmėje, bet taip pat ir bus atstatytas mūsų pasirinktų tėvynių prestižas.

A. Balašaitienė

Šypsenos

Mokykloje

— Dabar, kai jūs jau turite supratimą apie zoologiją, pasakykit man, kurie žvėrys žmonėm daugiausia padaro skriaudos?

— Vaikai, pone mokytojau, — atsiliepia vienas...

Didvyris

— Petriuk, ar buvai pas dantistą?

— Taip, tėveli.

— Ar neverkei tenai būdamas?

— Visai ne.

— Tai labai gerai. O ką tau dantistas sakė?

— Nieko, tėveli, nes jo namie nebuvo.

Parinko Pr. Alš.

Mes klausiame:

1. Ar surašėte savo testamentą?
2. Ar prisiminėte testamente Kanados Lietuvių Fondą?

Viesedami Cikagoje, neuzmirskite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuvišką knygą, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO
FB • NAMAI • VASARNAMIAI • ŪKIAI
Stayner, Springhurst, Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO
ĮSTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 | Telefonas 531-3098 | Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dar yra vietų šiose
ekskursijose
į EUROPĄ ir VILNIŲ:

liepos 19 – rugpjūčio 2		Vilnius, Roma
rugpjūčio 9 – 28		Vilnius, Atėnai, Roma
rugpjūčio 16 – 30		Vilnius, Roma
rugsėjo 6 – 20		Vilnius, Roma
rugsėjo 20 – 28		Vilnius
spalio 4 – 12		Vilnius
lapkričio 1 – 9		Vilnius

Smulkesnių informacijų teirautis:
V. BAČĖNAS
telefonas 533-3531
ALL SEASONS TRAVEL
1551 BLOOR STREET WEST, TORONTO M6P 1A5

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Old Mill Tailors
Vyriškų ir moteriškų drabužių siuvėjas
7 Riverview Gardens (Bloor ir Jane) Toronto, Ont. M6S 4E4
RUDI H. SCHNEIDER
Telefonas 769-9535

13 dienų su giminėm!
Organizuojamos dvi puikios ekskursijos:
VILNIUS-Ryga liepos 16 — liepos 30 d.
VILNIUS-Minskas rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d.
Kelionės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypač keliaujantiems pirmą kartą.
Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772
2385 Dundas St. W., Toronto Telefonas 537-2165
Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsisakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir
W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v,v, šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

— Šį sekmadienį — Dievo Kūno šventė.

— Birželio 11 d. suejo vieneri metai nuo Lietuvos Kankinių šventovės pašventinimo. Šį sekmadienį 11 val. pamaldose giedos Toronto lietuvių vyrų choras "Aras", vadovaujamas sol. V. Verikaičio. Buvo specialios maldos ir padėtos gėlės prie paminklo. Baigta Tautos himnu.

— A. a. Adomas Balasevičius, 65 m., palaidotas iš mūsų šventovės Šv. Jono kapinėse. A. a. Ona Leskauskienė, 78 m., paliko du sūnus — Napoleoną ir Jurgį, tris dukras — Oną Svarinskienę, Valentiną Simanavičienę ir Ireną Morkūnienę su šeimomis. Palaidota iš mūsų šventovės Šv. Jono kapinėse. Prano Vilimo sesuo Ona Litvinienė mirė Lietuvoje. J. Juodikaitienės pusbrolis Pranas Juodys mirė Amerikoje.

— Salės remontams ir inventoriui pirkti aukojo: L. G. Matukai $225, J. V. Laurinavičiai $100, L. J. Puzai $50. Naujam pianinui pirkti aukojo A. Domcika $50.

— Vaiku registracija į "Aušros" stovyklą jau pradėta. Registruotis klebonijoj. Reikalingos virėjos "Aušros" ir ateitininkų stovykloms. "Aušros" stovykla prasidės liepos 1, ateitininkų — liepos 15.

— Wasagos stovyklavietėje vyksta paruošiamieji darbai, vadovaujant B. Genčiui. Praėjusią savaitę darbu prisidėjo P. Skrupskas, A. Raslanas, A. Arlauskas, K. Abromaitis, J. Drąsutis, A. Martišius, V. Karnilavičius, J. Vitkūnienė, Vitkūnaitė, A. Podsadecki su sūnumi, B. Karnilavičienė ir O. Drąsutienė.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Juozą Jurgaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 už Antaną Balnį, užpr. T. Balnienė, 9 v. N. N., 9.30 už Petrą ir Magdaleną Šlekius, užpr. E. Slekys, 10 v. už Juozą Jurgaitį, užpr. K. Saltys; sekmadienį 8 v. už Plečkaičių šeimos mirusius, užpr. V. J. Plečkaičiai, 9 v. už Juozą Kalinauską, užpr. O. Kalinauskienė, 10 v. už Mykolą Ramanauską, užpr. E. Norvaišienė, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Vladą Jaškų, užpr. žmona.

PADĖKA

Nuoširdus ačiū visoms rengėjoms ir viešnioms, dalyvavusioms mano mergvakaryje gegužės 27 d. Toronte, Prisikėlimo parapijos patalpose. Ypatingas ačiū visoms rengėjoms: J. Balsytei (mano pusseserei iš Niujorko), p.p. Barzauskienei, Biretienei, Blake, Bušinskienei, Černiauskienei, Gataveckienei, Gustainienei, Higgins, Hudson, Jay, Jurėnienei, A., Jurėnienei, M., Karauskienei, Knox, Krasauskienei, Kuliavienei, Kuolienei, Malinauskienei, Reiff, Melnykienei, Meilleur, Nausėdienei, Norkienei, Norkutei, R., Norkutei, I., Paršėtytei, K., Petrulienei, Pilypavičienei, Pranaitienei, D., Pūkienei, Puterienei, A., Radzevičienei, Rinkūnienei, Ruslienei, Ruslytei, Šarūnienei, Seniūnienei, Simanavičienei, H., Simanavičiūtei, Stanaitytei, Stankaitienei, Starkutienei, Telyčėnienei, Truty, Ulbaitei, Underienei, Vilienei ir Vitkūnienei; organizatorėms: mano seseriai ir vyriausiai pamergei Dainorai Juozapavičiūtei, p. p. Ruslienei, Petrulienei; Laimai Underienei už pravedimą, p. Seniūnienei už gėlių sudėstymą, ir visoms už puikias vaišes. Ypatinga padėka mano tetai Gailutei Valiulienei, ir pusseserei pamergei Rimai Valiulytei už nepagailėjimą ilgo kelio iš Čikagos, pusbroliui Šarūnui Valiuliui ir p. Freimanui už fotografavimą. Ačiū mamoms: Aldonai Norkienei ir Birutei Juozapavičienei bei krikšto mamai M. Setkuvienei už dovanas.

Nuoširdus ačiū visoms už išleidimą į vedybinį gyvenimą ne tik su padrąsinančiais žodžiais, bet ir su materialine parama.

Gabija Juozapavičiūtė

Prisikėlimo parapijos žinios

— Tragiškosios birželio dienos iškilmingai paminėtos mūsų šventovėje. 11.30 atnašautos koncelebracinės Mišios, per kurias giedojo parapijos ir Toronto lietuvių vyrų choras "Aras", vadovaujamas sol. V. Verikaičio. Buvo specialios maldos ir padėtos gėlės prie paminklo. Baigta Tautos himnu.

— A. a. Adomas Balasevičius, 65 m., palaidotas iš mūsų šventovės Šv. Jono kapinėse. A. a. Ona Leskauskienė, 78 m., paliko du sūnus — Napoleoną ir Jurgį, tris dukras — Oną Svarinskienę, Valentiną Simanavičienę ir Ireną Morkūnienę su šeimomis. Palaidota iš mūsų šventovės Šv. Jono kapinėse. Prano Vilimo sesuo Ona Litvinienė mirė Lietuvoje. J. Juodikaitienės pusbrolis Pranas Juodys mirė Amerikoje.

— Salės remontams ir inventoriui pirkti aukojo: L. G. Matukai $225, J. V. Laurinavičiai $100, L. J. Puzai $50. Naujam pianinui pirkti aukojo A. Domcika $50.

— Vaiku registracija į "Aušros" stovyklą jau pradėta. Registruotis klebonijoj. Reikalingos virėjos "Aušros" ir ateitininkų stovykloms. "Aušros" stovykla prasidės liepos 1, ateitininkų — liepos 15.

— Wasagos stovyklavietėje vyksta paruošiamieji darbai, vadovaujant B. Genčiui. Praėjusią savaitę darbu prisidėjo P. Skrupskas, A. Raslanas, A. Arlauskas, K. Abromaitis, J. Drąsutis, A. Martišius, V. Karnilavičius, J. Vitkūnienė, Vitkūnaitė, A. Podsadecki su sūnumi, B. Karnilavičienė ir O. Drąsutienė.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Juozą Jurgaitį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 už Antaną Balnį, užpr. T. Balnienė, 9 v. N. N., 9.30 už Petrą ir Magdaleną Šlekius, užpr. E. Slekys, 10 v. už Juozą Jurgaitį, užpr. K. Saltys; sekmadienį 8 v. už Plečkaičių šeimos mirusius, užpr. V. J. Plečkaičiai, 9 v. už Juozą Kalinauską, užpr. O. Kalinauskienė, 10 v. už Mykolą Ramanauską, užpr. E. Norvaišienė, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Vladą Jaškų, užpr. žmona.

PADĖKA

Nuoširdus ačiū visoms rengėjoms ir viešnioms, dalyvavusioms mano mergvakaryje gegužės 27 d. Toronte, Prisikėlimo parapijos patalpose. Ypatingas ačiū visoms rengėjoms: J. Balsytei (mano pusseserei iš Niujorko), p.p. Barzauskienei, Biretienei, Blake, Bušinskienei, Černiauskienei, Gataveckienei, Gustainienei, Higgins, Hudson, Jay, Jurėnienei, A., Jurėnienei, M., Karauskienei, Knox, Krasauskienei, Kuliavienei, Kuolienei, Malinauskienei, Reiff, Melnykienei, Meilleur, Nausėdienei, Norkienei, Norkutei, R., Norkutei, I., Paršėtytei, K., Petrulienei, Pilypavičienei, Pranaitienei, D., Pūkienei, Puterienei, A., Radzevičienei, Rinkūnienei, Ruslienei, Ruslytei, Šarūnienei, Seniūnienei, Simanavičienei, H., Simanavičiūtei, Stanaitytei, Stankaitienei, Starkutienei, Telyčėnienei, Truty, Ulbaitei, Underienei, Vilienei ir Vitkūnienei; organizatorėms: mano seseriai ir vyriausiai pamergei Dainorai Juozapavičiūtei, p. p. Ruslienei, Petrulienei; Laimai Underienei už pravedimą, p. Seniūnienei už gėlių sudėstymą, ir visoms už puikias vaišes. Ypatinga padėka mano tetai Gailutei Valiulienei, ir pusseserei pamergei Rimai Valiulytei už nepagailėjimą ilgo kelio iš Čikagos, pusbroliui Šarūnui Valiuliui ir p. Freimanui už fotografavimą. Ačiū mamoms: Aldonai Norkienei ir Birutei Juozapavičienei bei krikšto mamai M. Setkuvienei už dovanas.

Nuoširdus ačiū visoms už išleidimą į vedybinį gyvenimą ne tik su padrąsinančiais žodžiais, bet ir su materialine parama.

Gabija Juozapavičiūtė

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Antradienį, 8 v. v., tarybos posėdis.

— Sekmadienį, 9.30 v. r., pamaldos, po kurių Žilinskų namuose įvyks moterų draugijos posėdis.

— Metinė parapijos iškyla įvyks birželio 24 d. Humber Trails parke, King Side Road, netoli Nobleton, Ont. Laimikius (fantus) loterijai renka M. Dambarienė ir E. Šturmienė.

— Praėjusį sekmadienį labai sėkmingai pasibaigė pavasario vajus. Nuoširdi padėka visiems vajaus darbuotojams bei aukotojams.

Lietuvių Namų žinios

— Birželio 7 d. įvyko LN valdybos posėdis. Apsvarstyta daug reikalų, kurių tarpe — LN išorės partvarkymas. Be to, valdyba nutarė vykstantiems į Otavą demonstracijoms apmokėti už vieną autobusą. Netolimoje ateityje norima padaryti atskirą iš gatvės įėjimą į svetainę "Lokys".

— LN biblioteka bus uždaryta nuo liepos 1 d. iki rugsėjo 1 d.

— LN Vyrų rengiama gegužinė bus šį sekmadienį, birželio 17, Clairville parke.

— Sekmadienio popiečių šeimininkei J. Bubulienei pasitraukus, jos vieton nauja šeimininke pakviesta p. Simonaitienė, kuri pareigas perima birželio 24 d.

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo 180 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: A. Č. iš Lietuvos, Balčiūnų šeima iš Čikagos, A. V. Staškai iš Klevelando.

DĖMESIO! Važiuojantis į Lietuvą turi teisę su savimi pasiimti prekes su čia apmokėtu muitu. Dėl informacijos kreiptis į "Baltic Exporting Co." tel. 531-3098 Toronte.

WASAGA - SPRINGHURST BEACH, 16-51 gatvėje, arti lietuvių salės, išnuomojami du atskiri butukai ir kambariai su atskiru įėjimu. Galima virti. Skambinti tel. 534-8112 Toronte E. Kulienei arba savaitgaliais Wasagoje.

RAŠOMOSIOS MAŠINĖLĖS SCM, lietuvišku ir angliškų raidynu, parduodamos dar nepakelta kaina. Skambinti ar rašyti SMITH-CORONA atstovui: St. Prakapas, 49 Norseman St., Toronto, Ont. M8Z 2P7. Telefonas 233-4486. Atvežu mašinėles į namus betkur.

DVI SESERYS LIETUVAITĖS ieško dviejų miegamųjų buto vakarų Toronte nuo liepos ar rugpjūčio mėnesio. Prašome skambinti vakarais: 291-4813.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiom šukuosenom; specialistė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

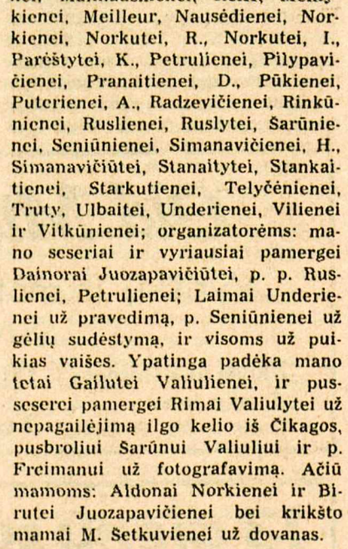

Indrė Sakutė (3 metų) atsisveikina su Daina Batūraite (3 metų). Lietuvių vaikų darželio klasė Toronte baigiasi birželyje, nes seselės turi išvykti į jaunimo vasaros stovyklas Vermonto valstijoje, JAV-se. Lietuvių darželis vėl pradės veikti po Darbo šventės savaitgalio rugsėjo mėnesį.

PARDUODAMI žemės sklypai į šiaurę nuo Toronto prie gero susisiekimo (400 greitkelio); yra ir pastatytų vienaaugščių namų. Teirautis vakarais tel. 535-6209 pas Joną.

Laisvę lietuviams kaliniams!

Kanados lietuvių demonstracija krašto sostinėje • Dalyvavo 600 asmenų, ypač daug jaunimo • Prie sovietų ambasados paliktas Šv. Raštas ir rožinis su prašymu perduoti Viktorui Petkui Sibire

Kanados Lietuvių Komiteto Žmogaus Teisėms Ginti iniciatyva birželio 9 ir 10 dienomis Otavoj buvo surengta demonstracija, protestuojanti prieš Lietuvos pavergimą ir reikalaujanti laisvės kovotojams už žmogaus teises — Viktorui Petkui, Baliui Gajauskui ir kitiems.

Demonstracija prasidėjo budėtuvėmis birželio 9, šeštadienį. Pilnas autobusas jaunimo, atvykusio iš Toronto, pradėjo budėjimą prie Sov. Sąjungos ambasados kaip įžangą į sekmadienio demonstraciją. Nuo 6 v.v. iki vidurnakčio budėjo būrys jaunimo pamainomis su Lietuvos vėliava ir Vyčiu. Kita dalis jaunimo miesto centre dalino angliškus lapelius "An appeal from Siberia" su Viktoro Petkaus ir Balio Gajausko nuotraukomis, biografijomis. Lapeliuose Otavos gyventojai buvo kviečiami prisidėti prie demonstracijos. Pažymėtina ypač tai, kad basas jaunimas budėtuvėse buvo apsirengęs kalinių drabužiais su įrašytomis lietuvių kalinių pavardėmis. Tai ypač atkreipė praeivių ir spaudos bei televizijos žmonių dėmesį. O tų praeivių netrūko ir sekmadienį — jie stebėjo budintį mūsų jaunimą nuo pat ryto iki demonstracijos pradžios.

Prieš 2 v.p.p. suvažiavo demonstrantai autobusais iš Toronto (5 autobusai), iš Hamiltono, Londono ir Montrealio — iš viso 8 autobusai. Be to, privažiavo daug tautiečių su šeimomis savo automobiliais. Gana gausiai dalyvavo ir vietos lietuviai. Apie 2 v.p.p. prasidėjo pamaldos netoli sovietų ambasados esančiame parke. Mišias laikė ir ugningą pamokslą lietuviškai, angliškai ir prancūziškai pasakė kun. dr. V. Skilandžiūnas. Dalyviai stipriai giedojo lietuviškas giesmes ir gausiai ėjo Komunijos. Būrys jaunimo su plakatais liudijo kitataučiams ir praeiviams apie Lietuvos nelaisvę ir jos kovotojus, kalinamus Sibire. Tą mintį dar labiau pabrėžė aplink altorių sustoję kalinių drabužiais apsirengę jaunuoliai ir viena moteris, apsirengusi gedulo drabužiais su tautine juosta.

Po pamaldų išsirikiavę demonstrantai su Kanados ir Lietuvos vėliavomis, nešini plakatais ir juodom vėliavom, atžygiavo prie Sov. Sąjungos ambasados. Gausi policija leido žygiuoti tiktai šaligatviu kitoje gatvės pusėje, kad perdaug nepriartėtų prie ambasados rūmų. Ištisą valandą demonstrantai žingsniavo ties ambasada, garsiai šaukdami įvairius laisvės reikalaujančius šūkius. Spaudos, radijo ir televizijos korespondentai lydėjo demonstrantus, fotografavo ir kalbėjo su demonstracijos vadovais. Juos daugiausia informavo A. Juzukonis.

Dramatiškas buvo momentas, kai Kanados Lietuvių Komiteto Žmogaus Teisėms Ginti pirm. adv. J. Kuraitė pranešė, kad yra paruošta siunta V. Petkui Sibire, būtent, Šv. Raštas ir rožinis. Sov. Sąjungos ambasada bus prašoma šią siuntą perduoti adresatui. Bandyta buvo skambinti iš gatvės į ambasados vidų, bet niekas nepasirodė. Tuomet buvusi Sibiro kalinė Teklė Benotienė ir jaunimo atstovė Jūratė Uleckaitė prisiartino prie ambasados vartų ir padėjo siuntą anapus geležinės tvoros ambasados kieme. Tas momentas buvo daugiausia fotografuojamas. Baigiant demonstraciją, pasakė atitinkamą kalbą angliškai adv. J. Kuraitė. Visi dalyviai sugiedojo Kanados ir Lietuvos himnus, o V. Petkui ir kitiems kaliniams — "Ilgiausių metų".

Taip baigėsi apie dvi valandas trukusi lietuvių demonstracija, kurioje veikliausiai reiškėsi jaunimas, parodęs daug ištvermės, sumanumo ir uolumo. Jis galbūt tikėjosi pasirodymo ambasados atstovų, bet nesulaukė. Tik anksti rytą kažkas iš ambasados žmonių išvažiuodamas automobiliu, pasakė budintiems demonstrantams: "Go home". Ambasada atrodė kaip kalėjimas — aptverta geležine tvora. I ir II augšto langai uždaryti iš vidaus. Sudaro įspūdį, kad tai vergų imperijos atstovė. **D.**

Kanados lietuvių demonstracijoje Otavoje Montrealio šauliai su plakatu "Lithuania wants freedom" ir kiti demonstrantai prie Sovietų Sąjungos ambasados birželio 10 dieną. Toliau matyti daugybė kitų plakatų

Šv. Raštas ir rožinis prie Sov. Sąjungos ambasados rūmų Otavoje. Juos padėjo Kanados lietuvių demonstracijos dalyviai, prašydami persiųsti Viktorui Petkui Sibire

Nuotr. Vyt. Balčiūno

Sibiriniai trėmimai

Sibirinių trėmimų sukakties minėjimas rengiamas birželio 13, trečiadienį, 8 v.v., Brocktono mokyklos salėje (Bloor-Brock gatvių sankryžoje) Toronte. Kalbės naujosios federacinės vyriausybės ministeris Michael Wilson ir Ontario liberalų partijos vadas (kilęs iš istorinės Lietuvos) Stewart Smith. Meninę dalį atliks Toronto lietuvių vyrų choras "Aras", mišrus estų choras ir latvių pianistas. Visus lietuvius dalyvauti kviečia minėjimo rengėja — Kanados Baltiečių Federacija.

A. a. Jonas Šileikis, 79 m. amžiaus, mirė birželio 11 d. Šv. Juozapo ligoninėje. Pašarvotas Turnerio ir Porterio laidotuvių namuose. Laidojamas — birželio 14 d. iš Prisikėlimo šventovės. Velionies giminės prašo vietoje gėlių laidotuvėms aukoti "T. Žiburiams".

NAUJA
raidžių rinkimo bendrovė
(KOMPIUTERINĖ SISTEMA)
TURIME lietuviškus, prancūziškus ir angliškus raidynus
PRIIMAME knygų, žurnalų bei atskirų darbų užsakymus.
TYPE MASTER
2426 Bloor Street West, suite B,
Toronto, Ontario M6S 1P9, Canada
Lina Kuliavienė
Vida Vaitiekūnaitė
(416) 763-4321

Kviečiame visus į Toronto Lietuvių Namų Vyrų rengiamą
GEGUŽINĘ
birželio 17, sekmadienį, 2 v.p.p.,
Clareville Conservation Area

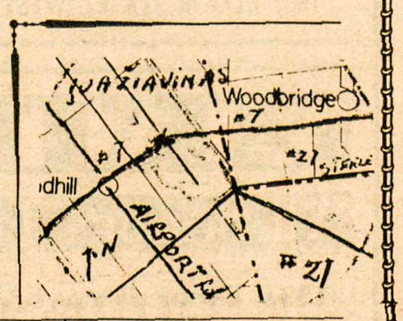

Bus sportas su premijomis, loterija, gera muzika ir kitos įvairybės. Maistą ir vaisvandenius su ledais rasite vietoje. Autobusas išvyksta 1 valandą po pietų nuo Lietuvių Namų (registruotis LN raštinėje arba pas M. Račį).

MONTREALQUE

MONTREALIO ATEITININKŲ ŠVENTĖ

Gegužės 26-27 d. Montrealio ateitininkai surengė savo metinę šventę. Iš kitų kolonijų mus aplankė Čikaga, Ročesteris ir Torontas. Šeštadienį po pietų pas seseles Arvydas Žygas, MAS ev vicepirmininkas, įdomiai papasakojo savo nuotykius ir pasidalino įspūdžiais apie Punsko lietuvių gyvenimą. Per visą pokalbį žmonių dėmesys nenutrūko. Vakare jaunimas susirinko pas p. Adamonius pasilinksminti ir susipažinti su svečiais.

Sekmadienio rytą susirinkome Aušros Vartų patalpose iškilmingai užbaigti šių veiklos metų. Prieš Mišias šventovėje studentai ir moksleiviai davė įžodį. Kun. Aranauskas, SJ, pasakė pamokslą. Po Mišių parapijos salėje buvo Arvydo Žygo paskaita "Ateitininkų misijos prasmė nulaužtos šakos rėmuose". Jis pabrėžė: jeigu išeivija nori išsilaikyti stipri, reikia išlaikyti tautiškumą. Ateitininkų organizacija yra ideologinė organizacija, kuri padeda lietuviškai išeivijai stiprėti. Po to Ročesterio "Teatras Vienas" suvaidino Anatolijaus Kairio 3 v. komediją "Ku-kū". Vaidinimas iškelia p. Jonaitienę, kuri nori iškilti į augštesnę klasę, bet to siekdama apsijuokina ir pamato, kad jos tikra laimė slypi paprastame gyvenime. Žiūrovai grožėjosi jaunųjų aktorių talentais. Po įdomios programos visi buvo pakviesti prie vaišių stalo pasidalinti mintimis.

Taip ir baigėsi oficiali šventės programa. Kadangi Amerikoje buvo ilgas savaitgalis, sekmadienio vakarą montrealiečiai aprodė Montrealio senamiestį pasilikusiems svečiams. Oras pasitaikė nekoks, bet žmonių gera nuotaika ir šypsena visur mus lydėjo. **J. I. A.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0 %	Asmenines	11.5%
Taupomąsias s-tas	9.25%	Nekiln. turto	11 %
Pensijų planas	9 %	Čekių kredito	12 %
Term. ind. 1 m.	10.25%	Investacines nuo	12 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

TORONTO

Torontiečio dail. J. Račkaus kūrinių paroda rengiama Los Angeles mieste birželio 16-17 d.d. Lietuvių Dienų proga. Joje dalyvaus ir pats dailininkas.

A. a. Adelė Šimkevičienė, 63 m., po ilgos ir sunkios ligos mirė birželio 7 d. Velionė buvo kilusi iš Kybartų. Lietuvoje dirbo raštinės darbą. Per visą laiką velionė buvo aktyvi lietuvių katalikių moterų draugijos veikloje. Būdama Kanadoje, per 10 metų ji buvo KLK Moterų Draugijos centro valdyboje. Velionė pasižymėjo dideliu sumanumu tiek šeimoje, tiek ir visuomeninėje veikloje, ypač labdaros srityje. Palaidota iš Lietuvos Kankinių šventovės birželio 11 d., po koncelebracinių Mišių, Šv. Jono lietuvių kapinėse. Prieš septynerius metus ten palaidotas jos vyras Bronius. Velionė paliko dukrą Eleną ir sūnų Rimą su žmona.

Senosios lietuvių imigracijos veikėjas Antanas Morkis mirė š.m. gegužės 13 d., palaidotas gegužės 15 d. Jis uoliai reiškėsi komunistinės linkmės veikloje. Komunistinė spauda jį vadina vienu iš vadovaujančių "pažangiųjų" veikėjų. Į Torontą jis atvyko iš Skotijos 1907 m. Tais metais skilo pašalpinė Šv. Juozapo draugija ir dalis jos buvusių narių įsteigė Lietuvos Sūnų Draugiją, kuri palinko į komunistų pusę. Velionis joje aktyviai dalyvavo ir buvo vienas iš komunistinio "Liaudies Balso" (prieš tai "Darbininkų Žodis") steigėjų.

Liudas Reivydas iš Los Angeles atostogauja pas savo svainį E. Dambrauską. Lankydamasis Anapilyje, padarė daug nuotraukų skaidrėms.

Kun. P. Rosettis (Rožaitis), iki iki šiol klebonavęs St. James parapijoje, perkeltas į Christ the King parapiją (3674 Lakeshore Blvd. W.). St. James parapijoje buvo ir lietuvių, kurie pasinaudojo savo tautiečio paslaugomis. Kun. P. Rosettis yra gimęs Toronte senosios kartos ateivių šeimoje ir čia baigęs mokslus. Jis yra "TZ" skaitytojas. Linkime jam geriausios sėkmės naujoje parapijoje.

Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas birželio 5 d. dalyvavo gen. Šveicarijos konsulo B. Stoferio ir ponios priėmime, Toronto Prekybos Rūmų patalpose.

Dail. A. Tamošaitis Anapilio Parodų salėje birželio 6 d. skaitė paskaitą apie kilimus bei gobelenus ir ją iliustravo skaidrėmis. Atsilankė gana gausus ta sritimi besidominčių asmenų būrys. Ta proga dailininkas apžiūrėjo Anapilio Moterų Būrelio iniciatyva audžiamą kilimą pagal jo projektą ir išreiškė savo pasigėrėjimą atliktu darbu. Paskaitą rengė Anapilio Moterų Būrelis. Savo lankymosi proga dail. A. Tamošaitis atvežė dovaną "T. Žiburių" loterijai — savo paveikslą. Už tai jam priklauso nuoširdi padėka.

Humberside Collegiate gimnazija, kurioje mokosi įvairių tautybių mokiniai, gegužės 12 d. surengė tautybių dieną, pavadintą "Canada Our Home". Joje buvo parodyta kultūrinė tautybių mozaika, kurioje pasireiškė 24 tautybės. Buvo ir lietuvių skyrius, kurio įrengime daugiausia pasidarbavo Astrida Narbutaitė. Mėnraštis "Bloor West Villager" birželio numeryje aprašė visą mokinių renginį ir įdėjo keletą nuotraukų. Jų tarpe matyti Mirga ir Gailė Šaltmiraitės prie tautodailės rodinių.

Lietuvių Namų Jaunimo Būrelis birželio 5 d. surengė Jono Meko filmų rodymą. Filme "Notes from the Circus" yra montažas, kuriame vaizduojami vaiko įspūdžiai cirke. "The Brig" (dvistiebis burlaivis) vaizduoja uždarytus JAV laivyno kareivius. Šis filmas yra laimėjęs I premiją dokumentinių filmų festivalyje 1964 m. Venecijoje. J. Mekas atvyko į JAV 1949 m. ir iki šiol dirba filmų srityje kaip "Film Culture" žurnalo redaktorius, filmų kritikas, filmų meno dėstytojas augšt. mokyklose.

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga nuoširdžiai dėkoja Toronto Lietuvių Namų valdybai už stambią piniginę paramą jaunimo veiklai. **KLJS**